

VIII APLEC DE LA SARDANA L'ESCALA

Dedicat al III Centenari de la Parròquia
22 DE MAIG DEL 1983

3
EmA
a)
L

R. 3887

BANCO DE BILBAO

Sucursal a **L'ESCALA**
c/. Pintor Joan Massanet, 25
Tel. 77 04 54 : 77 04 58

Agència n.º 1
Platja de Riells
Tel. 77 08 00

Convit

Amics sardanistes:

Si tots els anys, al convidar-vos, hem esmentat quelcom especial que hem tingut cura d'anar escollint per donar un escaient atractiu al nostre APLEC DE LA SARDANA, enguany, al trobar-se dins les celebracions del **III Centenari de la Parròquia**, per rememorar aquest important esdeveniment, en recordança d'aquella data tan significativa per a nosaltres, que va aplegar a "tot lo poble i moltíssima gent forastera", hem volgut dedicar-lo a la citada efemèrides. Confiem poder-lo celebrar, també, en companyia dels bons amics que cada any tenim el goig de rebre, per gaudir conjuntament de la nostra diada de la sardana, i així, amb aquest esperit i desig

US HI ESPEREM A TOTS !!

Edita: Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» del C.E.R.
(1.000 exemplars)
Portada original de Francesc Vila i Mitjà
Imprimeix: Tipog. - Offset - Gali - Figueres

Dipòsit Legal GE-450

FLECA i QUEVIURES

Josep Sastre

Plaça Mercat

Telèfon 77 00 82

L'ESCALA

Per l'atractiu el Centenari de la Parròquia... és una Sardana

Fa 300 anys que e's habitants de Port de l'Escala, com esperonats per les primeres notes del flabiol i incitats per l'atractiu cant de la tenora va començar la gran sardana: LA SARDANA DE LA INDEPENDENCIA.

I aquella SARDANA de l'autonomia fou una remembrança d'aquelles dances i ballades que, passat el Mar Roig, i en acció de gràcies, van celebrar les dones isrealites davant del seu cabdill Moisès.

Aquella sardana sortida d'Empúries fou la sardana de tot un poble senzill, sense ostentació, però de molta empena i braó, gent de mar, que, agafats de les mans, sense pors ni comp'exes, sinó ben conscients de que el seu futur no seria gens fàcil sinó que els esperava una vida plena de privacions i no excenta de risc... però confiant i tenint molt clar que agafats de les mans, com una gran sardana, tots junts vencerien totes les dificultats.

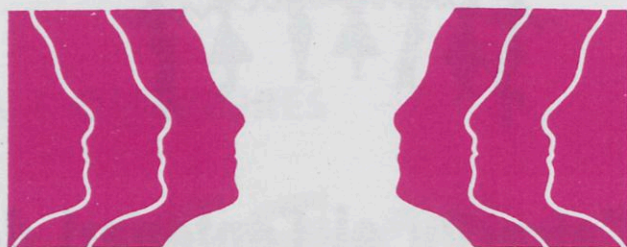
Aquest poble, nascut del mar i de la tramuntana, de gent valenta i noble, de mans que s'estrenyen fortament i només se separen a l'hora de treballar per una família o per allargar-les a l'hora de donar «Part dels fruits del camp i del mar» per tal de construir aquesta nostra magestuosa església de pedres mortes, ben unides i encardes, símbol de les «pedres vives» que són tots els escalencs ruit d'aquella sardana que anava augmentant gradualment en virtut de la seva força vital.

I així han transcorregut 300 anys d'una sardana, que sempre s'ha anat ballant, ja mai s'ha extingit. Hi ha dies és molt reduïda, d'altres és molt gran. A vegades tot llagrimellant... però sempre apretades les mans amatents a obrir-se per acollir nous balladors, siguin qui sigin, mentre portin germanor i pau.

El nostre III Centenari no sol pretén ser una sardana sinó que, ballant tots agafats de les mans, vol ser la gran sardana de la nostra germanor parroquial...

Tot va començar en una trobada d'una nit d'hivern on totes les entitats representatives de la nostra vila ens vam estrenyer les mans d'una manera lliure i espontània, pluralisme de la nit. Va tocar el flabiol, sonà la tenora i la sardana se'ns va eixemplant i creixent.

boutique

NELÈNE

Maranges, 15 - Téléphone 77 00 73
Monturiol, 2 - Téléphone 50 16 70

**L'ESCALA
FIGUERES**

Administración de Fincas

**Alquileres de Villas
y Apartamentos**

DELEGADO

FINANCIERA NACIONAL DE SEGUROS

Fincas «XAXU»

JUAN VICENS MORNAU

Despacho Agencia "Xaxu"
Plaza Iglesia - Tel. 77 02 10

LA ESCALA
Costa Brava

Per Sant Pere, el nostre Patró, en tò de festa ens vam retrobar tota la Comunitat amb els antics pastors, renovant i recordant amb nostàlgia vells lligams espirituals i d'amistat.

Per Nadal són els infants, que s'hi han ajuntat i així la nostra sardana Centenària es va engrandint amb nova vida jove. A aquest pas tot el poble es trobarà agermanat i donant-se les mans per formar un sol cercle d'amor i de pau.

En totes les ballades hi ha badocs, que aquí en diem «mirons», que compleguts, però indecisos, contemplen el vaivé de la nostra dansa esperant el moment oportú de participar-hi, abans la cobla no interpreti els últims compassos. Esperem que els pocs «mirons» que queden es decidiran a entrar dins el cercle que forma, ja ara, la gran sardana del nostre III Centenari.

Dintre poc i en el dia memorable de la cloenda d'aquest tercer Centenari el nostre Pastor de Girona, Bisbe Jaume, concelebrarà una missa amb els sacerdots veïns que vindran de la rodalia, acompanyats dels seus pobles per formar, al vol de l'altar, com una gran sardana... i que en el nostre poble de la Costa Brava es pugui repetir l'espectacle que fa 300 anys enrera quan el Rector Mossèn Rafel Matheu escriu el trasllat del Santíssim:

«...amb companyia del Senyor domer Jaume Pujol i de los set sacerdots Rectors i dels religiosos de Ntra. Sra. de Gràcia i altres religiosos amb cantoria, amb molta música. Tot lo poble y moltíssima gent forastera y jo estat sacristà d'Empuries vint anys menos vuit dies, això per memòria».

Mossèn Salvador Juárez, Rector

Sardanes a la Platja de l'Escala el 1904

**CARNS i EMBOTITS
DE QUALITAT**

Agustí Gardella

ESPECIALITATS:

**BOTIFARRA NEGRE, BLANCA
CATALANA i FUET**

Carrer del Port, 26
Telèfon 77 06 05

L'ESCALA

Pregó del III Centenari

ESCALENCES:

Voldria començar aquest PREGÓ —després de la Missa concelebrada per un estol de sacerdots que han exercit a L'Escala— essent conscient que és l'inici popular de tota una pila d'actes que tindran lloc en el decurs d'un any a la nostra població per a commemorar els 300 anys de la seva independència parroquial.

I voldria començar dedicant un record emocionat a la humanitat del clergues —rectors i vicaris— que vaig conèixer al llarg dels primers 18 anys de la meua vida.

Recordo, d'entre d'altres, a Mn. Banyeres, Mn. Joaquim, Mn. Pere Jou, Mn. Rodon (un veritable aristòcrata de la clerecia) Mn. Domènec Morató (que fou el primer vicari que sortí de la rectoria amb el cap descobert, sense el tradicional bonet, amb sabata baixa i amb la clenxa al costat).

Mn. Carles Costa i Mn. Gaspar formen part del breu anecdotari amb què desitjo cloure la meua participació a les festes.

I ara donant una ullada al passat, imaginem-nos el recorregut de la comitiva que es formà a Empúries el dia 24 de maig del 1682, quan el capellà Rafael Matheu, al front de set altres sacerdots, del quasi centenar d'habitants del poble i molts d'altres forasters, traslladava les set Hòsties consagrades des d'Empúries a la nova Parròquia de L'Escala.

Tota la cerimònia es porta a cap amb cants, música i molta alegria.

I es comprèn:

Aquella comunitat d'escalencs portava molts anys depenent d'una altra comunitat. I la dependència, tirànica o paternalista —tant se val!— genera sempre un afany d'independència, un desig amagat o manifest de desprendre's del jou que subjecta.

Per això els cants.

Avui hi hauria cants, senyeres i consignes.

Però, a més de la consecució de la independència parroquial, assolint la categoria de comunitat autònoma, estic convençut que els escalencs celebraven la seva majoria d'edat reconeguda, el reconeixement, a tots nivells, de la seva maduresa per a viure responsablement el seu present i per a projectar-se a un futur col·lectiu que avui, gràcies a l'esforç, a la fe i a l'entusiasme de tot un poble, podem contemplar en una fase de desenvolupament optimista, havent assolit fites estimables i magníficament positives.

Els nostres avis varen tenir visió de futur.

I varen iniciar una tasca.

Intuïren que les generacions que els anirien succeïnt portarien endavant l'obra que ells havien començat.

QUEVIURES

ROS

Maranges, 3
Telèfon 77 01 79

L'ESCALA

CREUERS
MARE NOSTRUM

EXCURSIONS MARITIMES
COSTA BRAVA

Façana de l'Església Parroquial de Sant Pere de l'Escala

Botigues

ELENA

C/. DEL PORT, 17 i PLATJA - TEL. 77 01 03
AVDA. RIELLS, 58 - TEL. 77 17 52
L'ESCALA (COSTA BRAVA)

**MODES
FOTOGRAFIA
ESPORTS**

En efecte, la nova parròquia (entesa com a comunitat amb personalitat pròpia i diferenciada, i amb dret a regir-se, al marge de dependències oneroses) es va anar desenrotllant i ben aviat es féu palès que els escalencs eren aptes per a autodirigir-se i per a navegar sols, sense necessitat de remolcador.

No és pas necessari aportar proves escrites.

El document Inqüestionable, el de la màxima eloqüència i el de la demostració irrefutable, el tenim ben a prop nostre,

perquè si a l'any 1680, L'Escala, segons dades històriques, contava amb 80 habitants... **com ens podem explicar que vint anys després s'atreïssin a realitzar una obra de les dimensions del nostre temple?**

La paraula PARROQUIA, possiblement, per a molts no és ben entesa.

Possiblement reduïm la seva significació i, per tant, la seva importància en la nostra vida col·lectiva.

El diccionari amb la seva fredor acostumada, al definir la Parròquia, diu: **circumscripció eclesiàstica, urbana o rural, en la qual la cura de les ànimes és confiada a un rector.**

Indubtablement l'autor del diccionari es va inspirar en la definició que dona el Dret Canònic.

Però, si hem de ser sincers, hem de dir que aquesta definició no ens acaba de complaure perquè no ens sembla completa. Es una definició legalista que confereix a la jerarquia eclesiàstica una autoritat que és, per una banda, **excessivament temporal** i, per altra, **excessivament limitada**.

Sense blasmar de les definicions que responen a un temps i a una manera de viure determinats, em sembla que hem de considerar la Parròquia com **una comunitat en la qual el sacerdot hi exerceix una funció de servei que ha de ser**

1946, grup de noies de A.C. amb Mn. Salvador Sans

PERRUQUERIA DE SENYORES

EMI

c/. El Greco, 1
"Poble Sec"
Telèfon 77 05 47

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS

J. Hostench

El Greco, 4
Telèfon 77 03 81

L'ESCALA

fonamentalment d'animació —espiritual, cultural, recreativa— partint d'una encarnació Total amb la mateixa comunitat. Tota la pastoral té en compte la persona en la seva doble dimensió: la humana i l'espiritual.

I de la mateixa manera que nosaltres sabem que no es poden emplenar de paraules o de promeses les boques famolenques, també sabem que no es poden alimentar les inquietuds —de fonda arrel espiritual— emplenant només les exigències de millorament amb una alenada material.

El binomi cos-esperit o esperit-cos, no ha de ser servir unilateralment, sinó en les dues vessants si es vol mantenir un equilibri progressiu, engrescador i de el ministeri en la celebració de l'Eucaristia o en l'activitat sacramental, sinó també quan es preocupa dels problemes materials i cerca, conjuntament amb els altres membres de la comunitat, solucions satisfactòries.

Per això ens p'au el sacerdot popular, identificat, organitzador d'activitats infantils; el sacerdot que ajuda a promocionar l'art o l'esport entre el jovent i que fa els possibles per engruixir el seu bagatge cultural; el sacerdot que mereix dels adults aquella confiança que el converteix en confident; el sacerdot que viu la manca de llocs escolars, de formació professional, la problemàtica de l'atur, el vaivé de l'harmonia de les famílies i pateix amb els que pateixen, gaudint, al mateix temps, amb els que gaudeixen.

Aquesta hauria de ser, segons la nostra manera de veure, la integració del sacerdot en una comunitat parroquial que ha de tenir un accent familiar, educador, promotor, encaminador i d'ajuda total.

I som ben conscients que el sacerdot ho és obeït a una vocació de testimoni ja que en els pobles —i concretament en una població exigent com és L'Escala— sempre es valoren més els fets que les paraules. **La funció sacerdotal serà comunicació evangèlica en la mesura que sigui servei a la comunitat.**

Cal donar a la Parròquia un sentit vivencial, de preocupació de la problemàtica individual i col·lectiva, afrontant-la amb generositat i, sobretot, amb ganes de servir descobrint i estimulant aptituds, assenyalant fites i caminant junts, apuntant-los els uns als altres, ja que aquesta és, al meu entendre, l'essència familiar —social, per extensió— que configura una Parròquia.

I és partint d'aquests conceptes —que, en altres èpoques haurien pogut semblar provocadors— que els escalencs, en un moment determinat de la nostra història, ens varem fer el plantejament realista fins a descobrir on es trobaven situats i amb quin compromís havien d'assumir el present per a llançar-se al futur.

Per aquesta raó el nostre poble, la nostra Parròquia, el nostre col·lectiu, ha estat un exemple per a totes les comarques de Girona ja que ha evidenciat una sensibilitat oberta, una inquietud constant i un desig de progrés impressionant.

Contemplem el nostre marc.

Nosaltres —em refereixo als de la meua lleva— veiem L'Escala transfigurada.

Veiem com L'Escala respon perfectament al somni dels nostres passats més llunyans i al nostre propi somni.

I és que la inquietud, el profund sentiment de responsabilitat que sempre ha distingit als escalencs, han estat forces sàviament canalitzades que han donat fruits abundosos.

MAGATZEMS

TITUS

S. A.

CONGELATS

CONCESSIONARI
GELATS

Ctra. Viladamat
A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04
- 508 - 584
L'ESCALA (Girona)

MAGATZEMS

TITUS

S. A.

BEGUDES:

DAMM HENNINGER LA CASERA
TRINARANJUS LLET RANIA LLET LETONA
AIGUA DE VICHY AIGUA DE VILADRAU
VINS LA—VID FRUCO CODORNIU

Ctra. Viladamat A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA (Girona)

En la meua època joveçana que la nostra població no arribava als 2.000 habitants —més de vint mestres, fills de L'Escala, havíem aconseguit estudiar la carrera i treballavem a les comarques de Girona.

Qui pot imaginar, sense sorpresa, que a L'Escala s'edités una revista literària que dirigia un pescador?

Qui pot oblidar que, entre d'altres de projecció més reduïda, L'Escala ha aportat al món literari un nom com el de Caterina Albert «Víctor Català» de ressonàncies universals?

Qui pot oblidar que en els moments actuals L'Escala és la població que recapta més a favor dels subnormals de tota la Comarca?

Qui no és conscient de tantes activitats artístiques, en l'aspecte que sigui, que tenen el seu representant de L'Escala i que es realitzen a la nostra mateixa població?

Tot això ha estat fruit de la Parròquia, entesa amb els termes assenyalats de comunitat dinàmica, creativa i realitzadora.

En una paraula: de comunitat viva.

I per acabar i donar per iniciats els actes del tercer centenari de la nostra independència parroquial contaré dues anècdotes, protagonitzades per dos rectors de la Parròquia i que m'han ajudat, en la meua reflexió a dibuixar la figura sacerdotal en el context de la comunitat parroquial.

Mn. Carles Costa protagonitza la primera.

Era un capellà molt humà, una excel·lent persona.

Mossèn Gaspar Bosch, a la sortida d'un bateig

FARMACIA

SALVADOR ALARCON BLASCO

Carrer del Port, 44
Telèfon 77 13 75

L'ESCALA

El poble li reconeixia la seva lliuració i l'estimava.

Aquest afecte es demostrà en el trieni 1936-1939. Durant aquests anys de la guerra civil Mn. Carles visqué tranquil·lament a L'Escala. Tres vegades es va presentar a la població un grup de trist record per a matar-lo. El poble no ho va permetre i va donar suport al seu rector —al rector de la Parròquia— cosa ben significativa i enormement comprometedora els anys 1936-37 i 38.

L'altra anècdota es refereix a un dels rectors més populars que ha tingut el nostre poble: Mn. Gaspar.

Una vesprada, mentre a l'església es celebrava un sermó, de cop i volta, les portes del cancell es van tancar amb un gran terrabastall.

Havia arribat la tramuntana.

En aquell moment, Mn. Gaspar —no sé si des de la trona o des del presbiteri— es dirigí als assistents, poc més o menys, amb aquestes paraules: **els homes són a mar; el nostre lloc és a la platja, s'ha acabat el sermó.**

Sortiren els assistents, la majoria dones i, darrera el senyor rector fent tots plegats via cap a la platja. Arribà el primer llagut i Mn. Gaspar amb l'aigua fins la cintura fou qui encapillà el palanquí a la roda de popa de l'embarcació. Tot un detall, com podeu comprendre!

Sortosament no es passà de l'ensurt. El balanç fou totalment positiu: no hi va haver víctimes i Mn. Gaspar organitzà una Missa d'acció de gràcies a la qual hi convidà tot el poble.

Comentàvem el fet amb un pescador el qual em digué que tothom havia assistit a la Missa. **Tu també?** li vaig preguntar. I la resposta fou contundent: **Mn. Gaspar —em digué— ens ajudà la nit de la tramuntanada; jo vaig anar a ajudar-lo a emplenar l'església.**

No us sembla amics que la Parròquia és quelcom més que una circumscripció territorial on els sacerdots tenen cura de les ànimes de la mateixa?

No us sembla que la Parròquia és una vivència comunitària on cadascú hi té la seva funció específica sense oblidar que en un moment concret hi pot haver una necessitat col·lectiva que ens allibera de posicions específiques i ens fan sentir un sol cor, una sola voluntat, un mateix esforç... i una responsabilitat compartida?

Quina xarxa ha teixit la Parròquia entre tots i cada un dels seus membres!

Per això en aquests moments en els quals els escalencs commemorem els 300 anys de l'arrelament de la nostra identitat i, tal vegada, la descoberta de les nostres possibilitats autònomes, tots ens hem de sentir solidaris a fi que tots els actes que siguin programats tinguin una bona acollida. Entre tots hem de voler que aquestes festes populars, recreatives i culturals, esdevinguin un homenatge als nostres passats: a aquells passats, presents en esperit entre nosaltres, als quals gosem dir: **farem els possib'es per a ser dignes de vosaltres; volem que des del lloc de la pau que esteu disfrutant us sentiu orgullosos de la nostra trajectòria i de la nostra fidelitat.**

Escalencs: Aquest PREGO ha obert els actes commemoratius del tercer Centenari de la nostra Parròquia.

Pere Bruguera i Pellicer

ERCOS

S. A. D'ASSEGURANCES I REASSEGURANCES

Agent a L'Escala i Comarca:

Montserrat Ballesta de Guanter

ASSEGURANCES DE TOTA MENA

GF FINQUES GUANTER

GARANTIA D'EFICACIA I SERIETAT

Avinguda Ave Maria, 7

Tel. (972) 77 02 72

L'ESCALA

Festa Major 1925: Sardanes a la Platja

PEIXATERIA

XIFRA

c/. Sta. Màxima
Telèfon 77 01 45

L'ESCALA

BODEGA

S. SALA

c/. L'avi Xaxu, s/n

L'ESCALA (Costa Brava)

Notes Històriques de la Parròquia de Sant Pere de L'Escala

L'arxiu parroquial de la nostra vila pot proporcionar-nos un assortit i variat conjunt de dades, de les que hem escollit les recollides per Mossèn Carles Costa, en els fulls parroquials dels anys 1925-26-27, i que ens permetem transcriure tot seguit:

FUNDACIO DE LA PARROQUIA

«Copiaré ben fidelment les paraules dels llibres que tinc en l'arxiu parroquial i en elles disfrutareu del llenguatge senzill i agradós en que se'ns conten: la portada del Santíssim Sagrament de la Eucaristia, des d'Empúries a nostra parròquia; el primer casament i bateig en nostra parròquia i el primer enterrament que aquí tingué lloc, després de referir la benedicció del vell cementiri.

Solament he de fer-vos notar com en la fundació de tota parròquia ha estat sempre necessària la institució d'un pastor visible, d'un Pàrroco qui, a l'ensem que Jesus-Hòstia d'una manera visible, fossin els sòlits fonaments de la família, com i també els que donessin tot temps ferma garantia de germanor i pau entre els diferents membres que la constitueixen.

Era l'any 1682.

Regentaven la parròquia d'Empúries els Reverends Jaume Pujol, Domer i Rafel Matheu, Sagristà, quins tenien l'obligació de cuidar espiritualment a l'ensem dels veïns del Port de la Escala.

El Port de la Escala era com una filial d'Empúries on tenien d'anar-hi pels casaments, bateigs i enterraments, aportant el Sant Viàtic a nostres malalts des de dita parròquia d'Empúries.

No li faltava per ço en aquest poble la seva petita Església o capella, com té el veïnat de Cinclaus car no tenia cap Sacerdot.

Nostres avis plens de fè, desitjaven tenir parròquia i per consegüent Sr. Rector, volien a Jesús Sagramentat més aprop, quan el dia 24 de maig de dit any 1682 vegeren realitzats els seus desitjos com refereix la següent reserva inscrita en el full primer del primer llibre de Baptismes d'aquest arxiu, que diu així:

Diumenge de la Santíssima Trinitat que contam als 24 de Maig de 1682 - Jo Rafel Matheu prè, y Sacristà de la Esglesia parroquial de San Marti de la vila de Ampurias y vuy Rechter de la Esglesia parroquial de San Pera de la Escala de Ampurias. He aportat lo Santssim Sagrament de la Eucaristia desde la Esglesia de San Marti de Ampurias a San Pera de la Escala, ço es, set Hostias consagradas y lo vericle patent, ab companyia del Sr. Domer Jaume Pujol y dels set Sacerdots y dels Religiosos de Ntra. Senyora de Gracia y altres Religiosos ab cantoria, ab música. Tot lo poble y moltissima gent forastera. Jo he estat Sacristà de Ampurias vint anys, menos vuit dies, aixó per memoria.

Consta ademés en el arxiu d'Ampurias llibre de Baptismes la següent nota:

Para que todos lo sepan. Desde 15 del mes de Abril de 1682 no se han batejat ningun fill ni filla dels habitants de la Escala y la última que es batejá fou Ellsabet

TEL. 77 01 26

Casa Callot Callot

CTRA. VILADEMAT - PALAFRUGELL - KM. 4,5

L' ESCALA

COSTA BRAVA

DISTRIBUÏDORA DE:

GASOSA - SUPER "D"

LICORS DESTIL-LERIES - VIRBEN

CERVESES DAMM

VERMOUTH - BITTER CINZANO

PRODUCTES LACTIS RAM

TRINARANJUS - PINYA - POMA

AIGUA VICHY CATALAN

FONTER - FONT-VELLA

PRODUCTES NETEJA - GUERRERO

VINS OLIVEDA - VINS JUMILLA

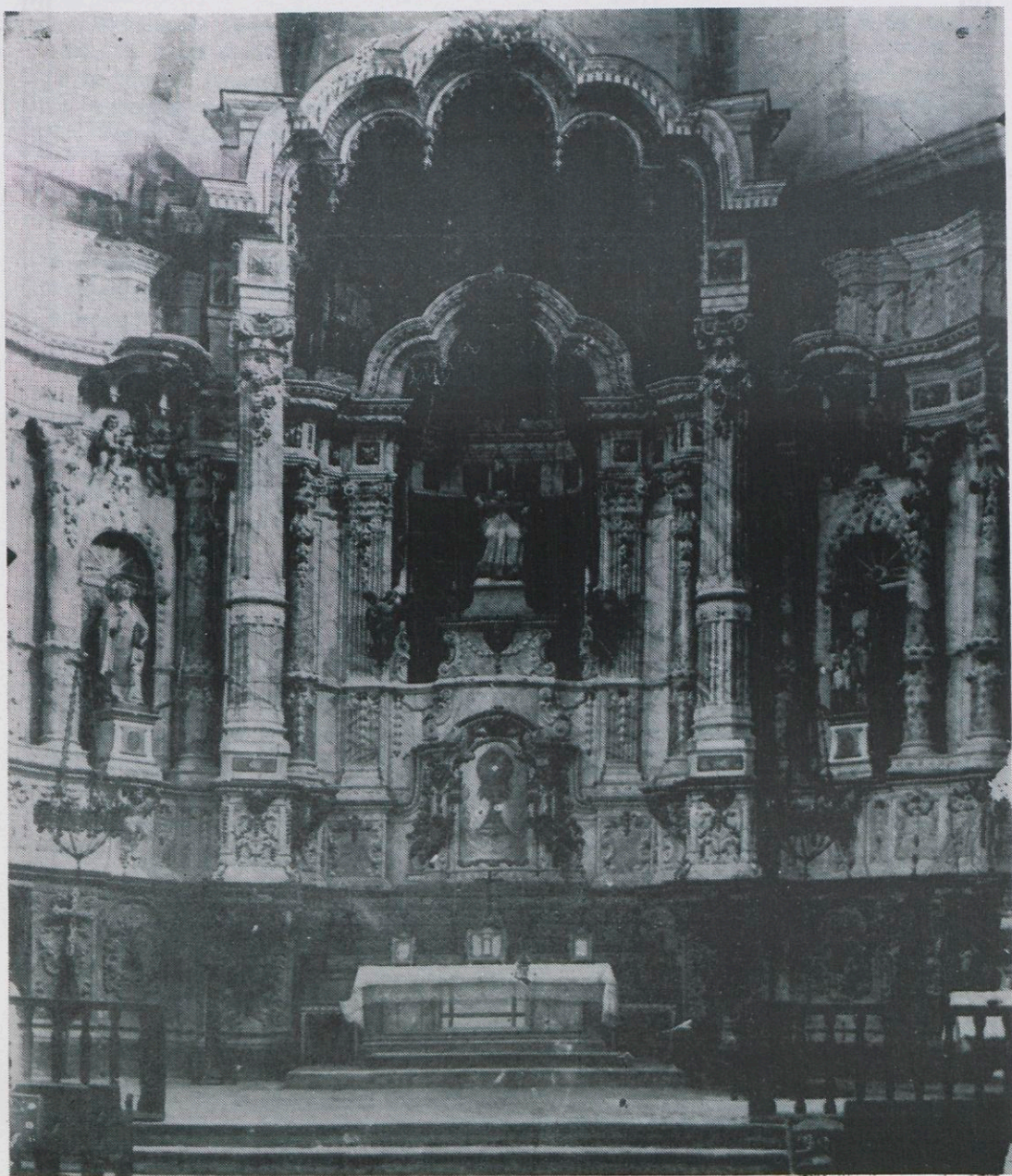
VINS BERBERANA (RIOJA)

AIGUA MALAVELLA

NECTARS I SUCS DE FRUITA - "COFRUTOS"

Malagat filla de Jaume Malagat y de Mariana, muller, habitant de la Escala.

El primer bateig d'aquesta parròquia fou el dia 17 de Maig de 1682 del nen Rafel, Joan, Bernat, fill lliçitim de Antoni Peig, sabater, i de Maria, la seva muller.

Altar Major abans de l'any 1936

CARNS - EMBOTITS

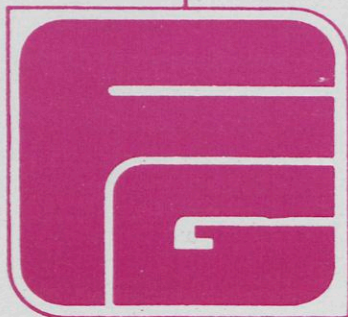
Joaquim Llandrich

c/. Santa Màxima, 15
Telèfon 77 01 27

L'ESCALA
Costa Brava

FUSTERIÀ

GELL

Carretera Palafrugell, s/n
Telèfon 77 03 47

L'ESCALA

El primer casament va tenir lloc el dia 9 de Juny de 1682 entre Esteva Solà, víduo, corder, habitant en la vila d'Olot amb Maria Oliveras, vídua de Rafel Oliveras.

En el primer full del llibre d'Obits d'aquest arxiu consta la següent benedicció del vell cementiri:

Dimars als dinou de Maig de mil sis cents vuytanta dos, dic 19 de Maig de 1682, Jo Rafel Matheu pres. y Sacristà de la Esglesia parroquial de Sant Martí de la Vila de Ampurias y vuy pr. Rechter de la Esglesia parroquial de Sant Pera de la Escala de Ampurias he benelit lo sementiri de dita Esglesia ab llicencia del llim. Senyor Dr. Emer Thomas Auter, Bisbe de Girona.

Figura a continuació la primera partida de defuncions que copiada al peu de la lletra es com segueix:

Dilluns al primer de Juny de mil sis cents vuytanta dos, dic 1 de Juny 1682. Fou enterrat en lo Sementir de la Esglesia parroquial de Sant Pera de la Escala de Ampurias Pera Albert, barriler, habitant en dita parroquia de la Escala de Ampurias. Ha rebut tots los Sagraments de la Santa Mare Esglesia que en tal cas deu rebre tot bon xpia. ço es, lo Sant Sagrament de Penitencia, lo Santissim Eucaristia y lo Sant Sagrament de Extramaució, no ha fet testament, en lo seu enterro tant solament han entervingut los dos Curats. S'han fetes les Honras. Per a mi Rafel Matheu, pres. Rector.

El número d'habitants de que contaria nostra parròquia en aquella data, seria d'uns 1.200, com ho indiquen les 15 a 20 defuncions de cada any, car de naixements ni hi havia uns trenta.

CONSTRUCCIO DE L'ESGLÉSIA

«Tan bon punt com els nostres primitius pescadors construïren les seves primeres barraques per a habitacions, aixecaren, en terreny cedit per D.ª Catarina Antònia de Aragó, Folch de Cardona, Comtesa d'Empúries, un humil temple per a satisfer la seva fe i donar culte a Déu.

Es que l'home, religiós per naturelesa, no pot viure sense una creença, sense una divinitat.

Quan més anava poblant-se el port de la Escala, més atrafagats s'els veia per la dificultat d'inquirir a la gent a n'aquell temple arruinós i petit. Era la Escala un poble verdaderament religiós. La religió era la característica dels pobles, i per això no és d'estranyar que concebessin la feliç idea d'aixecar a Déu una grandiosa Església com l'actual, que és l'admiració de propis i estranys.

Regentaven aquesta parròquia, des de l'any 1695 en que s'hi morí el primer rector Mossèn Rafel Matheu, els Rnts. Mossèn Benet Cros, sacristà, i el Dr. Rafel Martra, quins, més que tirar plans i fer preparatius, admiraven la fe dels seus aimants feligresos que no es cansaven de pujar les escales de la Rectoria per a oferir-se personal i pecuniàriament a dita obra.

L'any 1699 el Dr. Martra fou nomenat Sacristà de la Parròquia, quedant per consegüent ell sol per a direcció i realització de lo que era la única preocupació de la Escala.

Com que era impossible contenir aquella riuada d'entusiasme que invadia totes les llars, es feia precis donar començ a les obres de la nova Església.

Agencia MARQUES

SEGUROS ASSEGURANCES

Ens oferim per assegurar-li la seva vivenda contra el robatori i l'incendi, amb una sola pòlissa que surt més econòmica, a més tenim l'assegurança adequada a cada situació.

¡¡ LA SOLIDESA DE LA COMPANYIA ES LA QUE VAL !!

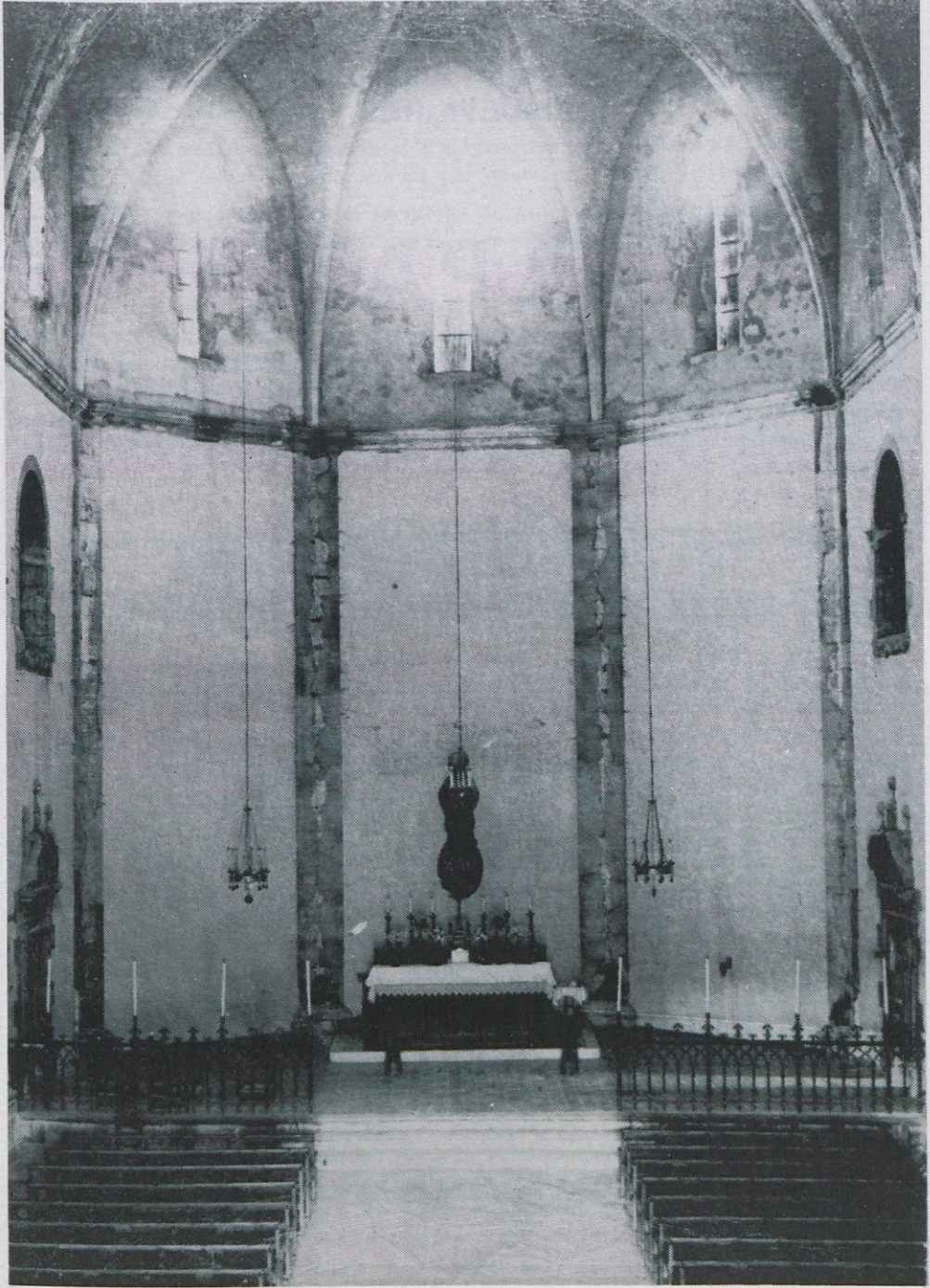
Agent col·legiat: JOAN MARQUES i PRAT

Avda. de Montgó s/n (Oficina Central i Tècnica)

Telèfon 77 02 98

c/. Velàquez s/n (Domicili Particular)

Telèfon 77 00 64

Altar Mayor al 1940

QUEVIURES

SALPATX

POBLE SEC
Telèfon 77 03 51

L'ESCALA
Costa Brava

JOGUETERIA
PAPERERIA
LLIBRERIA

DIARIS
REVISTES

BAMBY

Avinguda Ave Maria s/n
Telèfon 77 00 13

L'ESCALA

A l'anunciar el Dr. Martra que el dia 13 de febrer, primer diumenge de Quaresme de 1701, es posaria solemnement la primera pedra, explotà tan fort entusiasme i aplaudiment, que repercutí a tots els pobles veïns, assistint a dita festa amb els seus propis Rectors.

Vingué a posar la primera pedra, per delegació del Sr. Bisbe, el Molt Illtre. Dr. Rafel Sostre, Canonge de la Seu de Girona.

No es pot descriure el transport d'alegria d'aquella bona gent. Petits i grans, plens de joia es felicitaven mutuament per haver arribat aquella benhaurada hora.

¡Quina Comunió General tan fervorosa no farien com a preparació! Com Jesús Sagramentat prendria el vot d'un poble com homenatge d'un amor sincer! ¡Com beneiria aquella titànica empresa!

Formaren tot seguit brigades d'obriers, disputant-se qui millor podria esmersar-hi més esforç i més treball. Els grandiosos fonaments anaven obrint-se. Cada dia la plaça de l'Església era un bellugament, un formigueig que, a rua feta, hi portaven el seu gra de sorra, mentres que els pescadors, además de llur treball, donaven generosos una part de les seves pesqueres per a dita obra. Mai havien vist els segles tanta afició. Prou sabien que es tractava d'una obra gegantina. No necessitaven que els animés el Dr. Martra. No desmaiaven en aquesta **obra de romans**.

Cada dècada d'aquell segle era pels nostres avis un verdader regosig, contemplant com aquell magestuós temple anava brotant de la terra.

En l'any 1727 tenien ja bastant adelantades les parets exteriors. Es tractava del coronament de l'edifici; es feien preparatius per a construir la gran volta d'estil gòtic. L'arquitecte tenia llest el seu plànol i començava a donar disposicions per a assegurar-la, quan veus aquí que una fatal notícia va córrer per tot el poble corprenent a tothom amb la inesperada mort del qui era là ànima d'aquella obra, el gran Dr. Martra, qui entregà la seva ànima a son Creador el dia 26 d'octubre de 1729, després d'haver rebut amb tota edificació el Sant Viàtic, acompanyant a Jesús Sagramentat tot el poble, com també assistiren a son enterrament que tingué lloc dintre l'Església de Sant Martí d'Empúries, fent presència 19 Sacerdots i Presta, com diu la seva partida de defunció.

El nom del Dr. Rafel Martra no pot quedar en l'oblit. Es fa mereixedor que les bons escalencs el nomenin amb tot el seu respecte i veneració, honrant i perpetuant la seva memòria com un dels homes més eminents que, com estrella de gran magnitud, han passat per nostra aimada vila.

Mort el Dr. Martra, no podia quedar orfe l'església de la Escala, ni tampoc desamparada dita obra. El succeí Mossèn Joan Oliver que amb molt bon encert la portà a cap, exceptuada la façana d'estil renaixement que es construí més tard celebrant la festa de la benedicció d'aquesta Església Parroquial el dia 3 d'octubre de 1739.

Si gran fou la festa quan es posà la primera pedra, més encara la d'aquest dia en que vegeren realitzats els seus somnis, deixant a les generacions esdevenidores aquest monument per a qu servís a l'ensem de far per a no estrellar-nos en la incredulitat, i prosseguissim segurs d'aquesta Arca Santa en el mar tempestuós d'aquest mon fins a arribar a la possessió de l'eterna glòria con tan es proposaren nostres immortals avant-passats, amb aquest preuat recort.

Glòria i record pels nostres avis.

**Servei regular de mercaderies des de L'Escala,
Torroella de Montgri i pobles de les contrades a
Barcelona, Girona i viceversa.**

Càrregues completes i fraccionades

Servei ràpid i acurat

**Carrers: Enric Serra n.º 6 i Germans Masferrer s/n
Telèfons: 77 01 32 - 77 01 83**

L'ESCALA

Telèfon 75 80 86 de TORROELLA DE MONTGRI

Autoritats reunides per celebrar la portada de les aigües a l'Escala: l'Alcalde, Joan Baptiste Gou i de Palol, el Bisbe de la Diòcesi, Dr. Francesc de Paula Mas i Oliver i el Rector de la vila, Mossèn Carles Costa, l'any 1916.

SNACK BAR

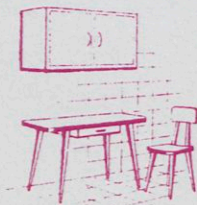
GALAN

PLATS COMBINATS

Corriol de L'usac
Telèfon 77 01 40

L'ESCALA

FUSTERIA

Josep Colomeda

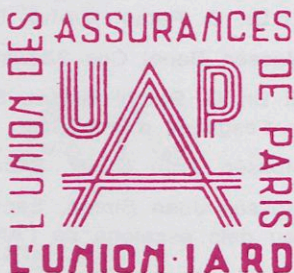
C/. Riera, 38
Telèf. 77 03 59

L'ESCALA

**RELACIO DE SACERDOTS CURATS DE LA PARROQUIA
DESDE LA SEVA FUNDACIO**

- Any 1682 — Mossèn Rafael Mateu, Rector que morí l'any 1695 i fou enterrat en la primitiva Església de la Escala.
- » 1695 — El Dr. D. Rafael Martra, Ecònom.
- » 1695 — Mossèn Benet Cos Sacristà. No morí aquí.
- » 1699 — El Dr. D. Rafael Martra, Sacristà, qui morí l'any 1729 i fou enterrat en l'església d'Empúries.
- » 1726 — Mossèn Joan Oliver, Sacristà. No morí aquí.
- » 1744 — Mossèn Joan Simon, Sacristà, qui morí l'any 1772 i fou enterrat al peu dels escalons de l'Altar Major d'aquesta Església.
- » 1772 — Mossèn Josep Roig, Ecònom. No morí aquí.
- » 1773 — Mossèn Josep Panyol, Sacristà. No morí aquí.
- » 1782 — Mossèn Ramon Roure, Rector que morí l'any 1816 i fou enterrat en una tomba del mig d'aquesta Església Parroquial.
- » 1815 — Mossèn Esteve Bassols, Ecònom. No morí aquí.
- » 1817 — Mossèn Salvi Arnalrich i Fort. Rector que morí l'any 1826 i fou enterrat en el cementiri d'aquesta Vila.
- » 1826 — Mossèn Josep Casadevall, Ecònom. No morí aquí.
- » 1827 — Mossèn Rafael Tremols, Rector. No morí aquí.
- » 1830 — Mossèn Josep Casas, Ecònom.
- » 1831 — Mossèn Josep Casas, Rector. No morí aquí.
- » 1858 — Mossèn Pons Fàbrega, Ecònom. No morí aquí.
- » 1859 — Mossèn Esteve Fluvià, Ecònom. No morí aquí.
- » 1860 — Mossèn Jaume Mascle, Rector. No morí aquí.
- » 1873 — Mossèn Tomàs Julià, Regent.
- » 1878 — Mossèn Tomàs Julià, Ecònom. No morí aquí.
- » 1878 — Mossèn Jaume Rovira, Rector, que morí l'any 1910 i fou enterrat en el cementiri d'aquesta vila.
- » 1910 — Mossèn Joan Bañeras, Ecònom. No morí aquí.
- » 1912 — Mossèn Carles Costa Rector. Morí l'any 1944 i fou enterrat en el cementiri d'aquesta vila.
- » 1944 — Mossèn Gaspar Bosch, Ecònom. Morí a Sant Joan de Palamós.
- » 1946 — Mossèn Joan Roura, Rector. Actualment està en la Residència Sacerdotal «Seminari Sivilla».
- » 1964 — Tomàs Pons, Regent. Ara Rector a Vilovi d'Onyar.
- » 1967 — Marcel·li Carrera, Regent. Ara a Sta. Maria de Palafolls.
- » 1972 — Angel Suñer, Regent. Ara a Castelló d'Empúries.
- » 1981 — Salvador Jué Pujolar, Regent actualment de la parròquia.

Joan

i Paulí Vicens

DEL COLEGIO NACIONAL DE AGENTES DE SEGUROS

ADMINISTRACIONES - SEGUROS - TRAMITACIONES

SUB-DIRECCION DE

«L'UNION DES ASSURANCES DE PARIS»

SEGUROS DE INCENDIOS - ACCIDENTES - VIDA

RESPONSABILIDAD CIVIL - VEHICULOS

MULTI-RIESGOS - ETC.

¡¡La experiencia de cuatro generaciones
al servicio del Cliente!!

c/. Sta. Máxima, 8

(Oficina Central)

c/. del Port, 34

(Oficina Técnica)

Tels. 77 04 24 - 77 00 96

L'ESCALA

Crònica d'un centenari

En un programa dedicat al Tercer Centenari de la Parròquia de Sant Pere de l'Escala, com aquest de l'Aplec de la Sardana 1983 —gest que honra l'Agrupació sardanista Avi Xaxu—, no podia mancar un resum cronològic dels principals actes que han tingut lloc durant l'any del Centenari, tot i que encara no s'hagi arribat a la seva cloenda.

Procurarem d'ésser breus a fi de no cansar els nostres lectors i agruparem els esdeveniments més destacats a través de subtítols, a l'objecte de fer més clara l'exposició.

OBERTURA DEL CENTENARI

El que s'ha conegut pel nom de l'«any del Centenari» s'iniciava el dia de Sant Pere de l'any passat, Festa Petita de l'Escala.

A les 11 del matí s'oferia la Santa Missa, concelebrada pels sacerdots que han exercit el seu ministeri a la nostra Parròquia, presidits per l'actual senyor Rector, mossèn Salvador Jué.

A la sortida de l'acte religiós, es va procedir, a la plaça de l'església, a la lectura del Pregó de festes, a càrrec de l'escalenc Pere Bruguera Pellicer el qual, amb paraula lluïda, evocà la història de la Parròquia des de la seva fundació, el 1682, seguint amb el naixement i desenvolupament de la nostra població.

Festa popular la diada de Sant Pere

RENTAT EN SEC

TENYIT EN TOTS ELS COLORS

lavandería

PAQUITA

Germans Masferrer, 13

Telèfon 77 06 70

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS

Francesc Bofill

Muntanya Blanca

L'ESCALA

A continuació va actuar la Coral Emporium que ja ho havia fet durant la Missa.

Tot seguit, les Majorettes i la banda de música de la vila recorregueren els carrers escampant la seva alegria per tot arreu.

La sardana no podia trobar-se absent d'aquesta gran diada. A la tarda, i tenint per testimoni les respectables pedres de la façana principal del nostre temple, i a la mateixa plaça, s'interpretaren unes escollides sardanes a càrrec de la Cobla «La Principal de Cassà de la Selva».

També és digne d'ésser citada l'actuació del grup de dançaires de l'esbart «La Farandola», sota la direcció del matrimoni Josep Clos i Margarida Roca, acompanyats al piano pel mestre Lluís Albert.

La diada es clausurava amb un escollit concert de la Coral Polifònica de Girona, dirigida pel mestre Viader, enmig dels aplaudiments del nombrós públic que assistí a l'acte.

CONCERT D'EN GONÇAL COMELLAS

Semblava un somni, però era una palpable realitat. El violinista català Gonçal Comellas, aplaudit i admirat en els millors teatres i sales del món, el teníem entre nosaltres, aquell calorós vespre del 21 d'agost, per a oferir-nos el tan esperat concert. Estigué acompanyat al piano per la seva pròpia esposa, na Maria Glòria Vila-Puig.

No cal dir que l'assistència de públic fou extraordinària, un públic selecte —s'hi veien molts estrangers— que seguí el concert amb un gran respecte i silenci, alterats únicament després de cada peça, pels llargs i merescuts aplaudiments que retrucaven sota les voltes del nostre temple, premiant així l'escel·lent actuació del violinista català i la seva muller.

L'esmerat concert fou patrocinat pel senyor Joan Baldric, el qual va merèixer les mostres d'agraïment, per part de tots els presents.

LA FESTA DEL CAMP DELS PILANS

Aquest simpàtic barri de l'Escala, el «Camp dels Pilans», volgué inscriure també el seu nom en el III Centenari, com una prova més de la unitat que ha de regnar sempre entre tots els escalencs, sigui quin sigui l'indret del poble on visquin.

Per això, el 12 d'octubre, dia de la Mare de Déu del Pilar, celebraren, per primera vegada, la seva Festa i la dedicaren al Centenari.

Un entretingut partit de futbol, el matí, entre veterans de l'Escala i l'equip del Camp dels Pilans, juntament amb una audició de sardanes, a la tarda, a càrrec de la Cobla Foment, foren els dos principals actes de la Festa.

Per unànim acord de tot el veïnat, es decidí que els beneficis obtinguts de la venda de begudes i de la típica coca dels Pilans es lliuressin al Patronat del Tercer Centenari el qual, uns dies després, va adreçar als «pilanencs» una carta d'agraïment per aquest detall tan significatiu.

EL NADAL DEL CENTENARI

I arribaren les Festes Nadalenques, les més boniques i acollidores de l'any,

CRESA

ASEGURADORA IBÉRICA

GRUPO **RAS**

Agent:

RICARD GUANTER i FLAQUE

**UN ASSEGURADOR DE SEMPRE
ADICTE A UNA GRAN COMPANYIA**

**Amb les pòlisses de la LLAR i del COMERÇ
us oferim SEGURETAT i TRANQUIL·LITAT**

Avinguda Ave Maria, 7
Carrer Alfoli, 19

Tel. (972) 77 02 72
Tel. (972) 77 03 49

L'ESCALA

L'Aplec al Camp dels Pilans el 12.10.82

les quals, en caure aquesta ocasió dins la celebració del III Centenari de la Parròquia, havien de tenir —i efectivament, tingueren— una solemnitat i una participació popular especials.

El diumenge 19 de desembre, a la sala d'actes del CER, els alumnes del Col·legi Empúries de L'Escala ens volgueren demostrar del que són capaços quan s'ho proposen. La seva Coral Infantil i el grup Instrumental, sota la direcció de la professora de música Carme Almirall, delectaren el nombrós públic amb escollides cançons populars nadalenques. Completà la 1.ª part de l'acte una recitació de poemes, molt adients a aquestes festes.

A la segona part es representà, amb un encert extraordinari, «Les figures del pessebre», obra original d'en Joan Llongueres.

El que s'obtingué d'aquesta vetllada es va entregar al Patronat del Centenari, com a prova d'adhesió i participació dels alumnes i professorat de les nostres escoles.

I som ja a la nit més formosa de l'any: la nit de Nadal.

El temple s'omple de resplendor. La gent se sent més agermanada que mai. La Coral Infantil del Col·legi Empúries canta aquestes cançons de Nadal que tantes vegades hem sentit, però que mai no ens hem cansat d'escoltar, sobretot quan és la mainada qui interpreta aquesta música.

Es produeix un gran silenci dins de l'església. Els nois i noies de la Catequesi representen el «Retaule de Nadal», de mossèn Manuel Pont.

Ja és mitja nit. Es Nadal. El Nadal del Centenari. La missa del Gall ens introdueix de ple en el ministeri d'aquest Infantó el qual, essent Déu, neix a una abandonada cova de les afores del poblet de Betlem perquè el món no el vol reconèixer.

PLANXISTERIA
i PINTURA

Salvi Plaja

Ctra. Figueres s/n
Telèfon 77 05 91

L'ESCALA
(Girona)

CONSTRUCCIONS

Ll. Parramont

Closa d'en Llop
Telèfon 77 07 15

L'ESCALA

L'acompanyament de la Coral Emporium ens convida al recolliment i a la tendresa. Sembla com si fóssim millors que quan havíem entrat al temple. Tant debó sempre fós Nadal.

CONCERT DE NADAL

Com a cloenda a les festes nadalenques de l'any 82, tenia lloc, el 7 de gener, el tradicional Concert de Nadal, a càrrec de l'Orquestra de Cambra de Girona, sota la direcció del mestre Lluís Albert, amb la col·laboració de la pianista Rosa-Carme Martínez, i amb la participació de la Coral Emporium, dirigida per la senyora Roser Sureda.

El Concert es presentava amb els suficients alicients com per a que al temple s'enregistrés una notable assistència de públic, un públic que sap apreciar l'art, la música i l'esforç d'un treball seriós i constant, portat a consciència.

L'Orquestra de Cambra de Girona es presentava amb un nou director. En Lluís Albert —per a tots, l'escalenc Lluís Albert— la dirigia per primera vegada. L'escenari no podia ésser altre que L'Escala. A n'en Lluís sempre més li hauria remordit la consciència si no hagués estat així.

Un altre alicient era que el Concert ornava a l'església parroquial, el seu lloc d'origen, on s'hi havia celebrat els quatre primers anys, passant els tres següents a la Sala d'actes del C.E.R.

Per últim, la Coral Emporium es presentava, per primera vegada des de que porta aquest nom, amb la incorporació de veus masculines.

Felicitations, aplaudiments, enhorabones, brollaven espontàniament dels assistents que encara deuen recordar —n'estic segur— aquella nit en la qual, de la mà de la música i el cant, dèiem adéu a les Festes Nadalenques que no podien tenir millor cloenda que la que tingueren.

NOCES D'OR I D'ARGENT

El Centenari, com si s'hagués volgut prendre un descans restà silenciós fins el 10 d'abril, dia en el qual un gran esclat d'alegria i esperança es deixà sentir per tota la població.

Ha nascut una nova festa. Un grup de matrimonis, agermanats, celebren conjuntament el 25 aniversari del seu casament i tres parelles, rialleres i jove-nívoles, els seus 50 anys.

Les portes del temple, de sobte, s'obren de bat a bat. La marxa nupcial ressona triomfant donant nova vida a les parelles que caminen emocionades pel passadís central, entre una munió de fidels que contenen el respir. La gorja engoleix difícilment la saliva. Quants records, quants anys en era, quantes forces esmerçades pels fills! Però el futur ja no sembla tan fosc. Les pregàries durant la missa tampoc no han mancat. El sol, a fora, rellueix per tots costats. Es dia de records. A tots se'ns invita a somriure i a reviuere el passat quan ens trobem davant de l'exposició de fotografies de molts matrimonis —generacions enteres d'escalencs— exposades a la Sala Mestral.

Es pot dir que són ben pocs els escalencs que no l'hagin visitada. La seva acceptació ha estat total. Es com si tothom s'hagués tornat a casar una mica més, recordant aquell dia, llunyà per alguns, més proper per altres, però que, tot con-

SUPER STOCK-1

Avda. Ave Maria

L'ESCALA

SUPER STOCK-2

c/. Maranges

L'ESCALA

ALIMENTACIO, NETEJA, FRUITES, VERDURES
CARNISSERIA i XARCUTERIA

Visiteu SUPER STOCK

i VEGEU EL SEU ESTIL DIFERENT DE VENDA

UN NOU SISTEMA PER A UNA MES GRAN
ECONOMIA A LA SEVA LLAR

VISITEU-NOS
I VEREU LA DIFERENCIA

Parking a 50 metres

Gràcies per la seva visita

templant aquells retrats, semblaven ben bé d'ara mateix.

La tenora, mentrestant, ens delecta amb els seus refilets. Hi ha sardanes a la platja, no faltaria més. La sardana vol estar sempre present en els grans aconteixements del nostre poble.

Els homenatjats ja resten sols. Un dinar de germanor, mai més ben dit, els aplega entorn d'una taula, on hi regna l'alegria, la pau, la serenor. Es posa el punt final als actes celebrats a l'Escala. Però per a ells la festa continua.

Barcelona, l'endormiscada Barcelona dels diumenges, els rep quan la tarda comença a caure.

L'endemà següent, unes muntanyes els espera. Montserrat en un dia de sol, els acull per unes hores.

A la Basílica, a la missa d'onze, ressona el nom de l'Escala més d'una vegada. A l'hora de les ofrenes el matrimoni Francesc Moner i Herminia Esponellà posa als peus de l'altar un present que no podia ésser altre que les nostres anxoves, les anxoves de l'Escala, mentre la veu emocionada però segura d'en Josep Vilabré, acompanyat de la seva esposa Caterina Geli, ofrena a la Verge Bruna, en nom dels matrimonis escalencs allà presents i també dels absents, totes les alegries i també els dolors que han viscut durant els anys passats.

Amb recança es deia adéu a Montserrat, a la Verge i a les seves muntanyes.

Novament a l'Escala, immersor en els problemes i preocupacions de cada dia. Però les emocions viscudes aquestes jornades ja no es borraràn mai més. Els seus fruits no es faran esperar. Aires de més germanor i una millor convivència entre tots els escalencs, seguint actes com els viscuts, es respiraran en l'esdevenidor, a la nostra població.

COMIAT

La nostra crònica arriba al seu destí, incompleta ja que encara queden per celebrar alguns actes del Centenari, abans no tingui lloc la seva clausura.

Un Centenari que ja ha escrit, i continuarà escrivint, unes de les millors pàgines de la història del nostre poble.

RICARD GUANTER

Concert de Nadal

**CUINA D'ESPECIALITATS
MARINERES**

Ronda del Padró
Telèfon 77 02 87 **L'ESCALA**

CONSTRUCCIONES

HERMANOS BARRAGAN

c/. Perris, 25 bis
Teléfono 77 04 41

L'ESCALA

Participants a la diada de Noces d'or i d'argent

Llibreria Ballesta

DIARIS i LLIBRES

MATERIAL ESCOLAR i D'OFICINA

VENDA DE MATERIAL FOTOGRAFIC
REVELAT DE PELICULES EN COLOR
i BLANC i NEGRE

Carrer Joan Massanet, 7

Telèfon 77 01 77

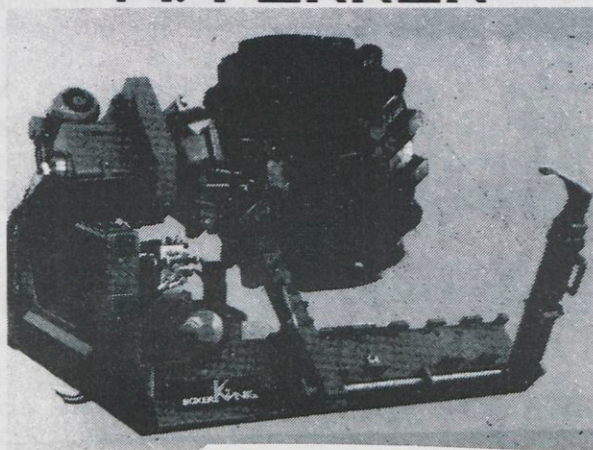
L'ESCALA

SERVEI

MICHELIN

M. FERRER

REPARACIO I VENDA DE
TOTA CLASSE DE
CAMBRES I PNEUMATICS
DE TURISME, CAMIO,
MAQUINARIA AGRICOLA, ETC.

Ens trobarà a la carretera de
Vilademat a T. de Montgrí
CLOSA D'EN LLOP

(AL COSTAT DE L'HOTEL DELS PINS)

Telèfon 77 12 64

L'ESCALA

Alimentació

CARME

Carrer Picasso, 4

Telèfon 77 07 33

L'ESCALA
Costa Brava

Caravel·la

Les Gàrgoles de l'Església

El meu avi matern va fer de campaner una llarga temporada; si un dia pugeu al campanar, en un racó de paret, encara hi podreu llegir: «Pere Balaguer febrer 1934».

En aquella època s'havia de pujar dalt per bogar la campana i donar-li, amb el batall, el so llarg, pausat, quasi tenebrós del toc de difunts.

Algunes vegades deixava que l'acompanyés; l'ascensió era emocionant. Hi ha, de primer, els escalons amples, amb bona llum i al quart replà ens trobem al cor. Allí comença l'aventura d'una escala de cargol, fosca, estreta, que jo pujava amb la mà esquerra acariciant la pilastra central i la dreta palpant la paret, amb el cor encongit, pensant sempre que em sortiria una xibeca. Els escalons triangulars, estretíssims, no s'acabaven mai, i de sobte, et sorprenia la claror esplendent de ple dia; enlluernat, aclucava uns instants els ulls i ja no em cansava de mirar.

Des d'aquella altura queda tota la vila als teus peus i la panoràmica m'engrescava. Observant a sota, a la plaça, veia la gent passar com formiguetes.

Però al tornar al carrer em descuidava aviat de l'amplitud d'horitzons i ensopegava altra volta amb els rocs i les pedres.

L'avi em comentava aleshores: —Et convindria aixecar més sovint el cap, mirar cel amunt, observar les gàrgoles de l'església per exemple...

— Ja els he vist «els lleons» d'allà la teulada!

— Però deseguida plegues de mirar i tornes a abaixar els ulls. ¿Per què no t'imagines aquestes escultures com si fossin uns personatges que escenifiquen una senzillà història?. Així miraràs bona estona i aprendràs a observar detalls.

Asseguts al pati de casa contemplàvem la paret de tramuntana de l'església i podíem veure set gàrgoles de les 16 que hi ha en total, les que ragen l'aigua de pluja, desde que nostres avant-passats, fa 300 anys, treballaren amb amor per bastir el gran temple de l'Escala.

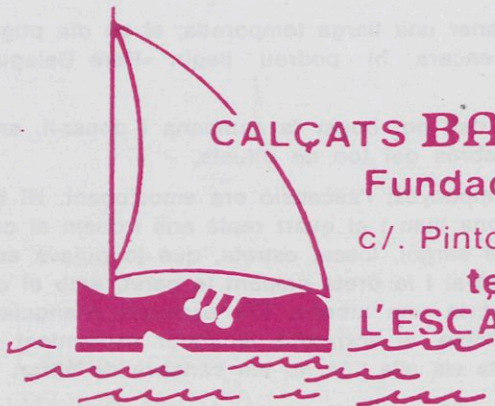
I començava el conte de les figures de pedra.

La primera gàrgola, clavada a la paret del campanar, amb la boca tancada, sols serveix d'ornamentació, puix no fa la feina pròpia de canal escorre-aigües; porta cabellera lleonina i és un pretendent en la història d'amor que imaginem.

La segona és un altre personatge molt varonià, molt mudat, de cabells abundosos i boca grossa oberta; és el rival, el vencedor.

Té a la dreta la figura femenina a la qual pretén; ella, tota coquetona, es posa una mà a la galta i entregira el cap.

La quarta és la mateixa protagonista que, accedint al galanteig del varó, està preparada per a la festa de noces: uns plecs remarcats als muscles fan pensar en un vestit de gala i sobretot un complicat pentinat de rínxols que li deixen encara les galtes més rodones.

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

c/. Pintor Joan Massanet, 10

tèlf.770253

L'ESCALA (Costa Brava)

CALÇATS DE TOTA MENA

ESPECIALITAT EN MAINADA

GRAN ASSORTIMENT

D'ESPARDENYES CATALANES

CALÇATS ESPORTIUS

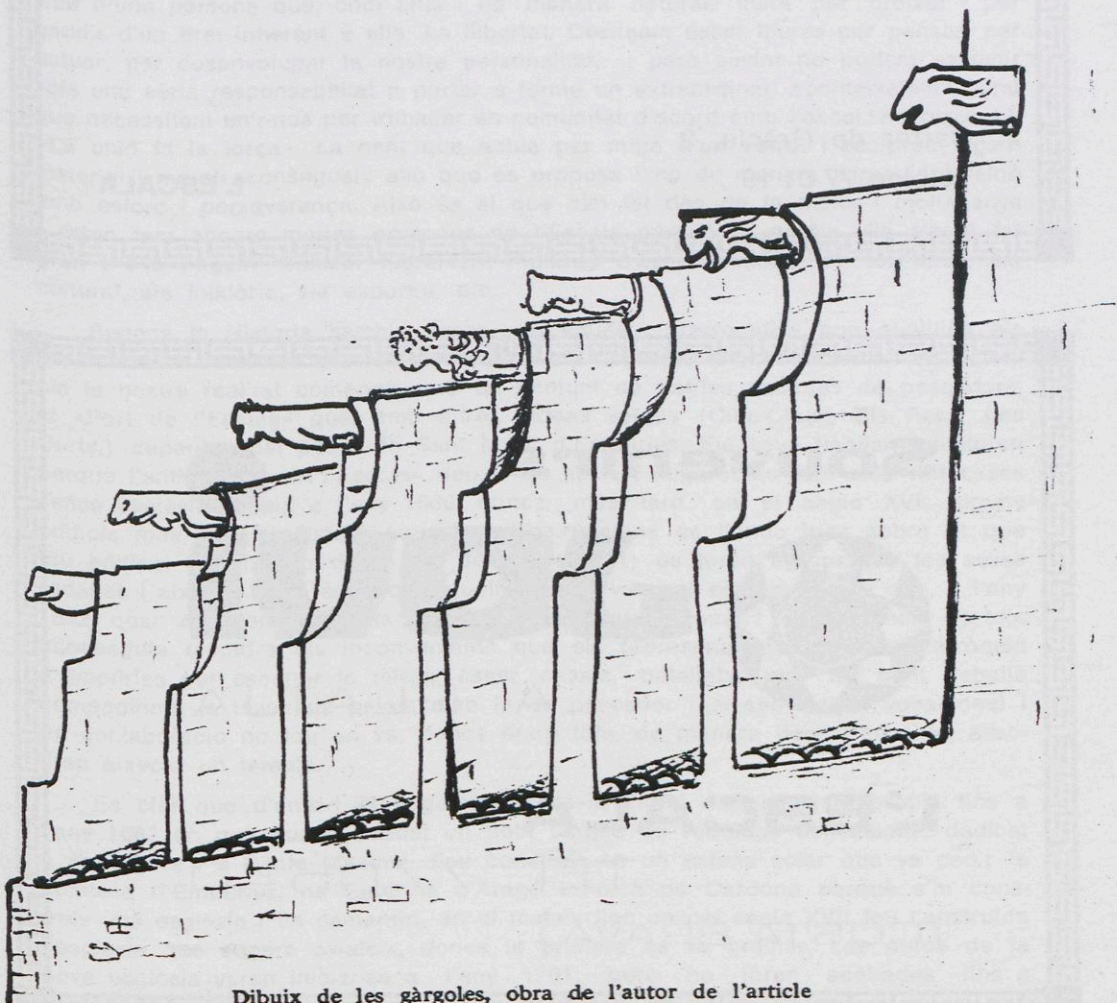
La següent torna a ésser «ell», robust, fort, mascle amb atributs, i a la dreta, en l'escultura sisena, hi veiem la muller, fina, estilitzada, nua, amb un pit suau. El casament s'ha consumat.

L'última és novament l'esposa, grassona, i la marcada corba del seu perfil ens fa pensar que es troba en estat de bona esperança.

Ara comprenc, passats els anys, que aquell conte de les gàrgoles guardava la intenció de fer-me mirar enlaire, de manifestar en mi un punt de vista elevat i un cor obert, comprensiu.

Això ho saben bé els sardanistes que puntegen airosos la dansa amb peus lleugers sobre el sòl, el cap alt, les mans enlaire i els ulls oberts a l'infinit...

Francesc Sala Balaguer

Dibuix de les gàrgoles, obra de l'autor de l'article

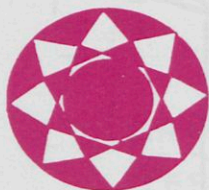
**CANVI DE MONEDA
TRAVALERS XECS**

ISIDRE PONS i RIUS

Carrer de Gràcia, 2
Tèlèfon 77 01 19

L'ESCALA

Souvenirs

Jovi

LA PLATJA

L'ESCALA

TEL. 77 05 40

(COSTA BRAVA)

Formós heretatge

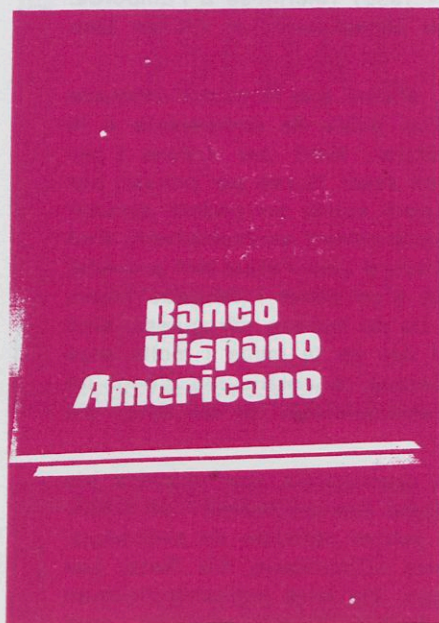
L'Escala forma part sortosament d'una plana immensa que no té altres límits que el Mediterrani, el Pirineu i el cel. El seu paisatge senzill, amb camps de conreu i pintoresques platges, rep l'influx d'un aire transparent i d'una llum única. Ho va dir el periodista català Manuel Brunet (1889 - 1956) referint-se a l'Empordà: «No hi ha en tot Espanya un país tan lluminós com aquest, amb un cel tan blau i tan alt».

Aquest elogi tan apropiat repercuteix a l'Escala, encara que la nostra estimada vila no hagi estat sempre com ara. L'existència d'un poble és comparable a la vida d'una persona que, com aital i de manera natural, lluita per créixer i per gaudir d'un dret inherent a ella: La llibertat. Desitgem ésser lliures per pensar, per actuar, per desenvolupar la nostra personalitat,...; però sovint no podem assumir sols una sèria responsabilitat o portar a terme un extraordinari aconeteixement, sinó que necessitem unir-nos per treballar en comunitat d'acord amb l'excel·lent proverbi: «La unió fa la força». La gent que actua per mitjà d'un estret i recíproc lligam material i moral aconsegueix allò que es proposa i no de manera miraculosa, sinó amb esforç i perseverança. Això és el que han fet des de fa molts i molts anys i estan fent encara moltes persones de l'Escala perquè la nostra vila s'hagi fet gran i s'hi puguin realitzar lliurement multitud d'esdeveniments de tot tipus, sia cultural, sia folklòric, sia esportiu, etc.

Segons la Història sembla ésser que aquesta prerrogativa que qualifica els escalencs, és heretada gràcies als nostres avantpassats, precedentment i en potència la nostra realitat començà amb un conjunt de petites cabanes de pescadors, el «Port de l'Escala» que, amb altres aldees veïnes (Cinc-Claus, Els Recs, Les Corts,) depenien del poble de Sant Martí d'Empúries. Els seus habitants lluitaren perquè l'antic «Port de l'Escala» deixés de ser un llogaret de tant sols vint cases sense església pròpia a l'any 1660, doncs, més tard, en el segle XVI, alguns edificis més usuals, (una d'aquestes construccions és l'antic mas sobre el que fou edificat l'Alfolí, dipòsit de sal del segle XVII) es foren agrupant a les seves rodalies i així, de mica en mica, aquell llogaret va anar estenent-se fins que, a l'any 1682, quan sols tenia vuitanta habitants amb l'esforç comú i la constància de tots aconseguia resoldre els inconvenients que els representava anar a la Parròquia d'Empúries per escoltar la missa, ésser casats, batejats, etc. La gent treballà compaginant la tasca de paleta amb la de pescador i el seu treball vocacional i de col·laboració no fou en va, doncs entre tots, de manera desentranyable, assoliren aixecar un temple.

Es clar que d'antuvi el llogarret no havia tingut cap església pròpia fins a l'any 1682 en què quedà acabat un petit temple de reduïdes dimensions, dedicat a Sant Pere i a Santa Màxima. Fou construït en un extens solar que va cedir la comtesa d'Empúries, na Caterina d'Aragó i Folch de Cardona perquè s'hi construís una església i un cementiri, en el mateix lloc on pel segle XVII fou construïda l'església que encara existeix, doncs la primera es va cremar. Les obres de la nova església varen iniciar-se a l'any 1701; però no foren acabades fins a l'any 1761.

Banco Hispano Americano

Banque
Cuenta de Ahorros

Banco Hispano Americano

Número de Cuenta: _____

Titular: _____

Fecha de apertura: _____

Se declara la cantidad de Pesetas (en miles): _____

Ciudad: _____

Estado: _____

Código Postal: _____

Ciudad y número de cuenta: _____

Adeudados

Nombre: _____

Mensajes

Banco Hispano Americano

1. Mensaje de pago de la cuota de la hipoteca de la casa número _____ de la calle _____ de la ciudad de _____.

2. Mensaje de pago de la cuota de la hipoteca de la casa número _____ de la calle _____ de la ciudad de _____.

Total órdenes: _____

Banco Hispano Americano

Formulario de solicitud de apertura de cuenta de ahorros.

Nombre y apellidos: _____

Dirección: _____

Ciudad: _____

Código Postal: _____

Total Ptas: _____

Adaptaciones en su idioma, sobre fondo de la cantidad que se expresa.

El Banco Hispano Americano dispone de una red de 1.284 Oficinas repartidas por toda España.

Cuenta con Oficinas en el extranjero, ubicadas en 32 países distintos.

Sus 18.697 hombres y mujeres, profesionales especializados, apoyados por una amplia red informática, facilitan las operaciones desde cualquiera de las Oficinas, en las que más de 3 millones de clientes utilizan sus servicios.

Banco Hispano Americano

La Escala
(Gerona)

consúltenos

Entrega de talones cheques

La Història ens diu que l'emancipació del «Port de l'Escala» en relació amb la Parròquia de Sant Martí d'Empúries es celebrà religiosament; però sense faltar-hi el caire popular i festiu que tant caracteritza el tarannà escalenc. El dia 24 de Maig de l'any 1682 tots els habitants del nostre poble precursor i molta gent forastera festejà una diada inoblidable, una diada que ha anat transcendent en el record fins a arribar als nostres dies (tres-cents anys després).

Tots els escalencs i els que com a tals se sentin, qui més qui menys, hem de procurar aportar a aquest any commemoratiu del tercer Centenari de la Parròquia, inclòs entre les dates 24-5-82 i 24-6-83 tot el que puguem a fi de donar més vitalitat a la nostra població; però pensem també que aquest «Centenari» no és limitat ni en quant al temps ni en quant a l'espai, que no acaba ni en aquesta esmentada i darrera data, ni a les portes de l'església; sinó que s'esbarra arreu i per sempre. Fem que ens domini aquest pensament i la nostra vila seguirà éssent una veritable comunitat de vilatans que s'estimen, s'ajuden, s'emparen i procuren el bé del seu poble.

Aquest any potser amb més entusiasme que mai, la ballada de sardanes del nostre tradicional Aplec ens mantindrà més viu el nostre esperit innovador, el qual ens dona sempre ànims per a seguir endavant.

Pilar Pellicer de Gispert

Ballester - Guinart

Assegurances

Immobiliària

Punta Montgó - Apart. 11 - Tel. 77 04 00

Ave Maria / Migdia - Apart. 85 - Tel. 77 03 72

L'ESCALA

(Girona)

HOTEL - RESIDENCIA

podyum

RESTAURANTE - SNACK-BAR

C/. De Gràcia, 81

Telèfons 77 06 52 - 77 03 80

L'ESCALA

NOVETATS

MARGARIDA

ARTICLES DE PELL

BRODATS

BATES i DAVANTALS

Maranges, 24

Telèfon 77 00 87

L'ESCALA

(Girona)

Definint Parròquia

Es celebren els 300 anys d'existència de la Parròquia, cosa que equival a dir, si fa o no fa, la mateixa edat del poble de L'Escala.

Tot i que cap persona no ha viscut aquest anys, per un poble i una parròquia és ésser molt jove, és estar tot just a l'etapa de la pubertat.

I; aquesta paraula, la parròquia; em va xarbotant el cervell... parròquia, parròquia,... que és la parròquia?, quin significat i quin valor li donc jo?, i els altres?.

Busco al diccionari per veure si trobo una drecera que em porti a una base des d'on contestar el que aparentment em són enigmes. Trobo aquesta definició: «Demarcació territorial eclesiàstica regida per un rector».

Em quedo pensativa, intentant unir les imatges que transcorren per la meva ment, i el regust que em deixa el diccionari. Les paraules les entenc però no lliguen amb les imatges de l'església, el capellà, el poble, els escalencs, la religió... Tot plegat es converteix en un nus difícil de desfer.

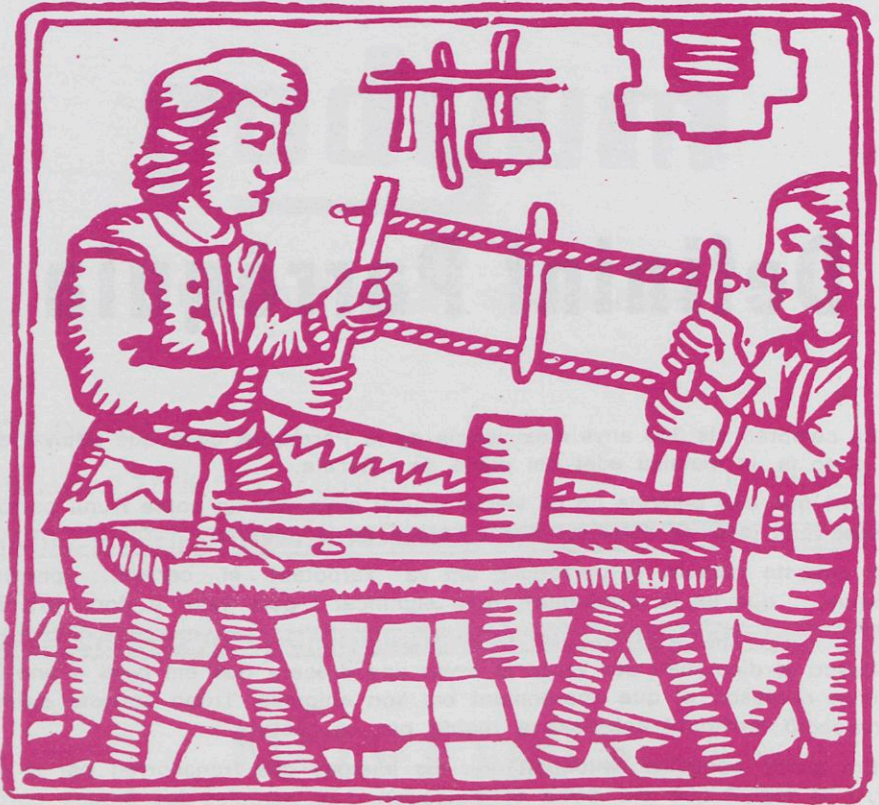
Llavors m'adono que estic fent una excessiva personalització en un concepte que actualment ha esdevingut quasi abstracte.

Les paraules tenen un valor semàntic intrínsec; però el valor de la interpretació pot ésser múltiple, depenent del grau d'intel·ligència i d'evolució de cada persona.

I és en aquesta diversificació de la interpretació on resideix el conflicte del compromís que representa ésser un parroquià.

Llavors per a mi, la parròquia es defineix en un contexte totalment religiós; que ha donat com a fruit una obra arquitectònica, el temple, per a lloc de reunió i celebració de les funcions religioses.

El que no puc oblidar és que al llarg del temps, tot va sofrint transformacions i canvis. Tampoc puc deixar de racó que junt a la història de l'home li va la història de les creences religioses.

Mobles Sancho

Ctra. Palafrugell s/n (davant gasolinera)

Telèfon 77 04 85

L'ESCALA

I per aquesta raó, tothom porta dins seu el concepte de donar a la parròquia una idea de poble. Formant l'equació Parròquia-Poble, Poble-Parròquia.

No ho podem deixar de racó. Però si som capaços de traspassar que la parròquia no és tan sols l'Església, sinó un poble. Hauriem de treballar perquè el poble fos la Parròquia.

I que en el diccionari escalenc trobessim aquesta definició: —«Demarcació territorial, que es correspon amb el terme municipal, regit pel principi de respectar la Vida que comporta un respecte profund i sagrat a la natura, al paisatge, a la història, a la cultura. I tot això ens porta a l'elevació de l'home, de l'escalenc i a l'harmonia».

Si després de 300 anys encara hi ha l'instint de possessió molt accentuat, com els infants amb les seves joguines.

Si després de 300 anys no entenem el significat de Parròquia ens manca molt camí per arribar a la maduresa i ens podem quedar en una llarga pubertat; o quedar-nos amb la segona definició que posa el diccionari de què parroquians és simplement la clientela que frequenta una botiga.

En nosaltres està doncs l'elecció: D'agafar el seu significat més honest o el més simple i més pobre de contingut.

Montserrat Clos i Roca

HOTEL - RESTAURANT

AMPURIAS

Telèfon 77 02 07

L'ESCALA

CARNS

Alfons Casas

Plaça Victor Català, 6 - Telèfon 77 00 93

L'ESCALA

BICICLETES I ACCESORIS TOTES MARQUES

Sports Hernàndez

(Especialitat en carrera)

VENDA I LLOGUER

EQUIPS COMPLETS PER EL CICLISTA

COTXETS NEN

c/. Horts, 7

Telèfon 77 07 30

L'ESCALA

Grup de pescadors desempeçant

ARTICLES DE PELL

CREACIONS

Montserrat

Despatx: c/. Gràcia, 16 - Telèfon 77 07 56

Platja: Telèfon 77 07 79

C/. del Mar - Telèfon 77 07 45

L'ESCALA

Per molts anys escalencs

Fa tres-cents anys i escaix, que uns avantpassats nostres, d'ofici pescadors, volgueren ser quelcom més que uns nòmades de platja i, deixant tendes i barraques, fins aleshores els seus únics habitatges, començaren a posar els fonaments del que avui és el nostre poble.

Varen ser homes amb una visió de futur i una fe extraordinària. Sabien que perquè fructifiqués la seva idea, calia que al mateix temps de construir les seves cases, bastir també l'església, aliment espiritual indispensable de tota comunitat que s'aprecia.

Sense pensar-shi més, es posaren a tan lloable tasca. Estaven tan segurs que la seva idea prosperaria i que el poble es faria més gran, que quan acabaren l'església, quasi hi cabien totes les seves cases dins d'ella.

Però el poble ha anat creixent i aquella església que aixecaren sobre la muntanyeta que dominava el port dels pescadors, va anar quedant encerclada per les cases que es construïren al llarg dels anys, tanmateix com si ballessin una sardana al seu entorn.

Els escalencs que gaudim del tercer aniversari de la inauguració de l'església, ens podem sentir orgullosos de ser els hereus d'aquells homes que amb gran visió de futur i un esperit d'artista extraordinari saberen escollir l'indret just, per la seva formositat i bellesa paisatgística, per aixecar el que avui és el nostre poble.

Podran dir el mateix de nosaltres, els qui habitin les nostres llars dintre de tres centúries?, els haurem sabut conservar l'entorn o serà més deteriorat del que el tenim nosaltres?.

Com que això no ho podem saber, desitjo a tots els qui han tingut la paciència d'arribar al final d'aquest escrit, que passin un feliç Aplec, i que disfrutin molt de les sardanes que es tocaran, perquè dintre de tres-cents anys tots serem calbs... Per molts anys escalencs!

P. B. P.

FUSTERIA

Esteve Ribas

c/ Riera, 50

L'ESCALA

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES

SANITARIES i CALEFACCIO

J. Ribas Torrent

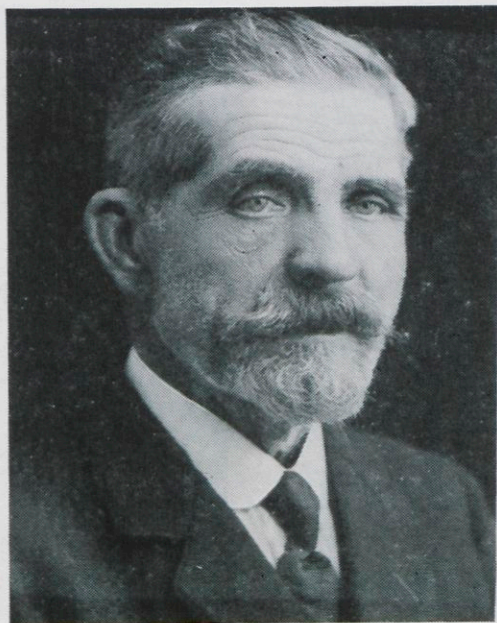
Carrer El Greco, 2

Telèfon 77 02 28

L'ESCALA

Relació dels alcaldes que ha tingut la nostra vila durant el segle actual amb la data de nomenament

RAFAEL CALLOL I SERRATS . . .	1	Juliol	1887
MARTI PUIG I SAIS	2	gener	1902
JOAN HUGAS I PASCUAL	5	gener	1906
JOAN ALECH I MARANGES . . .	17	juliol	1909
JOSEP CALLOL I MARANGES . .	21	abril	1911
SALVADOR SALA I CARDEÑAS . .	4	gener	1912

Rafel Callol i Serrats - 1887

ELECTRODOMESTICS

LINDAN

A. PRADO

TELEV. BLANC I NEGRE

COLOR PAL - SECAM

Concessionari:

VANGUARD - LAVIS - PHILIPS - TELEFUNKEN

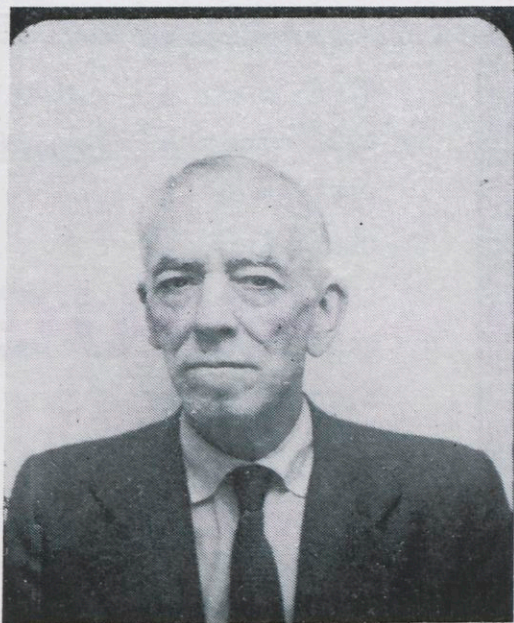
INSTAL.LACIONS D'ALARMA CONTRA ROBOS

Plaça Escoles - Telèfon 77 04 90

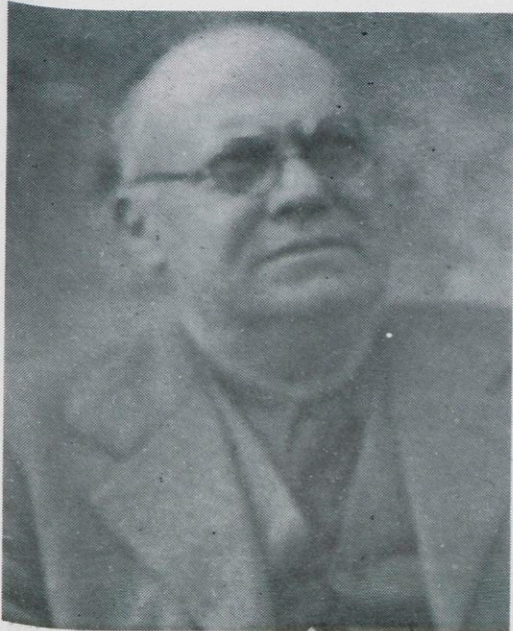
L'ESCALA

Joan Hugas i Pascual - 1906

Joan Alech i Maranges - 1909

Josep Callol i Maranges - 1911

Salvador Sala i Cardeñas - 1912

CONFECCIONS

BRUGUERA

Carrer del Mar, 5
Telèfon 77 02 77

L'ESCALA

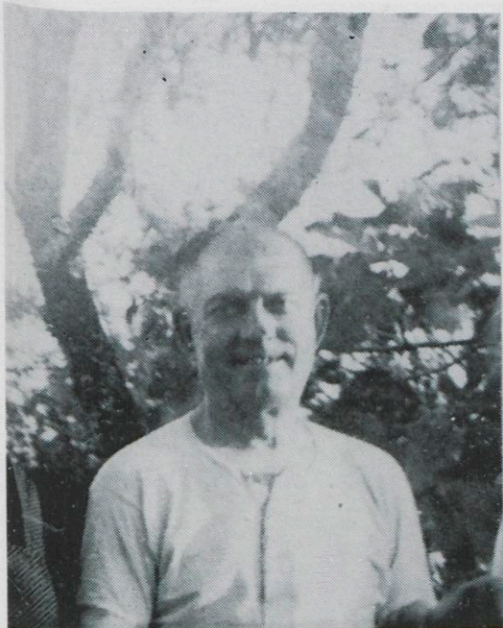
PEIXATERIA

COLL

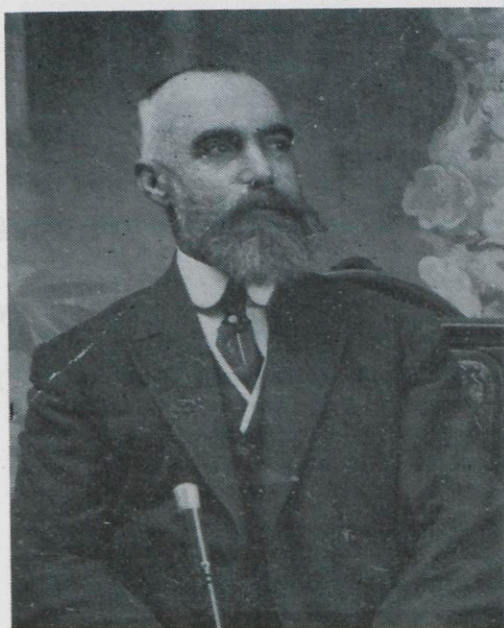
Carrer Joan Massanet, 52

L'ESCALA

JOSEP CARRERAS I JOANA . . .	23	març	1914
JOAN-BAPTISTA GOU I DE PALOL .	11	gener	1916
JOSEP CALLOL I MARANGES . . .	6	gener	1918
NONITO CAMOS I SUÑE	2	febrer	1919
RAFAEL CALLOL I PASCUAL . . .	13	abril	1920
JOSEP CALLOL I SERRATS	8	abril	1922
JOSEP MASFERRER I PASQUES .	6	setem.	1923
RAMON TÀS I TUTAU	15	abril	1924
LLUIS ALSINA I PUJOL	25	desem.	1926
NONITO CAMOS I SUÑE	26	febrer	1930
RAFAEL CALLOL I PASCUAL . . .	23	abril	1931
JOSEP FIGUERAS I FONTDEVILA .	1	febrer	1934
(amb motiu dels fets d'octubre del 34 fou substituït una temporada per JOSEP CALLOL i SERRATS)			

Josep Carreras i Joana - 1914

Joan Bapbista Gou i de Palol - 1916

Restaurant

hotel "el rem"

OBERT TOT L'ANY

DISCOTECA DINO'S

LA PETITA GRAN

DISCOTECA DE L'ESCALA

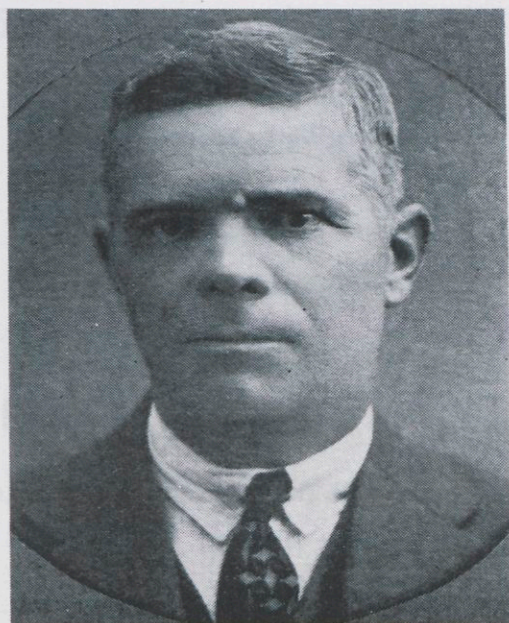
Passeig Marítim s/n

Telèfon 77 02 45

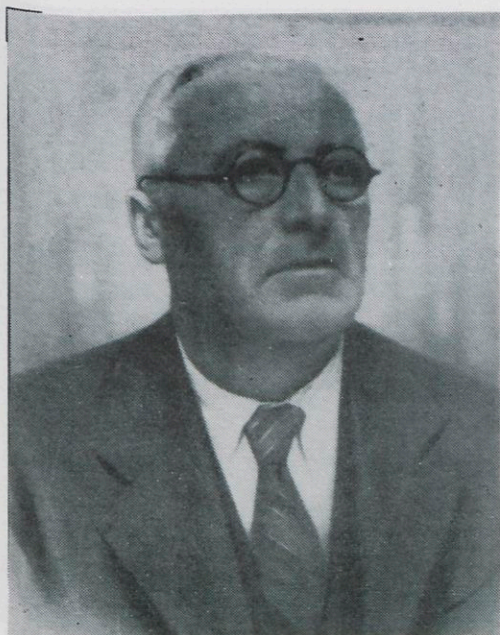
L'ESCALA

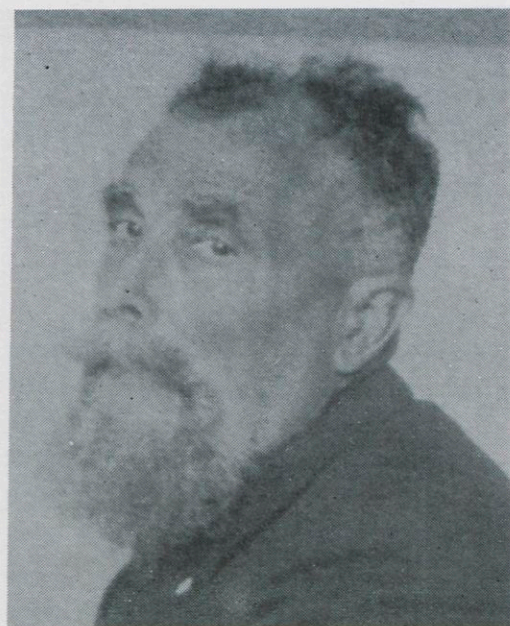
Nonito Camos i Suñé - 1919

Rafel Callol i Pascual - 1920

Josep Callol i Serrats - 1922

Josep Masferrer i Pasques - 1923

VINS i LICORS

Els Barrils

GABRIEL VENTURA

c/. Alfoli, 10 i 15

Telèfon 77 01 98

L'ESCALA

Costa Brava

Sant «Rafel»

FRANKFURT'S

APARTAMENTS

SELF - SERVICE

CAFETERIA

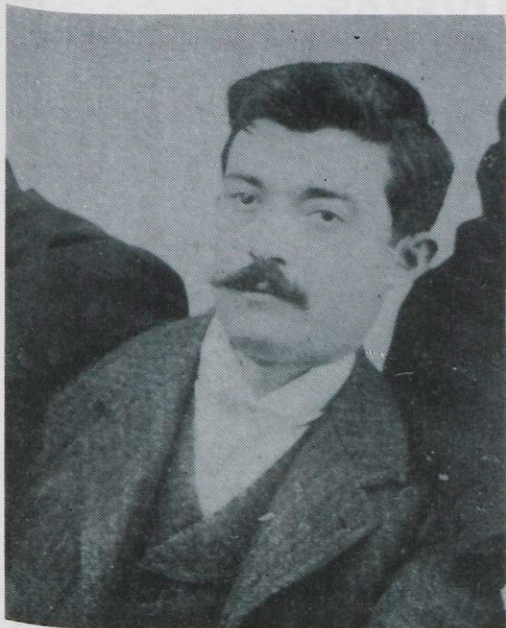
RECREATIUS

Carrer del Port, 35

L'ESCALA

FRANCESC SALVAT I GRANES	. . .	15	agost	1936
RAFAEL TORRES I BOFILL	. . .	22	juny	1937
RAFAEL PUIG I SOLES	10	febrer	1939
JOSEP SABADI I FOIX	21	novem.	1939
JAUME SUREDA I TASIS	11	desem.	1947
JOAN MASSANET I JULI	6	abril	1959
VALERI BALLESTER I GUILLOT	. . .	25	juny	1966
JOAN PASCUAL I GICH	17	abril	1979

(quan aquest programa surti a la llum, tindrem ja nou alcalde sortit de les eleccions municipals del 8 de maig de 1983)

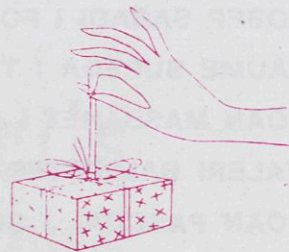

Ramon Tasis i Tutau - 1924

Lluís Alsina i Pujol - 1926

ARTICLES REGAL

Record

CUYAS - OLIVERAS

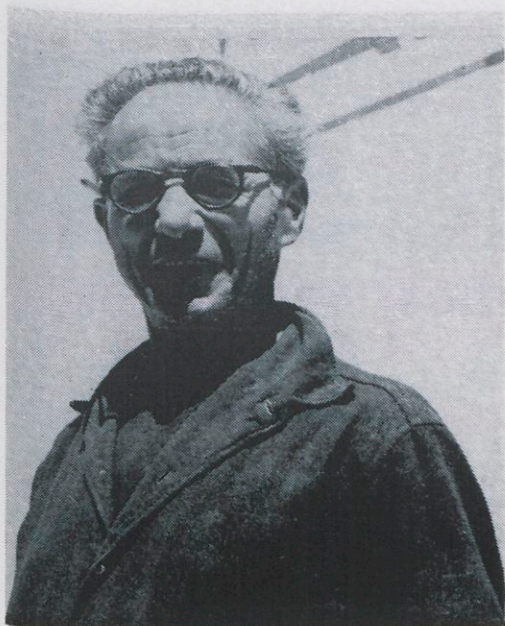
Revelat de pel·lícules en color i blanc i negre en 24 hores
Venda de material Fotogràfic

c/. Enric Serra, 9 - 13

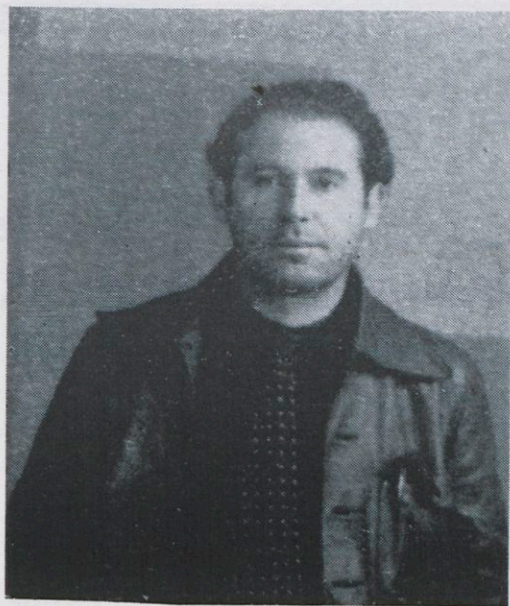
c/. Maranges, 8 - 27

Telèfon 77 04 25

L'ESCALA

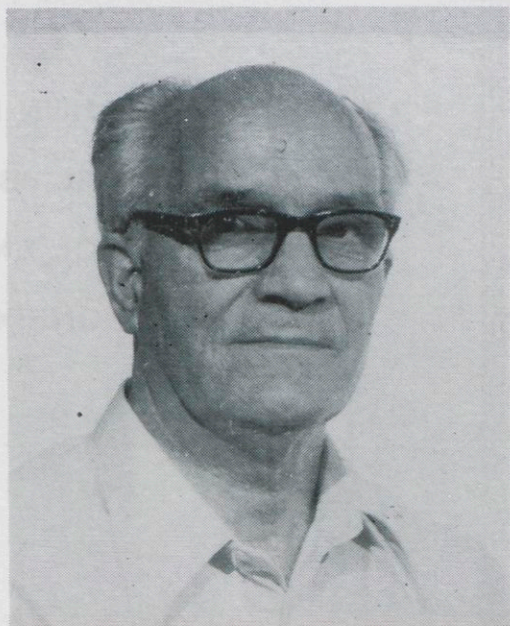
Josep Figueras i Fontdevila - 1934

Rafel Torres i Bofill - 1937

Rafel Puig i Soles - 1939

Josep Sabadi i Foix - 1939

**ESPECIALITATS EN TAPES
i MARISCS**

Bar LA PUNTA

JOAN HUERVA

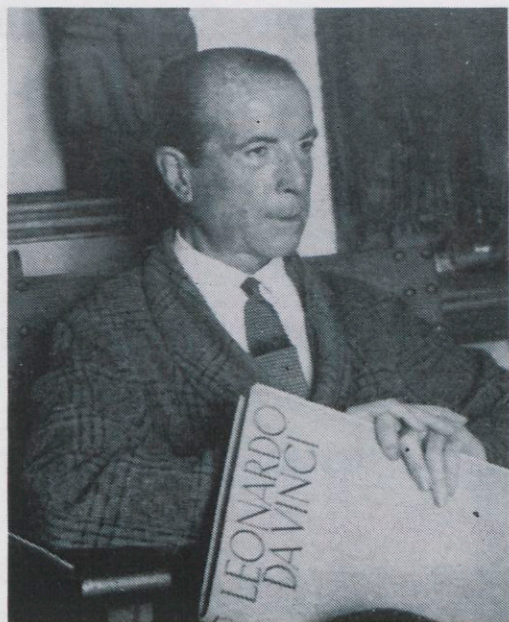
**EL QUE TE BON PALADAR
SAP ON ES EL «BAR LA PUNTA»
I QUI S'HI VOL ENTAULAR
SI NO HO CONEIX HO PREGUNTA**

Passeig Dr. Isern s/n

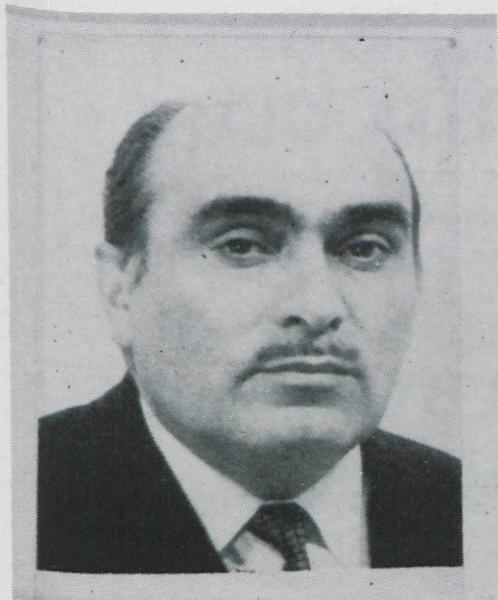
L'ESCALA

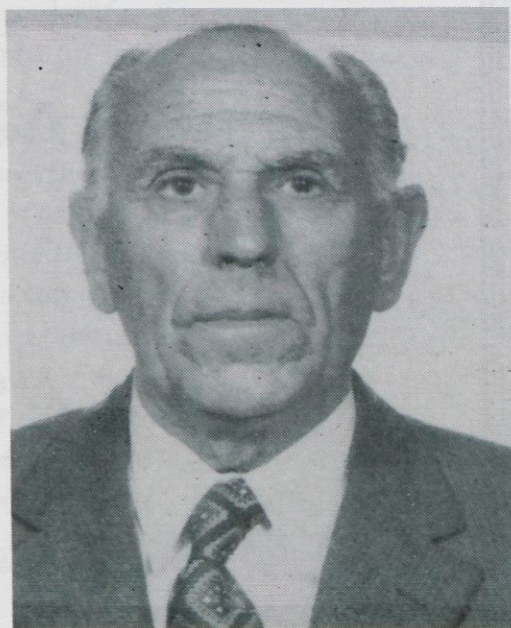
Jaume Sureda i Tasis - 1947

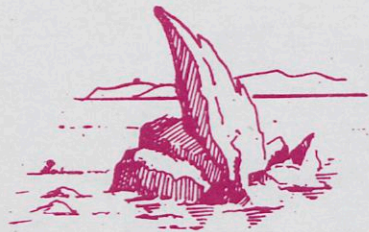
Joan Massanet i Juli - 1959

Valeri Ballester i Guillot - 1966

Joan Pascual i Gich - 1979

**ES UNA COL.LABORACIO
DE
HOTEL - RESTAURANT**

VORAMAR

TEL. 77 01 08

ACUARIUM CLUB

TEL. 77 03 77

BAR CASABLANCA

TEL. 77 00 02

L'ESCALA

L'Escala

L'Escala! Oh! L'ESCALA!
El meu poble! El meu bressol!
Però, que he fet per honorar-te?
Doncs, mai res. No he tingut aquesta sort.
Hauré passat per la vida
com tants i tants, poc dotat
per a fer quelcom que un dia
es mereixi recordar.
Això si, que ningú digui
que he sigut mal escalenc
ni que m'he oblidat d'on soc.
De lluny, d'aprop, mentre visqui
està en mi un record latent:
El meu poble! El meu bressol!
I en filial homenatge
del Riells al Cargol a Empúries,
del Passeig al Padró a la Platja,
a l'Escala li dic: Gràcies!

Gaiatà Hugas i Callol

PIZZERIA

LA PALMERA

GRAN ESPECIALITAT EN
«PIZZES» i «GRILLADES»

Carrer La Torra, 64

Telèfon 77 03 03

L'ESCALA

Per gentilesa dels propietaris de la Sala de Festes

LA PALMERA

la celebració del Ball de Nit, acte de cloenda de l'Aplec, amb l'elecció de la Pubilla de la Sardana 1983, tindrà també lloc enguany en aquest local.

Anna Brunsó Magret, Pubilla de la Sardana l'Escala 1982

AUTOSERVEI

MONTGÓ

M.ª TERESA LLISTOSELLA

Carretera de Montgó

Telèfon 77 06 09

L'ESCALA

Fets que fan història

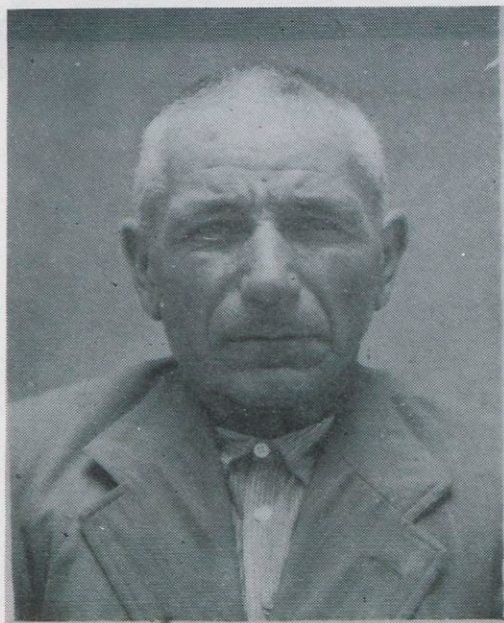
Totes les coses que ens envolten, tenen la seva història. El mateix té que siguin vives com mortes, siguin éssers vius o no, siguin animals o plantes tot allò que té la seva estada en la naturalesa, té la seva història. La nostra vila marinera també té la seva, i encara que en un breu espai, es la meua intenció contar-vos alguna cosa de la història de l'Escala i que es refereix exclusivament a les coses de la pesca, dels seus pescadors, en la singladura d'aquests darrers anys.

Us la voldria contar a partir del present segle, però com que estic mancat de dates segures, us la contaré a partir de l'any 1919.

Tots sabem que la pesca abans de l'arrancada del turisme, ha estat sempre el factor que ha mogut la vida del nostre poble, i encara és fet important en el nostre viure. Pensem que hi ha hagut temps en que el 90% dels escalencs vivien exclusivament dels fruits que els donava la mar. Això fóu motiu de que els precisés una organització, tant per qüestions econòmiques com humanes, i això fa que a

Miquel Alech i Sureda

Hermenegildo Ximinis i Ximinis

Fètz que fan història

BOUTIQUE

ملنگی

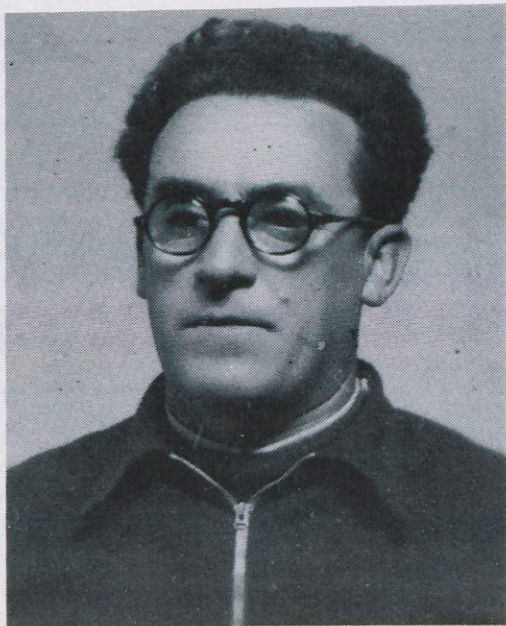
Avda. Ave Maria s/n

Telèfon 77 04 37

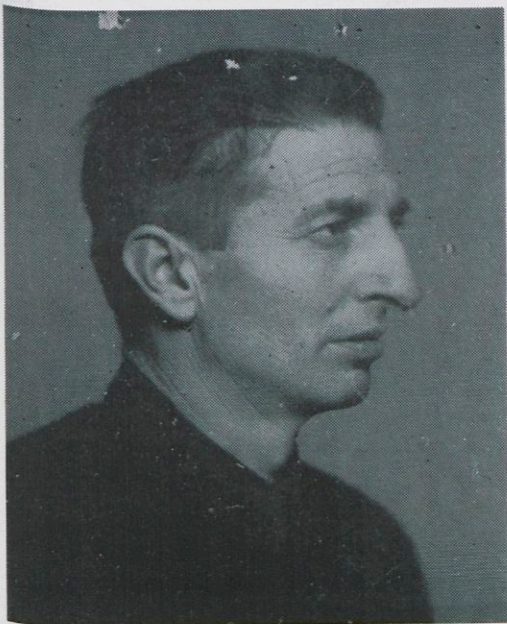
L'ESCALA

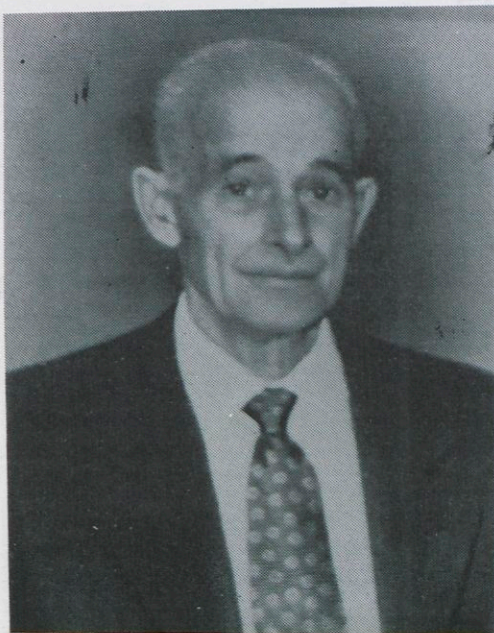
Josep Carreras i Grau

Josep Bruguera i Pellicer

Miquel Bofill i Ballesta

Josep Reixach i Corominas

DE
JAUME SAGRERA

ESTUDI FOTOGRAFIC
SERVEI DE REVELAT EN COLOR,
BLANC I NEGRE, EN 1 DIA

FOTOGRAFIES PER CARNET
DE MAINADA
I REPORTATGES DE CASAMENTS

Carrer del Port, 34
Telèfon 77 04 74

L'ESCALA

començaments de l'any 1919 sortís a la llum la primera agrupació de pescadors que s'emparaven en una societat anomenada «LA PESCADORA». La seva seu s'allotjà en un pis del «Corriol de l'Usac», cantonada carrer del Port. Ací comença l'organització dels pescadors en totes les seves vertents.

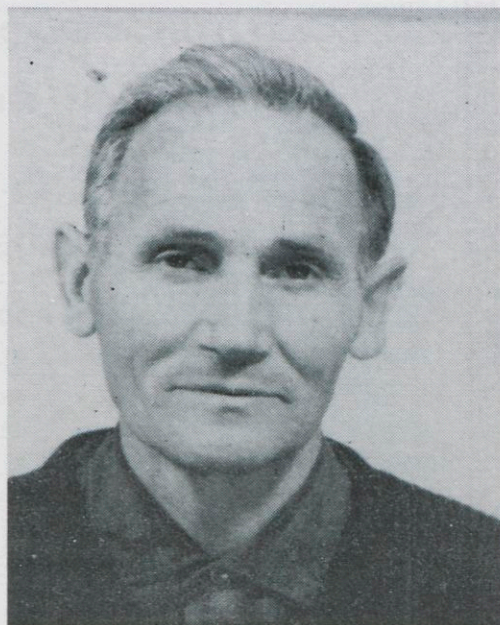
El seu primer dirigent, com a President, fou en MIQUEL ALECH i SUREDA. Fet important durant el període que ocupa el càrrec és que s'organitza la secció de venda de pa a tots els afiliats. Quatre anys ocupa la presidència de l'Entitat i es substitueix per HERMENEGILDO XIMINIS i XIMINIS. En aquest període és traslladada la seu social al carrer d'Alfolí. Com que l'organització dels pescadors ja era a bona part d'Espanya, va sortir un home que fou molt important dintre el sector pesquer i procurà donar una uniformitat als diferents noms de les societats que es varen anar formant reu de les costes i nàixen el POSITS de pescadors dels quals ell es el cap. Fou ALFRED SARALEGGI.

Durant el període de govern d'en «QUILDO», així anomenaven els pescadors a en Ximinis, queda formada la Cooperativa de consum i efectes pesquers, així com també el Retir Obrer, que no es posà en marxa fins que ocupa la Presidència, el gener de 1925, en JOSEP CARRERAS i GRAU. La situació econòmica de l'Entitat era precària i no varen mancar mals de cap a en «Papet Carreras».

Dos anys va aguantar a la presidència del Pòsit, ja que el gener de 1927 era en JOSEP BRUGUERA i PELLICER qui es posava sobre les espatlles els greus problemes econòmics que pesaven sobre el Pòsit i juntament amb un grup de govern sacrificat i decidit, fan rutilar les coses que havien passat un període d'estancament. Es parla ja de la construcció d'un Port pesquer i la pesca surt

Nonito Camos i Suñé

Josep Ballesta i Farrés

PASTISSERIA-BOMBONERIA

Es complau en oferir les seves
mes escollides el.laboracions

TARTES GELADES

REPOSTERIA FINA

CANAPES

PASTES SALADES I DE TE

i la seva especialitat

ESCULLS

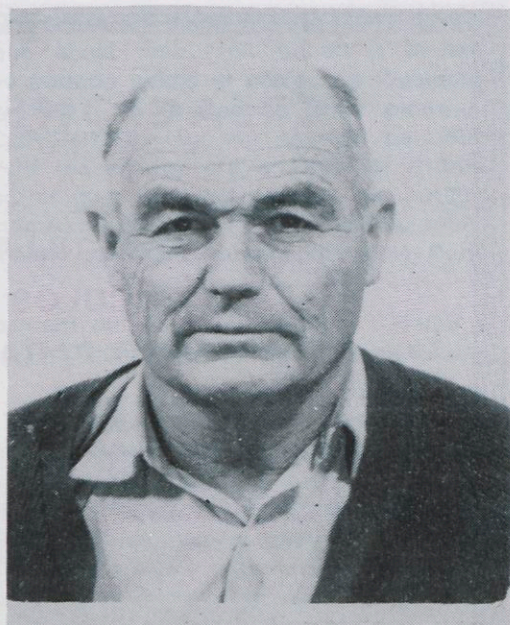
PROVEU-LOS!

Maranges, 16 - Telèfon 77 00 89

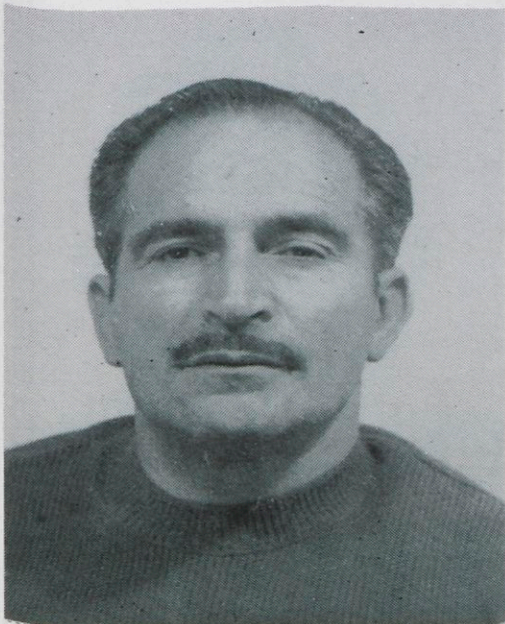
L'ESCALA

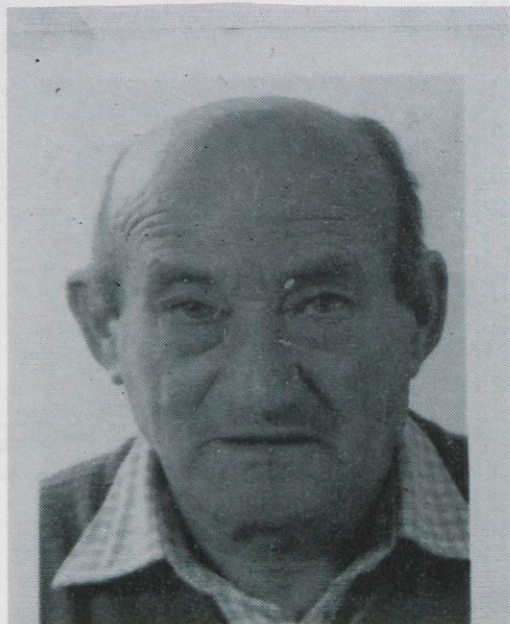
Joan Sastre i Martinoi

Ponç Cortal i Boada

Miquel Bofill i Galcerán

Jaume Mas i Pons

CREACIONES INFANTILES

CANASTILLAS
ARTICULOS PARA SEÑORA
TODO PARA EL BEBE

Mª Teresa Pellicer

Sta. Màxima, 8

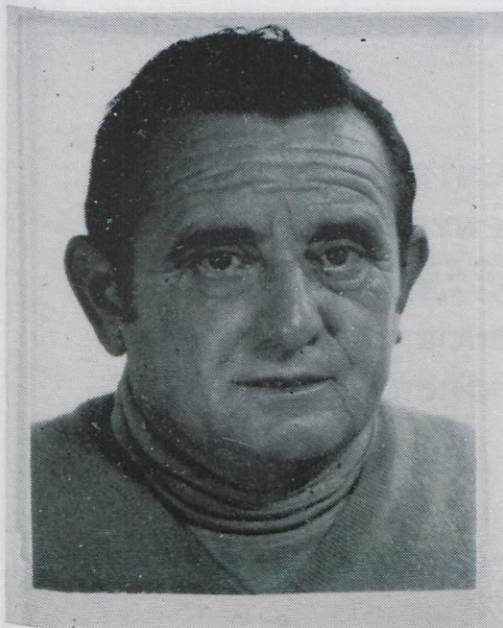
Telèfon 77 02 27

L'ESCALA

durant un temps de la minsa situació que es trobava. Es pesca ja amb llum i queda organitzada la Secció de Socors Mutus, que ajuda amb molt encert a moltes famílies dels nostres pescadors. En un breu període ocupa el càrrec de President en MIQUEL BOFILL i BALLESTA i a l'any 1931 i en el mes de gener passa a regentar l'Entitat en JOSEP REIXACH i COROMINAS, que era conegut per «EL XOI. Poc va durar ja que al mes d'abril del mateix any era en RAMON RIBAS nomenat President provisional, fins que en el mes de juliol tornava en JOSEP REIXACH a ocupar el càrrec, del qual fou nomenat novament en el gener del 1932. En aquest període s'intensifiquen els treballs per la construcció d'un Port. L'Escala el necessitava.

El gener de 1934 queda nomenat President del Pòsit en NONITO CAMOS i SUÑER que amb penes i treballs (la situació econòmica era pèsima) fa que continuïn el seu camí les diverses Seccions.

Encara que per poc temps també és President en JOSEP BALLESTA i FARRES, ja que el gener de 1938 es nomena en JOAN SASTRE i MARTINOY, qui per cert tampoc dura gaire en el càrrec ja que de nou passa a regir l'Entitat en NONITO CAMOS i SUÑER, fet que tenia lloc el mes de maig de 1939. Estàvem en període de post-guerra i tothom sabia les penúries que pasaven les famílies, sobre tot en matèria de queviures. Encara que en petites quantitats la Comissaria d'Abastaments i Transports facilitava als associats al Pòsit quelcom de menjar com són oli, greix, sucre, patates i poca cosa més. En aquests anys es dona una bona empenta al projecte del Port pesquer, que en un començament fou planejat a la Punta, amb escollera direcció Empúries. Com a fet també important assenyalaré la signatura de la contracta amb la Quinta de Salut LA ALIANZA, que ampara a tots els pescadors i familiars.

Josep Bruguera i Roses

Pere Ros i Salart

Fincas BALLESTA

(AGUSTINA BALLESTA LLINAS)

Agència de la Propietat Immobiliària

LLOGUER i VENDA de:

**XALETS - APARTAMENTS
PARCEL·LES i TERRENYS**

**Agència d'Assegurances
de OCCIDENTE S. A.**

Carrer de Gràcia, 9

Telèfon 77 01 88

L'ESCALA

A l'entrada a l'hivern de 1947, després d'unes eleccions queda nomenat President en JOSEP BRUGUERA i PELLICER, conegut per en «Salvat». Era home d'una activitat extraordinària, mai quedava satisfet del que havia fet, cercava sempre nous horitzons. La seva vitalitat el porta al càrrec de President del Sindicat Provincial de la Pesca. Durant el seu període de govern s'estableix el «Seguro Obligatorio de Enfermedad», per a tots els pescadors. Queda aprovat el port pesquer de «La Clota». Deixa el càrrec el novembre de 1950 i és en PONÇ CORTAL i BOADA qui ve a substituir-lo. D'en Ponç, qui donà gran impuls als Homenatges a la Vellesa, cal remarcar la seva bonhomia: jo no el vaig veure mai enfadat.

Segueix fins avui dia i en diferents períodes regentant el Pòsit, en MIQUEL BOFILL i GALCERAN, en JAUME MAS i PONS, en JOSEP BRUGUERA i ROSES i actualment en PERE ROS i SALART.

Tots ells han fet que en bé dels pescadors seguís organitzada la família escalenca dedicada a la mar i s'obtinguessin millores importants com són la construcció d'una fàbrica de gel en el Port, Llotja per la subasta del peix, construcció de casetes magatzem per guardar els estris de pesca, càmeres frigorífiques, edificació de la CASA DEL MAR, ampliació del Port i un sens fi de projectes a punt de portar-se a cap.

Vagi per tots aquests pescadors, disposats tots ells al sacrifici en bé dels altres, aquest senzill homenatge que els devia la nostra població marinera. A tots ells, gràcies pels vostres serveis, vosaltres també heu fet història escalenca.

NOMIS

Mobles Bigarós

BAMBU - TERRASSA - JARDI

Avgda. Ave Maria, 27 - Camí Ample, 4

Tels. 77 19 48 i 77 04 39

L'ESCALA

(Girona)

CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL DE GIRONA

Plaça Víctor Català, 9

L'ESCALA

vacances l'escala

**Agència immobiliària
lloguers i vendes de:**

APARTAMENTS
CASES
XALETS
BUNGALOWS

**ASSEGUANCES
LA CATALANA**

Jaume Batlle
Agent d'assegurances

Núria Albert A.P.I.

Avda. Riells, 14 - Poble Sec, 5
Tel. 972 - 77 09 74

L'ESCALA
(Girona)

VIII

APLEC DE LA SARDANA

DE L'ESCALA

Organitzat per l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» i patrocinat
pel Mag. Ajuntament i l'Excel. Diputació Provincial

Dia 22 de Maig del 1983

Dedicat al III CENTENARI DE LA PARRÒQUIA

Cobles: Costa Brava - Pral. del Rosselló
Pral. de Llobregat - Ciutat de Girona

MATI A LES 10

PASSEIG
LLUIS ALBERT

1 - P.R.	Als peus de la Verge	C. Saló
2 - C.B.	Prats de Molló, Ciutat Pubilla	M. Hawart
3 - P.LI.	Cecilia aimada	Javimel
4 - C.G.	Donzella i galan	D. Moner
5 - P.R.	Cors gironins	R. Viladesau
6 - C.B.	Amor meu	J. Capell
7 - P.LI.	Maria Pilar	P. Fontàs
8 - C.G.	La creu d'Anglesola	J. Saderra
9 - P.R.	La flama de la sardana	T. Gil Membrado
10 - C.B.	Marianna (tible)	J. M. ^a Boix
11 - P.LI.	Cançó de l'Empordà	Baró Güell
12 - C.G.	Trombonada (trobó)	F. Camps
13 - P.R.	Salta i balla	E. Sans
14 - C.B.	L'ermita de Sant Llop	E. Juanals
15 - P.LI.	Festa anyal	J. M. ^a Soler
16 - C.G.	Pirineu	J. M. ^a Vlà

TARDA A LES 4'30

PASSEIG
LLUIS ALBERT

1 - P.R.	Fausta	M. S. Puigferrer
2 - C.B.	Empúries	E. Palet
3 - P.LI.	Exhortació	M. S. Puigferrer
4 - C.G.	Amics d'Anglès	A. Serratacó
5 - P.R.	Les mimoses de Sant Pau	M. Font
6 - P.LI.	Les Maris (tible)	F. Blanch
7 - C.B.	Dansaires malgratencs	R. Rossell
8 - C.G.	Ocellets enjogassats (flabiol)	Li. Buscarons
9 - P.LI.	Carícies	J. Vicens Xaxu
10 - P.R.	Regalims del cor	V. Bou
11 - C.B.	Jo mateix (fiscorn)	M. Tudela
12 - P.LI.	Sardanes a Cornellà	F. Mas Ros
13 - Conjunt	Aplec vora la mar (estrena)	Li. Albert
14 - Conjunt	L'Aplec de l'Escala	E. Vilà
15 - C.G.	Ofrena als sardanistes	J. Auferil
16 - P.R.	L'Antoni i la Montserrat	R. Viladesau
17 - C.B.	L'Aplec de Sant Martí	J. M. ^a Vilà
18 - C.B.	Els pescadors de l'Escala	F. Mas Ros

COBLA PRINCIPAL DEL ROSSELLO

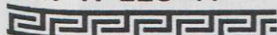
NIT A LES 10

A LA PLATJA

1 - Bandera d'Aplec	R. Viladesau
2 - La tertúlia	C. Saló
3 - Iris	Roca Delpèch
4 - Amunt i endevant	P. Fontàs
5 - Sardanes a la lluna	J. Capell
6 - La roca del cargol	J. Vicens Xaxu

NIT A LES 11

SALA DE FESTES *La Palmera*

GRAN BALL DE NIT PER

l'Orquestra COSTA BRAVA

AMB L'ELECCIO DE LA

Pubilla de la Sardana 1983

*"la Caixa" és sempre present
en les manifestacions tradicionals
de la nostra terra.*

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

ALIMENTACIO

VINS i LICORS

Barceló - Gifre

Avda. Ave Maria

Telèfon 77 04 59

L'ESCALA

Costa Brava

Sports Líder

ESPECIALITAT

COPES i TROFEUS

VIAJES
ESCALATOUR, S.L.

ORGANITZACIO DE VIATGES
RESERVES DE BITLLETS
CANVI DE MONEDA ESTRANGERA
LLOGUER DE XALETS I APARTAMENTS

AGENCIA D'ASSEGURANCES BANC VITALICI

c/. Camí Ample, 2

Tel. 77 02 18

L'ESCALA

Passeig de Catalunya

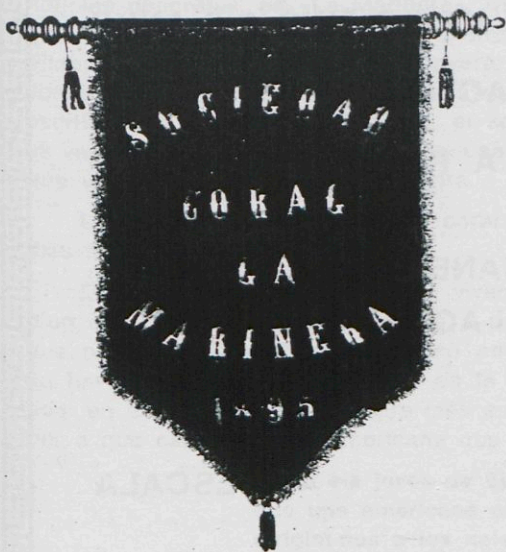
Tel. 75 93 79

TORROELLA DE MONTGRI

EL CANT CORAL A L'ESCALA

A les darreres dècades del segle passat, la llavor sembrada per Josep Anselm Clavé, l'apòstol del cant coral, va trobar terreny ben assaonat en aquell Empordà federal i filharmònic.

A la nostra comarca no hi havia poble ni poblet que no tingués el seu cor d'homes, més o menys vinculat a societats político-recreatives de caire progressista. Moltes d'aquestes agrupacions corals portaven noms ben descriptius, en castellà, referents als cultius agrícoles o indústries artesanes característics de la localitat. Molts d'aquests noms tenen avui un ingenu i inconfusible sabor d'època que ens porta el somriure als llavis. Així, a Cabanes hi havia la societat coral «El Maix»; a Llers, «El Olivo» i «La Flor»; a Capmany «El Parral del Pireo»; a Palafrugell «La Taponera»; a Roses, «La Rosa» i «La Deseada»; a Borrassà, «La Borrassenense»; a Castelló d'Empúries, «La Violeta» i «La Favorita»; a La Jonquera, «El Eco del Pirineo»; a Vilasacra, «La Unión Popular»; a Vilabertran, «La Pastorel.la»; a Ventalló «La Armonia Ventallonense»; a La Bisbal, «La Lira»; a Figueres «Erato» i «La Fraternidad»; a Torroella de Montgrí, «El Vals Burlesco»...

Boutique

LLISTES DE NAIXEMENT

ROBA PER A MAINADA DE NAIXO FINS A 8 ANYS

JOCs DIDACTICS

COSES PER A REGAL

Representant de JANE i ARRUE
COTXETS, LLITS i ACCESORIS

Alfoli, 9 - Telèfon 77 06 98

L'ESCALA

Cobla Barcelona, amb l'Albert Martí, de primer tenora
i Pere Ferrer «Tano» de primer cornetf.

L'Escala no era pas una excepció. La primera societat coral de la qual tenim notícies concretes, és «La Marinera», què dirigia en Josep Vicens, un jove músic que després havia d'esdevenir el nostre popular «Avi Xaxu». Gràcies a la família Vilabré, es conserva encara la senyera, què porta la data de 1895. Es l'any que Josep Vicens va musicar a tres veus d'home la poesia patriòtica «La Pàtria», escrita per l'apotecari de l'Escala, el senyor Jaume Forn. Va ser estrenada quan es va instal·lar l'electricitat a la vila, una de les primeres poblacions de la comarca que va fruit de tan important millora.

D'ençà de llavors, la tradició coral escalenca s'ha mantingut fins els nostres dies al llarg d'un centenar d'anys.

L'amic Remigi Flaqué, —arxiu vivent de records de l'Escala,— ens ha parlat d'un cor molt particular que dirigia a primeries de segle un tal Garcia, guitarrista que no sabia solfa. Potser per això engiponava ell mateix les cançons, que així no havia d'aprendre. Era el «Cor de la Lliga Contra el Joc». Una anècdota divertida: en ell hi havia els jugadors més empedreïts del poble... Això no era obstacle per a que cantessin una americana que deia així:

**«Som els joves de La Lliga
que una americana en cantem,
dirigint-nos a les noies
de nostre poble escalenc.»**

Gimnàs Elisabet

Tramuntana, 40 - porta 3

L'ESCALA

GIMNÀSTICA

SENYORS, SENYORETES I NENES

BALLET CLASSIC

NENES

SOLFEIG - PIANO - FLAUTA

CLASSES MIXTES

Juliol i Agost

CURSETS D'ESTIU

Informació: Plaça Victor Català, 10, 2.ª

Telèfon 77 03 22

**Vosaltres pares i mares
ens podeu ben escoltar
que el jove que no juga
és de gran formalitat.**

**Si en teniu una noieteta
bona per poder casar,
a un jove de La Lliga
ja l'hi podeu ben donar.**

Les cançons apreses col·lectivament a les societats corals més el típic repertori dels mariners de la nostra costa que havien fet «la carrera» enrolats als velers que anaven a Les Amèriques, era repetit després a les tavernes per grups reduïts de cantaires que anaven a matar les llargues vetlles de l'hivern entre cantades i gots de vi. En aquell ambient caldejat per l'alcohol, quan la peça interpretada no acabava feliçment, s'entaulaven entre els cantaires bizantines discussions per escatir si la culpa del naufragi musical havia estat del tenor que no havia entrat a temps o del baix que havia fet la represa fora de to.

Són molts els escalencs que havien aconseguit un tercet de cantaires que ha passat als annals locals: el format per en Lill, en Damià i L'Esquelleta. Jo encara els havia sentit cantar acompanyats a la guitarra pel Xaxu, a la taverna d'en Fajula, la darrera que hi va haver a l'Escala.

L'Orfeó Català, fundat per aquell artista ungit de mística patriòtica que fou el mestre Lluís Millet, va donar un tomb total al cant coral. Els orfeons, amb la inclusió de veus femenines, van passar a ser patrimoni d'entitats conservadores que esperit idealista de La Renaixença es deixà sentir també a l'Escala.

Orfeó Infantil de l'Ateneu Víctor Català

PASTISSERIA * BOMBONERIA

FUNDADA EN
1854

MARANGES, 6 · TEL. 770180

L'ESCALA
(COSTA BRAVA)

ESPECIALITAT ESCALONS

Banda de «Chi-chón»

A l'Ateneu Art i Cultura, es fundà l'any 1916 l'orfeó «Els Atlants», dirigit per en Josep Vicens fill, que va casar amb una orfeonista: na Caterina Busquets, autora del brodat de la senyera de l'Orfeó.

Per aquells anys, un element foraster casat amb una escalenca va venir a enriquir la vida musical local: Pere Ferrer i Marques, excel·lent cornetf, fill de L'Estartit. Va tocar amb «Els Montgrins», l'Albert Martí el va fer entrar a la Cobla Victorià, però seguint el decadent tarannà de l'època, hom l'anomenava «Victoriano». Aquest castellanisme va donar lloc a la contracció «Tanu», renom amb que encara es coneguda la seva família a l'Escala.

En Pere «Tanu» va incorporar-se a l'Ateneu Víctor Català, on donava classes de solfeig a la mainada del cor infantil que dirigia.

Llavors sovintejaven a l'Escala les activitats culturals i artístiques. Es van arribar a interpretar les sarsueles «Los Bohemios» i «Maruxa». Artistes locals, com en Joanet Ballesta i en Pepito Figueras interpretaven els primers papers, estrenant-se «L'Estrafet», amb música del compositor escalenc Pere Mercader.

Quan es va representar «L'alegria que passa», amb música d'Enric Morera, en Remigi Flaqué conta que, en Badoret «Sentena», en fer la crida, representant el pregó dels comedians quan arriben al poble va fer amb tanta afició el redoble que va reventar el bombo.

Les festes de Carnestoltes van donar lloc a la nostra vila a una curiosa agrupació coral-instrumental: La Banda de Chin-chón. Era un heterogeni conjunt humorístic format per aficionats, als quals en ocasions se'ls afegia algun músic professional, com en Josep M.ª Vilà i en Ramon Tasis. Estava integrada per fiscorns, cornetins, clarinets, guitarres, llauts i un instrument casolà: «cornamuses», fetes

Bar Manolo

GRAN VARIEDAD DE

TAPAS

BOCADILLOS

MARISCOS

Y LA ESPECIALIDAD DE

GAMBAS A LA MANOLO

c/. L'avi Xaxu

L'ESCALA

amb un canó de canya i un paper de fumar que vibrava. Segons les dades recollides, havien format part de manera més o menys esporàdica de la Banda, durant les temporades que va actuar, molts escalencs: en Marcel·li Català («El Tot») pare dels germans Català, dels quals parlarem més endavant; en Martí Rouret, mestre i més tard diputat al primer Parlament de Catalunya; en Joan Solés, amo del Forn de Sant Jordi, (actual Pastisseria Empori); en Rafel Callol, els pare i fill Piqué, en Joan Clòs, en «Sentena» en Fèlix Ballesta, etc. En Quim Alemany i en Josep Sureda («Catroi») tocaven el fiscorn i l'Emili sabater el clarinet. Els dos principals animadors eren en Carles Sureda i en Paulí Vicens. Llogaven un autobús de la Sarfa i actuaven per tota la comarca, cantant cançons satíriques amenitzades amb farandoles, passades, «toquen córrer», etc. Un any a Palafrugell van tenir tant èxit que el públic de la sala va fer plegar l'orquestra que alternava amb la Banda de Chin-Chón, que no en va s'anunciava «la millor de tot el món». A cada actuació passaven el cove i amb el que recaptaven en acabar la temporada anaven a fer un tiberi...

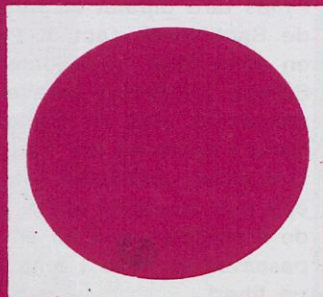
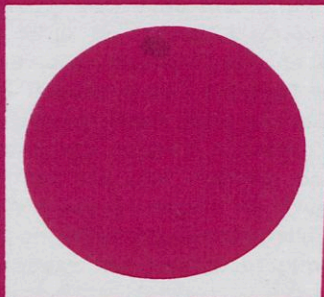
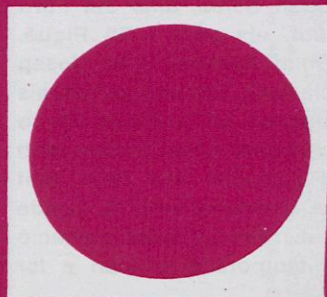
L'Escala d'aquell temps responia plenament a aquella dita: «pobrets però alegrets»...

La guerra civil va obrir un dolorós parèntesi. En acabar-se, el clima cultural de l'Escala, —com el de tot el país,— va sofrir un canvi radical. Per qualsevol acte públic s'havia de demanar permís i fins la lletra de les cançons més inocues havia de passar previament per la censura, que no tolerava en els programes més que una petita proporció de cançons catalanes alternades obligatòriament amb altres «de las otras regiones».

Tals circumstàncies expliquen que les creacions —veritablement excepcionals

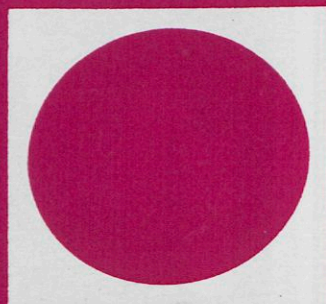
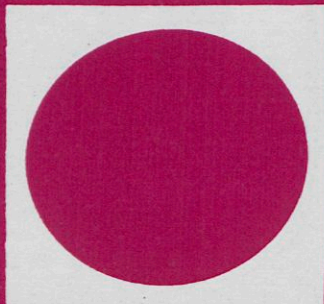
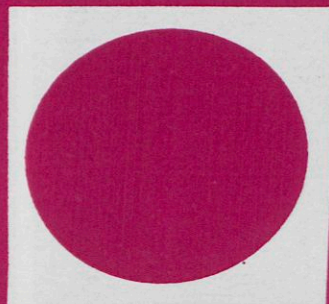
Grup de «Gauchos», Carnaval del 1948

ALMACENES
CARMEN

SOUVENIRS Y OBJETOS DE REGALO

C/. PUIG SUREDA, 13 • TEL. 77 03 89 • L ' ESCALA • (Costa Brava)

Actuació de l'orfeó Oreig de Mar, a Sant Martí d'Empúries - 1949

**PER APROVAR ES INDISPENSABLE
SABER CONDUIR**

MAXIMA EFICACIA EN

AUTO ESCOLA MARINA

ESTEM AL VOSTRE SERVEI:

MARTI MORENO, EMILI SERRA, MIQUEL BAIX

Avda. Ave Maria s/n
Telèfon 77 06 78

L'ESCALA

dins del gènere, —del famós cantant mexicà Jorge Negrete causessin un gran impacte entre el nostre jovent, què, no coneixia ni tenia oportunitat de cantar gaire res més.

Els imitadors de Jorge Negrete van proliferar a cada poble i les cançons mexicanes i argentines es van posar de moda, amb el total beneplàcit del règim, què veia amb molt bons ulls que tothom cantés «en el idioma del Imperio»...

A L'Escala també —no faltava més!— es va aprofitar algun any el Carnestoltes per sortir al carrer un grup disfressat de «mariachis» o de «gauchos», amb les corresponents guitarres, tot cantant «corridos» pels cafès...

Per la joventut actual, formada sota la influència de la moderna cançó catalana, el fenomen apareix clarament als seus ulls com un testimoni significatiu d'aquells anys de profunda decadència dels valors autòctons. Però, al marge de tota consideració política, és comprensible que la música exòtica que comentem porti nostàlgics records de joventut a molts escalencs que ara passen de la cinquantena...

Pels volts de l'any 1947, hi ha a l'Escala un intent de revifalla coral: L'orfeó «Oreig de Mar». El dirigia el vicari de la parròquia, autor de la música i lletra, —ben bonica per cert, —de l'himne de l'Orfeó. En Josep Vilabrú, què hi havia cantat, en recorda encara unes quantes estrofes:

**«Amb la vela ben inflada
per l'oreig de mar suau,
la barqueta enjogassada
va solcant l'infinit blau.**

L'Orfeó Oreig de Mar, a Corsà

CASA FIDEL GELI

**CONCESSIONARI DE LES MARQUES
MUNDIALMENT CONEGUDES**

TELEFUNKEN - SANYO - PHILIPS

A MES DISPOSA DE VIDEO - CASSETTES

VHS BETA i 2000

i ELECTRODOMESTICS

Ultimes novetats en Discos i Musicassettes

Carrer del Port, 39

Telèfon 77 00 98

L'ESCALA

Coral Empòrium del C.E.R.

CONSTRUCCIONS

Ginés

VENDA DIRECTA
DE CASES I TERRENYS

Els desitja una bona diada de l'Aplec

c/. Tramuntana
Telèfon 77 05 43

L'ESCALA

**On es besa amb les onades
deixa un rastre blanc d'argent,
deixa un rastre de cantades
i rialles de jovent.**

**Es la bella matinada
d'una joventut en flor
que desclou enamorada
la poncella de l'amor.**

**Fem companys belles corrandes
d'alegries i cançons,
que l'oreig de mar que ens guarda
dura enllà dels horitzons.**

**Cantem tots que avui és dia,
cantem tots amb bon delit
que el bon cant porta alegria
que el bon cant treu tot neguit...»**

En el seu repertori comptava amb peces ben característiques dels orfeons: «A sol batent», «Les Flors de Maig», «L'Emigrant», «L'Empordà», «Jovenívola», «Muntanyes del Canigó», etc.

L'orfeó «Oreig de Mar» va debutar a la sala de Pekin a finals de l'any 1948, però va tenir una vida molt efímera, limitada l'any següent a una cantada de caramelles, una altra actuació a Pekin, —juntament amb la secció teatral que va representar «Don Gonçal o l'orgull del gec,— i un concert al poble de Corçà.

A partir de l'any 1957, el Cor Parroquial que dirigia la senyora Roser Sureda, va anar evolucionant, començant a cantar fora del temple. El 6 de març de l'any següent —1958—, sota el nom de Agrupació Coral de la Parròquia, ja va actuar en un concert al Cinema l'Escala. El 16 de juliol d'aquell mateix any, pel Carme, va actuar a Can Panxo, on va estrenar una peça que ara és molt popular i representativa: la sardana «Records de l'Escala feta per a cobla per un tal Sais, que era un sastre aficionat a la música. Basant-me en els papers de cobla, —què vaig trobar casualment a les golfes de la casa d'un músic de Verges,— la vaig transcriure per a quatre veus mixtes, aplicant-li la lletra anònima amb que era corejada a l'uníson quan la cobla la tocava.

El dia de Pasqua de 1965, el Cor Parroquial, —compost com hem dit de veus mixtes,— va interpretar a l'església la cèlebre «Alel.luia» de Haendel, amb motiu d'estrenar l'orgue, actuant jo d'organista acompanyat. El dia 22 d'agost va cantar per darrera vegada en un altre concert a l'església. Es va dissoldre quedant reduït només a veus femenines, què van actuar per primera vegada sota el nom de Coral Empòrium en un concert donat a L'Armentera el 6 d'abril de 1974. No comptant amb homes es va fer imprescindible l'acompanyament de piano, quedant així jo incorporat a la Coral en qualitat de pianista i arranjador.

D'ençà de llavors la Coral Empòrium va encetar una nova etapa. Entre els concerts dignes de menció esmentarem: el del Centenari del Foc de Castelló d'Empúries (1974), amb La Principal de La Bisbal; Centenari de Pep Ventura (Figueres 1975); actuacions a Barcelona (anys 1976 i 1982); al Museu Dalí, de Figueres i al Palau de Peralada (1977); a les esglésies parroquials de Palafrugell i Torroella de Montgrí, (1980); a la Casa de Cultura de Girona (1981) i a la

PERRUQUERIA

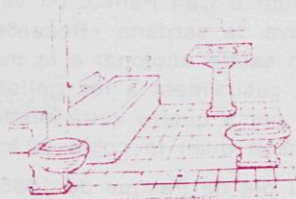

MARIA

c/. Mig, 7
Telèfon 77 00 67

L'ESCALA

ELECTRICITAT - FONTANERIA

Ramon Pratsevall

c/. Germans Masferrer, 37
Telèfon 77 05 25

L'ESCALA (Girona)

Els Pescadors de l'Escala

Els avantatges d'un Gran Banc

Viatjar per Espanya o per l'estranger sabent que teniu a la vostra disposició nombroses oficines i corresponsals a tot el món.

Passar pel Banc els pagaments fixos que se us presenten cada mes.

Comprar el que desitgeu sense necessitat de portar diners, només el vostre talonari de xecs o targeta de crèdit.

Fer gestions comercials i operacions a l'estranger a través de la Divisió Internacional, dotada de serveis altament especialitzats.

Informar-vos de qualsevol gestió relacionada amb el Banc i assessorar-vos convenientment.

Aquests i molts més són els avantatges d'un gran Banc.

Els avantatges del Banco Central.

BANCO CENTRAL

Basílica de Montserrat (1982), a més dels habituals concerts d'estiu i de Nadal a l'Escala al C.E.R. i a l'església parroquial.

La Coral Empòrium ha actuat acompanyada de l'Orquestra Simfònica Estela de Barcelona, Orquestra de Cambra de Girona, Cobla Barcelona, La Principal de Llobregat, Els Montgrins», La Selvatana, La Principal de Barcelona, Marina i Ciutat de Girona.

En el darrer Concert de Nadal van debutar uns quants homes que s'han sumat a la Coral Empòrium que d'aquesta manera ha tornat a convertir-se en una coral mixta.

L'any 1981, en el transcurs del Concert d'Estiu, la seva directora, la senyora Roser Sureda va rebre un merescut homenatge, al C.E.R., per la seva abnegada tasca en pro del cant coral a la nostra vila.

Pels volts de l'any 1965 uns quants aimants del cant que ja havien participat en alguns dels conjunts que hem esmentat, es van reunir per formar un petit grup dedicat a les sardanes i cançons marineres: «Els Pescadors». Estava integrat pels germans Ferran i Simeon Català, en Pere Sastre, en Lluçia Carbó, en Joan Farrés, (guitarra) i en Litus Mallart (acordeó). Es dels primers grups que van començar a difondre la tradició coral marinera de la nostra Costa. Aquells primers anys actuaven per amistat o per un bon tiberi. Eren els primers temps del turisme, però moltes famílies catalanes ja venien a estiuejar a la Costa Brava. Els forasters es quedaven encisats en escoltar «Els Pescadors» de l'Escala, mostra d'autèntic i genuí folklore musical. Ben aviat la seva fama traspasà els límits comarcals, i l'any 1973 el Banc Comtal, de Barcelona, els encomanà la gravació d'un disc per regalar als seus clients per Nadal. Per aquest enregistrament es va sumar al conjunt la veu de la torroellenca Pepita Bruguera, la qual llavors residia a l'Escala, on va ser solista de la Coral Empòrium.

Després de l'enregistrament anterior, per divergències artístiques entre els dos germans Català, el grup es va dividir: en Simeon, junt amb en Joan Farrés, en Lluçia i en Litus, van continuar amb el mateix nom de «Els Pescadors». En Ferran, amb en Pere Sastre de baix i en Teófilo de Cruz de guitarrista, van buscar un nou tenor i van formar grup a part, ressuscitant el nom d'Oreig de Mar. En morir l'any 1977 el malaguanyat Litus, va ingressar a «Els Pescadors» l'acordionista Xaxier Falgarona, afegint-s'hi després el contrabaixista Joli Blanch, mantenint-se així la formació en l'actualitat.

L'Oreig de Mar, ha sofert més canvis però, malgrat que actualment, excepte el seu director Ferran Català, els altres components no són escalencs, sempre actua amb el nom de «Oreig de Mar» de l'Escala.

Tant «Els Pescadors» com l'Oreig de Mar» tenen gravats discos i cassetts, els quals han contribuït en gran manera a la fama que tenen. Els hem d'agrair que amb les seves actuacions, —han cantat per Espanya i a l'estranger,— han escampat arreu el nom de la nostra vila. El públic escalenc se'n sent molt cofoi, acollint llurs actuacions locals amb gran simpatia.

Juntament amb la Coral Empòrium, —en camps ben diferents i plenament compatibles,— mantenen ben viva la tradició coral de l'Escala.

Lluís Albert

DIPOSIT DE BEGUDES

Pere Gironés i Clúa

VINS - AIGÜES MINERALS - REFRESCS EN GENERAL

SAN MIGUEL - CAMPO VIEJO - FREIXENET

LILBYS - VICHY - MALAVELLA - ETC. ETC.

c/. Canyet, 8
Telèfon 77 03 70

L'ESCALA

ESTETICA

Depilació a la cera

Massatge facial

Maquillatge

Tractament cutis

Neteja cutis

LA FLOR

NOVETATS

"Bolsos"

Articles regal

Perfumeria

Articles pell

Bijuteria

Xamfrà c/. del Mar i Del Port

L'ESCALA

L'Oreig
de Mar
de
l'Escala

DIPOSIT DE REGIONS

ANXOVES DE L'ESCALA

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

VENDA EN EL CARRER DE LA TORRE, 18

TABACS

PELLICER

c/. del Port, 53

Teléfono 77 00 01

L'ESCALA

SPORTS

VILABRU

C/. DEL PORT, s/n (Galeries) • Tel. 77 04 40
L'ESCALA (Costa Brava)

SNACK - BAR

ENTREPANS

PLATS COMBINATS

TAPES VARIADES

POLLASTRES A L'AST

COPES DE GELAT

TREVI

Xamfrà: Sant Pere - Avi Xaxu

L'ESCALA

Tripulació de l'Alba, l'any 1945

ALIMENTACIO

Costa Brava

Avinguda Girona
Telèfon 77 06 46

L'ESCALA

Santa Màxima, 29
Tel. 77 04 78

L'ESCALA

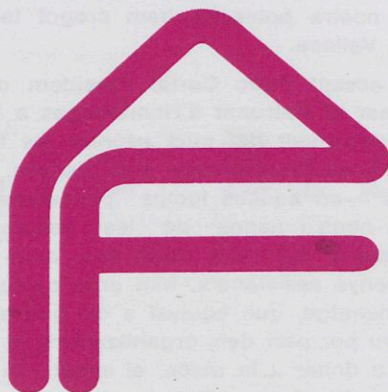
Les Festes de l'Homenatge a la Vellesa

Enguany que al dedicar l'Aplec al III Centenari de la Parròquia, fem referència a diverses coses de la nostra població, hem cregut també adient parlar de les festes d'Homenatge a la Vellesa.

Va ser l'any 1952, essent Ponç Cortal President del Pòsit i Jaume Sureda Alcalde, quan es va formar el Patronat d'Homenatges a la Vellesa. Ja anys abans, fent-se coincidir amb l'acabament del curs escolar, es feia una diada que, sense dir-se propiament la Festa de l'Homenatge a la Vellesa, aplegava en una sala de la nostra vila als jubilats —en aquells temps pescadors la majoria— i després d'oferir-lis actuacions de nens i nenes de les escoles, solia lliurar-se-lis una quantitat en metàl·lic. A partir del 1952, cada any, amb més o menys entusiasme i convicció i a més o menys assistència, han anat celebrant-se les festes, arribant l'any passat al XXXI homenatge, que equival a dir que s'han fet sense interrupció. Es la nostra opinió, que ni per part dels organitzadors, ni per part dels homenatjats, s'ha arribat gairebé mai a donar a la diada, el sentit i la intenció de com i perquè han sigut instituides aquestes festes d'homenatge als vells, i aquest, creiem, es el motiu de la mimbada assistència i de la poca importància que es dona a la dada. Sense anar més lluny, l'any passat, precisament quan la participació era la més nombrosa dels darrers vint anys, —i coincidint exactament amb la nostra opinió, varem llegir ja el comentari en una altra publicació— de la manera que

Les autoritats a la sortida de la Missa del Primer Homenatge a la Vellesa 16-7-52

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS SANITARIES
ELECTRIQUES i CALEFACCIO

FERRETERIA
ARTICLES REGAL
ELECTRODOMESTICS

Plaça Víctor Català, 17

Telèfon 77 01 99

L'ESCALA

es va fer, es completament contraposat a la forma de com considerem han de celebrar-se els Homenatges a la Vellesa.

Ens plau fer a continuació un breu comentari d'alguns dels detalls, trets dels programes de mà, dels homenatges celebrats:

ACTES RELIGIOSOS

Tots els anys ha tingut lloc la Missa Solemne a la nostra Església Parroquial i els primers anys —del 52 fins al 63— es feia a la tarda la processó amb la Verge del Carme. Mes tard, va durar de l'any 65 al 72, la processó es va fer per mar, abans de la missa, amb sortida del Port de la Clota, fins a la Platja, on s'esperaven els homenatjats, per acompanyar a la Verge patrona fins a l'Església.

PORTADES DEL PROGRAMA

Volem destacar els originals de Francesc Vila dels anys 55, 59 i 78 i les fotografies dels anys 54 (Martinet Salvat), 57 (l'avi Mògenes), 58 (home i dona més grans de l'any anterior, en Pau Esclopater i l'avia Pallona, amb els seus respectius acompanyants) i el 79 (el monument de La Punta, dedicat als pescadors). A una altra part ni ha dibuixos que han servit per les festes d'altres poblacions i a la resta ni tan sols hi ha dibuix.

POESIES

Gairebé tots els anys hi ha una poesia al·lusiva i a vegades dues: 52: La barca vella, anònim i Elegia a nostres vellets de J. Sureda Paradís; 53: Himne als vells de Manuel Bertran Oriola i Cants d'anyor i d'esperança de J. Sureda Paradís; 54: Batecs de la festa de J. Sureda Paradís; 55: Jorn de festa de Josep Bruguera i Heràldica escalenca de J. Sureda Paradís; 56: Altra elegia a nostres vellets de J. Sureda Paradís; 57: Sota el cel del Carme de J. Sureda Paradís; 58: La butaca buida de Josep Bruguera; 59: Elegia en Homenatge a nostres vells de J. Sureda Paradís; 60: fragment de «Jorn de festa» de Josep Bruguera; 61: Record —dedicat a Josep Sureda i Paradis, el cantor de l'homenatge— de Josep Bruguera; 62: La barca vella de Josep Bruguera; 63: Homenatge pòstum (a la meua mare) anònim; 76: El banc d'en si no fos de Josep Bruguera; 77: L'Escala de Josep Bruguera; 78: La butaca buida de Josep Bruguera i Homenatge a la vellesa de J. Vicens Mension; 79: La barca vella de Josep Bruguera; 80:

En Badoret l'any 1962

Costals - Batalla

CONSTRUCTORS D'OBRES

Carrer del Port, 61 y Riera, 10

Telèfon 77 04 73

L'ESCALA

FERRETERIA - ELECTRODOMESTICS

Josep Costals

Distribuidor de **CAMPING GAS**

Germans Masferrer, 41

Carrer del Port, 56

Telèfon 77 03 18

L'ESCALA

La Marieta Teixidor l'any 1956

El vells escalencs de Joanet Ballesta «Calafat» i 82: El banc d'en si no fos de Josep Bruguera.

COBLES

La part musical ha estat a cura de les següents cobles-orquestres: 1952-53-54-55 i 56 La Principal de L'Escala; 57, 58 i 69, Costa Brava; 59, Girona; 60 i 61, Catalunya; 62 i 63, Mediterrània; 64, Farnense; 65, 66 i 80, Caravana; 67, 68 i 74, La Principal de La Bisbal; 70 i 82, AMOGA; 71, 72 i 73, R'io; 75, Selvatana; 76 i 77, Montgrins; 78 i 81, Marina i 79 Ciutat de Girona i Setson.

LLOCS DE CELEBRACIO DE L'ACTE D'HOMENATGE

Els anys 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 70, 71 i 72 al Cinema l'Escala, 57 i 58 a «Les Delícies», 67, 68 i 69 al Cine Sureda, 73, 74 i 75, no diu on, 76, 77, 78, 79 i 81 al Centre Cultural Municipal «Xavier Vilanova» i 80 i 82 a la Platja.

PARTICIPANTS

1952: 160 (72 homes i 88 dones); 53: 160 (68 i 92); 54: 160 (78 i 82); 55: 154 (68 i 86); 56: 146 (62 i 84); 57: 128 (58 i 70); 58: 121 (48 i 73); 59: 104 (43 i 61); 60: 98 (40 i 58); 61: 96 (41 i 55); 62: 90 (35 i 55); 63: 85 (35 i 50); 64: 77 (29 i 48); 65: 69 (27 i 42); 66: 69 (24 i 45); 67: 66 (24 i 42); 68: 68 (24 i 44); 69: 60 (21 i 39); 70: 64 (23 i 41); 71: 57 (21 i 36); 72: 62 (23 i 39); 73: 61 (24 i 37); 74: 63 (22 i 41); 75: 55 (18 i 37); 76: 67 (23 i 44); 77: 71 (24 i 47); 78: 77 (26 i 51); 79: 76 (30 i 46); 80: 71 (30 i 41); 81: 81 (35 i 46) i 82: 95 (46 i 49).

CURIOSITATS DIVERSES

Fora de l'any 1964, que es va fer el dia 6 de setembre, totes les diades de la Festa de la Velleja han tingut lloc el dia de la Mare de Déu del Carme.

L'any 1969, va ser el primer que el programa va sortir escrit íntegrament en català.

Cal destacar que Maria Teixidor i Flaqué (e.p.r.) va participar a l'homenatge des de l'any 52 al 76, els cinc darrers anys conjuntament amb el seu fill, Albert Guerra i Teixidor.

Els dos primers anys hi hagueren sardanes a la nit, després el 54, 55, 56 i 57 ball a la Pista «Bonaire» i a partir del 58 ball a la Platja, que alguns anys, per

boutique

Vilabrú

Joan Masanet, 16 · Tel 770074

Carrer del Port, 12 i 14 · Tel.770673

L'ESCALA · COSTA BRAVA

diferents circumstàncies, recordem que el ball s'ha convertit en sardanes o bé, en lloc de la Platja, s'ha fet a la Plaça Victor Català.

Durant alguns anys, mentre s'interpretava la ballada de la nit, es feren castells de focs artificials.

El 1979, actuava a la Platja, després de l'audició de sardanes de la tarda la coral de Les Planes «Retorn Planenc».

Fins a l'any 72 va sortir en el programa l'estat de comptes i es feien constar els estaments oficials que col·laboraven en els homenatges i aquest darrer detall va tornar sortir els anys el 79 i 80.

I fins aquí aquest resum, del que, en descàrrec de possibles errates, volem remarcar que, com ja diem al principi, les dades han estat tretes dels programes i pot haver-hi quelcom que s'anuncies i no es fes com era programat, coses que, amb el temps, ens és impossible recordar, però que sens dubte així deu haver passat, posant per exemple l'any passat que l'acte d'homenatge era programat a la Platja, i no va pas celebrar-si.

Ens permetem acabar el comentari amb el darrer punt de la invitació del programa de l'any 1977 en el que deiem textualment: «En dirigir, una vegada més, la nostra invitació per a la diada de la Mare de Déu del Carme, que és alhora la jornada de l'homenatge als nostres vells, ens permetem insistir, com ja ho feiem l'any passat, perquè tots sapiguem donar a tan assenyada festivitat, la importància que mereix».

Montserrat Sala

CAMPING GAS i TELEVISIO

Carrer del Mar, 7
Telèfon 77 01 92

L'ESCALA

Fotos Gildo

Revelat de pel·lícules en color i blanc i negre en 24 hores

Venda de material Fotogràfic

Reportatges i Fotografies carnet

Carrer, del Mar, 11

Telèfon 77 03 79

L'ESCALA

JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

Carrer Pintor Joan Massanet, 26

Telèfon 77 05 48

L'ESCALA

RAMIRO PALAU

INSTA AGUA Y ELECTRICIDAD

Perchel 41-43, Tel: 77 03 60

La Escala (Gerona)

SERVICIO TECNICO OFICIAL

G · 849

INSTAL·LACIONS I REPARACIONS

D'ELECTRICITAT I FONTANERIA

GAS I CALEFACCIO

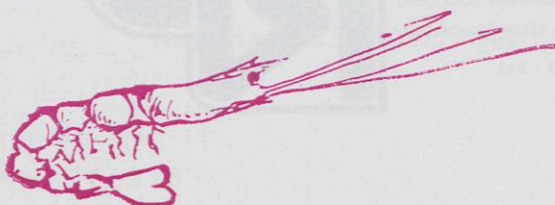
SERVEI TECNIC OFICIAL

BOMBAS ESPA

MUNTATGE I VENDA D'ALARMES ANTIROBATORI

EN INDUSTRIES I XALETs.

PEIXATERIES

MASAFONT

Carrer Enric Serra, 1 - Tel. 77 01 34

Carrer Ave Maria, 59 - Tel. 77 00 80

L' ESCALA (COSTA BRAVA)

Les Pubilles de L'Escala

Des de l'any 1969 quan l'Ajuntament de la vila va delegar al Centre Esportiu i Recreatiu l'Escala per organitzar la diada de l'elecció de la Pubilla, amb el fi d'escollir a la noia que durant l'any representi la joventut escalenca en diversos actes, així com tenir el dret a participar a l'elecció de la Pubilla de l'Empordà, que té lloc a Figueres per les Festes de la Santa Creu, han anat tenint lloc aquestes celebracions. Els primers sis anys es varen fer al «Pelly Club», a partir del 1975, en què l'entitat organitzadora va disposar del seu estatge social, el local va ser el Centre Cultural Municipal Xaxier Vilanova i així arribem a aquest any que ens temiem que es deixaria de fer, degut, sembla, a certes dificultats, fins que uns quants decidits a què no es perdi la tradició, sense temps material per fer una organització com cal i la deguda propaganda i gràcies a la gentilesa dels responsables de la discoteca NIVI'S, ha pogut celebrar-se en aquest establiment.

La relació de les PUBILLES i Dames d'Honor elegides és la següent:

1969 ANA M.ª BARRAGAN I PUERMA

Gràcia Pèrez i Martínez

Elena Ramó i Mateu

1970 GRACIA PEREZ I MARTINEZ

Immaculada Bahí i Botella

Lourdes Brugués i Fernández

1971 ASSUMPCIO PALAU I VILABRU

Maria-Gràcia Martinench i Puig

Roser Ballester i Tell

1972 JOAQUIMA BRAVO I FLORES

Roser Ballester i Tell

Mercè Ribas i Moreno

1973 MERCE RIBAS I MORENO

Isabel Marín i Gomera

Maria-Gràcia Martinench i Puig

SASTRE

Francesc Torrent

c/. Riera, 42
Telèfon 77 01 67

L'ESCALA

PERRUQUERIA

PER SENYORES I SENYORS

Torrent - Soletat

SERVEI DE MANICURA

Carrer del Mar, 3
Telèfon 77 01 64

L'ESCALA

- 1974 **DOLORS BARDERA I HERNANDEZ**
María-Gràcia Martinench i Puig
Gràcia Massanas i Palou
-
- 1975 **NURIA SALA I SUREDA**
M.ª Angels Chavers i Martínez
Anna M.ª Bigarós i Amer
-
- 1976 **CRISTINA PARADIS I JUANOLA**
M.ª Teresa Sala i Sanchis
Pilar Parés i Coll
-
- 1977 **CONXITA LARA I SANTAMONICA**
Susana López i Solés
Victòria Poch i Martos
-
- 1978 **TERESA DANES I PUIG**
Brígida Callol i Hernández
Engràcia Cortal i Escarrà
-
- 1979 **ENGRACIA CORTAL I ESCARRA**
Caterina Ribas i Molina
Brígida Callol i Hernández
-
- 1980 **CATERINA RIBAS I MOLINA**
Brígida Callol i Hernández
Griselda Vidal i Bellvís
-
- 1981 **ROSA-MARIA BOFILL I OLIVER**
M.ª Angels Vilabrú i Geli
Brígida Callol i Hernández
-
- 1982 **ANNA PEIG I CALLOL**
M.ª Angels Vilabrú i Geli
Neus Galceran i Gardella
-
- 1983 **ASSUMPCIO BALLESTER I SOLES**
Natalia Navarro i Sastre
Rosa-Maria Franconetti i Barragan

ELECTRODOMESTICS

Empordà

TELEVISIO EN COLOR SISTEMA PAL-SECAM

CONCESSIONARI DE LES MARQUES

PHILIPS - TELEFUNKEN - GRUNDIG

**DEMANEU EN EL NOSTRE ESTABLIMENT UNA
DEMOSTRACIO DEL TELEVISOR EN COLOR**

VIDEO - CASSETTE RECORDER

SONY - PANASONIC

FERRETERIA I PINTURES

**Carrer La Torre, 53
Telèfon 77 04 88**

L'ESCALA

El 1982, va tenir lloc, també, l'elecció de l'HEREU i els seus Fadrins d'Honor
títols que correspongueren, respectivament a

ARTUR CASADEVALL i CLOTAS

Pere Solés i Gardella

Josep M.ª Callol i Noguera

Cal remarcar que Gràcia Pérez i Martínez Núria Sala i Sureda, Cristina Paradís i Juanola i Caterina Ribas i Molina, aconseguiren ser Dames d'Honor a Figueres i que la Pubilla de l'any 1971, Assumpció Palau i Vilabru fou Pubilla de l'Empordà i que com a Pubilla de les comarques gironines va participar a l'elecció de la Pubilla de Catalunya, que aquell any es va celebrar a Tarragona. Així mateix, el novembre del 1974, Maria-Gràcia Martinench i Puig, en representació de la Pubilla de L'Escala, va ser dama d'honor de la Pubilla de les comarques gironines, participant a l'elecció de la Pubilla de Catalunya que va tenir lloc a Girona.

**ASSUMPCIO
PALAU I
VILABRU
PUBILLA DE
L'ESCALA
i DE
L'EMPORDA
1971**

PERFUMERIA

Llistosella

ELS HI OFEREIX ELS SERVEIS D'ESTETICIENNE PER A
QUANTES CONSULTES VULGUIN FORMULAR SOBRE
ESTETICA I COSMETICA

**Concessionari de Perfums i Cosmètica
Nacional i Estrangera**

Santa Màxima, 6
Maranges, 2
Telèfon 77 03 67

L'ESCALA
Costa Brava

GRANJA BAR

L'ARCADA

C/. Alfoli, 11

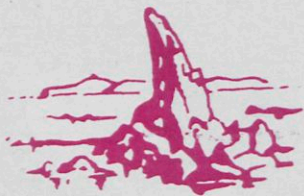
L'ESCALA

La venda del peix a la Riba

(Foto Miquel Palau)

HELADERIA EL PORT

CREPERIA
HELADERIA
PIZZERIA

BAR EL PORT

Tel. 77 03 34 - LA ESCALA

PETITA HISTORIA DELS APLECS DE LA SARDANA DE L'ESCALA

Enguany, la gentil vila de L'Escala commemora el tercer centenari de la seva Església Parroquial, que amb els tres-cents anys d'història, ha estat testimoni d'excepció de temps de bonança i de maltempsades, que ella ha resistit d'empeus i essent el refugi espiritual dels escalencs al llarg de les generacions.

Com que no estic preparat per emprendre un treball sobre la matèria, em limitarè a una altra història, que, encara que petita, ha tingut lloc durant set resplandents anyades al Passeig Lluís Albert, en quant al seu sentit popular.

No per això he de menystenir el fet de què en aquest mateix llibre siguin els escrits dedicats a l'abans anomenada celebració, ans el contrari, vagi el meu respecte i admiració pels que tan bona idea van tenir, als qui des d'aquestes ratlles felicito.

L'Aplec de l'Escala

HOSTAL - RESTAURANT

POCH

Carrer de Gràcia, 10 - Tel. 77 00 92

L'ESCALA
(Costa Brava)

CONSTRUCCIONS

Germans Graboleda

c/. Del Port, 40
Telèfon 77 02 79

L'ESCALA

I ara ja vaig a entrar de ple a l'objecte d'aquestes ratlles: Els Aplecs, que des de l'any 1976, s'han celebrat a L'Escala.

LES COBLES

Al llarg d'aquests set anys i amb un criteri digne d'elogi vers els organitzadors, per la seva forma en que han seleccionat les cobles-actuants, adaptant-se a les circumstàncies de cada moment, són catorze les que han anat teixint la garlanda festiva, llançant les notes alegres de la sardana a l'espai cap a l'horitzó infinit que es pot obirar des del passeig.

Sols una d'elles ha estat present en tots els Aplecs: la **Ciutat de Girona**, seguida per la **Baix Empordà**, des del 76 al 79 inclòs, amb la particularitat de que fou la que amenitzà les audicions de la nit a la platja. Juntament amb **La Principal del Llobregat**, foren les tres que encetaren l'Aplec.

Si el primer any foren tres les cobles, ja el segon es va fer amb quatre fins avui, i al pas dels anys foren les **Girona i Barcelona - 1977 - Principal de la Garrotxa i Montgrins - 1978 - La Selvatana - 1979 - La Principal d'Olot - 79 - 80**, aquesta última també a la nit del 80, la **Marina** i la **Jovenivola** de Sabadell els 80-81 i 82, l'**Amoga** el 81, també a la nit, i foren noves la **Costa Brava** i **Foment de la Sardana** el 1982, essent aquesta última l'encarregada de l'audició de la nit.

Sense cap dubte una bona mostra del bon fer que fa que es pugui continuar amb quatre cobles.

COMPOSITORS ESCALENCES

Sabut és que L'Escala ha donat a la sardana compositors coneguts arreu per les seves composicions, que tenen regust de la salabor del mar i de les terres empordaneses. Doncs bé, durant aquests temps hem vist com als programes de l'Aplec els seus noms han aparegut regularment i, cosa digne d'elogi sense gaires repeticions de les seves obres, trobant-nos de que de les 17 interpretades de l'avi Xaxu, solament 6 han estat repetides.

Lluís Albert i Jaume Vilà i Comas, són els únics que una sardana els hi ha estat tocada tres vegades —«Emporitana» i «L'Escala» respectivament—, els altres autors són Josep M.ª Vilà i Saliné, Pere Mercader i Andreu i Carles Mallart «Litus», del qui en el moment oportú en tornaré a parlar.

També crec que poden considerar-se com a escalencs en Josep Vicens i Mornau, fill de l'avi Xaxu i el seu nét Josep Vicens i Busquets.

COMPOSITORS FORANS

Un bell estol de compositors forans també han rebut l'atenció de veure els seus noms barrejats amb els escalencs. Comptant els escalencs i els forans en trobem un total de 80, i tenint també en compte de què el total de sardanes tocades és de 272, el resultat és que la varietat ha estat considerable, i solament una sardana ha estat interpretada sis vegades, amb motiu del seu nom: **L'Aplec de L'Escala**, de l'Enric Vilà i Armengol, músic nascut a Calonge, però des de fa molts anys resident a Torroella de Montgrí.

**HOTEL
RESTAURANT**

"Nieves

Mar"

**CUINA D'ESPECIALITATS REGIONALS
SITUAT AL PASSEIG MARITIM
PARKING I JARDI PRIVAT**

Telèfons 77 03 00 - 77 03 04

**TOTES LES HABITACIONS AMB
BANY, TERRASSA I CALEFACCIO
AIRE ACONDICIONAT AL MENJADOR**

TENIS - PISCINA - PING-PONG

L'ESCALA

Les quatre cobles interpretant la sardana de conjunt

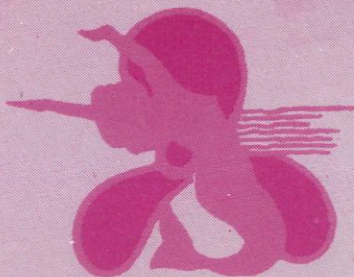
SARDANES D'ESTRENA

La primera sardana que es va estrenar a l'Aplec, va ser l'abans anomenada, durant la ballada de la tarda i conjuntament per les quatre cobles actuant, any 1977, segon dels celebrats.

A la ballada del matí del 78, per la cobla **Montgrins** i del mateix autor, ho fou «L'Hereu i la Gracieta», mentre que a la tarda la cobla **Baix Empordà** dona a conèixer «Estimat amic», que dedicada al crític i presentador sardanístic Eugeni Molero, havien compost conjuntament els dos fiscornaires, de la mateixa cobla, Enric Vilà i Joaquim Ferrer, per a dos fiscorns com a solistes.

L'any 79 a la tarda altra vegada l'Enric Vilà amb la seva cobla estrenen «Maria Reca» dedicada a la sardanista escalenca del mateix nom i Francesc Mas i Ros estrena «Els pescadors de L'Escala», interpretada per les quatre cobles de torn.

L'any 80 ja varen ser quatre les estrenes, totes a la tarda: «Els amics de l'Escala» de Manuel Sanz, per la cobla **Marina**; la **Ciutat de Girona** s'encarregà de la composta per Joan Pons «Aquest mar tan b'au», mentre que **La Principal d'Olot** ofería «El carrer de la Torre» única sardana escrita per en Carles Mallart «Litus», qui havia mort a l'edat de 26 anys i la deixà com a obra pòstuma. Com a última de les estrenes i deguda a Josep Cullell, segon tenora de la Ciutat de Girona, fou executada conjuntament per les quatre cobles «L'Escala us recorda».

JOPA

nautica

Closa del Llop, s/n.

Tel. (972) 77 07 55

L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS - MOTORS - ACCESSORIS

EVINRUDE

LAMPISTERIA

JOSEP BOSCH

Carrer de Gràcia, 3

Telèfon 77 06 49

L'ESCALA

(Girona)

«Llavor sembrada» de Mas Ros i mitjançant la cobla **Marina**, encetà les estrenes de l'any 81, a la qual va seguir «Mainada escalenca», dedicada pel seu autor Tomàs Gil i Membrado, als petits nous sardanistes escalencs, i per últim interpretada de conjunt «L'Avi Xaxu», escrita pel seu nét Josep Vicens i Busquets.

Arribat a l'any 82, és Joan Callís el que mitjançant la **Ciutat de Girona** dona a conèixer «El Passeig de L'Escala», mentre que Mas Ros i la **Marina** presenten l'obligada de fiscorn «A tot vent», seguint la mateixa cobla amb «L'Aplec mariner», original del seu director Antoni Mas i Bou, nebot de l'anterior.

Cal fer esment que «L'Aplec de L'Escala» i «L'Hereu i la Gracieta» d'Enric Vilà, igual que «Els pescadors de L'Escala» de Francesc Mas i Ros, arribaren a finalistes de La Sardana de l'Any, els anys 1978, 1979 i 1980 respectivament.

SARDANES OBLIGADES

També les sardanes obligades han estat presents als programes d'aquests anys, per mediació de 27 compositors havent estat Miquel Tudela el més interpretat amb 5 sardanes: «Apa Jordi» (trompeta), «Anna Maria» (dos tibles), «Ripoll XXV Aplec» (tenora i tible), «Adelaida» (tible) i «Il·luminada» (tenora). El total de les interpretacions ha estat de 48 amb 4 de repetides.

Es dona el cas de què una d'aquestes, «Oncle i nebot», de Francesc Riumalló, va ser interpretada l'any 1977 per la cobla **Girona** a dos tibles, mentre que l'any 1980 **La Principal d'Olot** ho va fer amb tible i flaviol.

Podria ser més llarga la relació d'autors i instruments de les obligades, però crec que per no allargar-ho aquesta petita mostra és suficient.

ELS APLECS DEDICATS

Els dos primers anys la normalitat presidia la marxa dels mateixos, però l'any 1978 una innovació va ser introduïda, acertadament, pels organitzadors. L'Aplec va ser dedicat a la memòria del mestre Jaume Vilà i Comas. Si al llibre de l'Aplec es palpava ja tot el que feia referència a la personalitat del que havia estat tan vinculat al moviment musical de L'Escala, les cobles donaren a conèixer les seves sardanes «Nit d'estiu», «Retorn», «L'Escala», «Gentil escalenca», «Festa assenyalada», «Saltant les roques» —tal vegada la que li és més coneguda—, «Empar» —feta mentres feia el soldat i dedicada a la que més tard seria la seva esposa—, i «La festa dels vells».

L'any 79 la dedicatòria va prendre una forta empena a l'anar destinada a la soferta Gent del Mar. Tot respirava olor a salat i els mariners de les barques de pesca, amb la pipa als llavis, recremats per l'aire marí, el front creuat per les arrugues, acudiren a l'Aplec, i l'acte d'homenatge tingué lloc a la tarda. El president de la Confraria de Pescadors Pere Ros i Salart va fer el parlament i acabat aquest va lliurar al mestre Mas Ros un obsequi marí.

El dia 24 de maig de l'any 80, vigília de l'Aplec, L'Escala va vibrar d'una manera emotiva ja que molts escalencs emigrats a altres llocs, arribaven a la seva vila nadiua per reunir-se al voltant de la taula, amb un sopar dedicat a ells. Abraçades i rostres somrients estaven a l'ordre del dia, es reunien amics que feia anys que no es veien, familiars que es reunien tots després d'anys de no haver-ho

BATERIES
de CUINA

CASA GUINART

CERAMICA
PLASTICS
LLISTES de
NOCES
OBJECTES
REGAL

STA. MAXIMA 9
TELEFON
770255
L'ESCALA

Inauguració del monument a l'Avi Xaxu

PENSIO-RESTAURANT

Can Roura

Telèfon 77 03 05

SANT MARTI D'EMPURIES

L'ESCALA - Costa Brava

HOTEL

Río Mar

Sant Martí d'Empúries

Telèfon 77 03 62

L'ESCALA

fet, en fi, un encert més dels organitzadors de la festa sardanista que es feia l'endemà, ja que es dedicà a l'Escalenc Absent.

Si els sardanistes de tot arreu es juntaren per passar un dia més d'esbargiment, quedàrem sorpresos amb la presència d'aquells nouvinguts, que sols mirant les seves cares ja denotaven que eren de la colla que es festejava. A l'arribar al vespre els acomiadaments foren diferents a les d'altres anys.

Arriba l'any 81 i el nom de Josep Vicens i Juli «Avi Xaxu» fou el protagonista de la diada. El seu fill Josep Vicens i Mornau, junt amb el seu nét Josep Vicens i Busquets, feren possible que tres generacions de músics d'una família escalenca rebessin, un el record i els altres l'afecte dels sardanistes.

Durant la ballada del matí, «Carícies», «Festa de poesia», «Record dels tres pins» i «El cant del batre» foren interpretades per les cobles. Abans de dinar va tenir lloc l'acte d'inauguració del monument a l'Avi Xaxu. Senzill, com aquell home que amb les seves notes ha donat a conèixer el nom del seu poble; de pedra ferma, com la fermesa d'aquell que d'una manera gens acadèmica anà teixint la seva obra sense acovardir-se, davant d'altres que tenien estudis superiors als d'ell, inspirat per les seves melodies. A la tarda «Bona festa», «Muntanyes de Montgó», «La roca del frare» —roca que desapareguda aquest hivern sota la forta embestida d'un temporal, ha estat recuperada per ser col·locada novament al seu lloc—, «Sota els pins» i «La roca del cargol» feren les delícies dels assistents, que continuaren a la nit amb «Cantant l'amor» i «Les noies de la costa». Cal ressaltar que a la tarda es tributà un sentit homenatge al fill i nét de L'Avi i que, unint-se a la festa també el mestre Mas Ros rebé un obsequi dels joves —de l'avui anomenada tercera edat— de la Colla del Setze, els quals al mateix temps lliuraren insígnies acreditatives a membres de la Catalunya Nord.

L'any passat les poblacions costeres des de Portbou a Blanes, la Costa Brava, varen ser les escollides per a dedicar-los-hi l'Aplec. Rebuda de les representacions dels Ajuntaments de dites poblacions, amb petit desplaçament a Empúries, per fer-hi una visita, i dinar de germanor. A la tarda, durant un sentit homenatge, entrega d'un quadre amb el cartell de l'Aplec adornat amb el nom de cada població. La programació de les sardanes va tenir la particularitat de que el nom de les mateixes anava lligat d'una manera o altra a poblacions de la Costa Brava o d'altres que sense pertanyer a ella també tenen mar, detall que confirma el bon ull del que va confeccionar-lo.

ELS LLIBRES DE L'APLEC

Una prova més del bon fer dels responsables de la propaganda, és el llibre que des del primer moment s'ha editat, amb un variat mosaic d'articles, poesies i fotografies, que l'han convertit, jo crec, en el millor que entre els Aplecs es publica, pel seu valor literari i històric sobre la sardana i el seu fet.

L'escut de la població a un angle de la coberta, a sota d'una tira plena de banderetes una parella que, agafats de la ma, sembla que fan el galop d'entrada al primer Aplec. A dins unes ratlles de convit i benvinguda; un article de Lluís Albert, sobre l'Avi Xaxu; entre els anuncis, segueix la poesia «El pastor i la sirena» de Josep Bruguera; «La sardana a L'Escala» de Ll. T.; del mateix Bruguera i Jordi Boix, «Abans, ara i sempre»; el programa amb el nom de les cobles actuant; la poesia de Joaquim Folch i Torres «Tarda de festa a l'Empordà»; Pere Bruguera amb «Primer Aplec de la Sardana»; al peu una fotografia de La Principal de

Carrer del Port, 8

Telèfon 77 19 06

MOBLES D'ARTESANIA

P. PARES

L'ESCALA

FUSTERIA

J. ALBERTI

Carrer Gargal, 9

Telèfon 77 03 19

L'Escala, any 1925; segueix «Amunt jovent» de Vili; retrat i petit comentari dedicat a la Pubilla de la Sardana; «Empar» és el nom de la poesia de Joan Jener i Vinyes, que donà lletra a la sardana, del compositor escalenc Jaume Vilà i Comas; acabant amb el Comiat.

Sota l'escut, una escala horitzontal, amb un noi portant barretina que toca un instrument, adornen la coberta del segon. S'incorporen els autors J. Clos, Jaume Forn —aquest últim amb la poesia La Pàtria— prenent arrels una secció anomenada Sardanes a L'Escala, que cada any recollirà un resum de les audicions i cobles actuant, durant el temps transcorregut entre l'Aplec anterior i l'actual. També s'hi inclou, costum que seguirà cada any, treballs fets per escolars, essent els autors d'aquest primer Carles Gispert, amb l'escrit «Els Aplecs» i Margarida Benet amb la poesia «La sardana». El compositor Enric Vilà; el crític Eugeni Molero; Josep M.à Murià, de Guadalajara (Mèxic) amb El Pont Sardana. De l'exili estant article ple de sensibilitat i regust d'anyorança, son els que s'incorporen als escriptors.

Com que l'Aplec, el tercer, anava dedicat a Jaume Vilà i Comas, també hi ha una relació de les seves sardanes, així com de les del seu pare Josep M.à Vilà i Sa'iné. El retrat de l'homenatjat, a títol pòstum, encapçala la coberta d'aquest volum.

Arribem al quart i és un dibuix del monument que, dedicat a la gent del mar, hi ha sobre les roques de La Punta, escortat —el dibuix— per una parella de dansaires. Nous escriptors hi col·laboren, però crec que lo més interessant del

Presidència de l'Aplec dedicat a la Gent del Mar

BAR P'ELLY

Carrer del Port, 36

Telèfon 77 00 01

L'ESCALA

Cta. L'ESCALA - TORROELLA

mateix, són els retrats que, sota el títol de «Mariners Escalencs d'Ahir i d'Avui», originals de Josep Esquirol i Miquel Bataller, adornen varies pàgines del llibre. Sota hi podem llegir noms com l'Avi Mulassa, Menut Patot, Avi Niol, Miquelet, Noi Calons l'Avia Sisa, el Pal d'en Niol, Pere Jordi, Garranyol, Lau Llop, El Freu, En Met Re, l'Avia Abadessa i altres. Cares arrugades, pipes al llavis, barbes i gran varietat de gorres, barrets o gorros al cap, són detalls que esdevenen característics d'ells.

L'Esca'enc Absent va ser també el protagonista del 5.è llibre. Sobre la silueta d'un cap d'ocell, dansa una parella que, amb les dues mans unides, aguanten l'escut de la vila. Escrits emotius que es veu ben bé que surten de l'ànima dels qui els han escrit. En fall de records, veus de joia, laments d'anyorança, tot respira amor a L'Escala, però tal vegada el més amarat de sentiment és el que amb el títol de «Anna Rouret, escalenca del tot absent», hi publica Josep M.ª Murià, en el qual s'hi respira el gran amor que per la seva esposa, morta feia poc més d'un any, sentia, mitjançant unes ratlles que descriuen l'aclaparadora estimació que ella sentia pel seu poble des de l'exili en terres mexicanes.

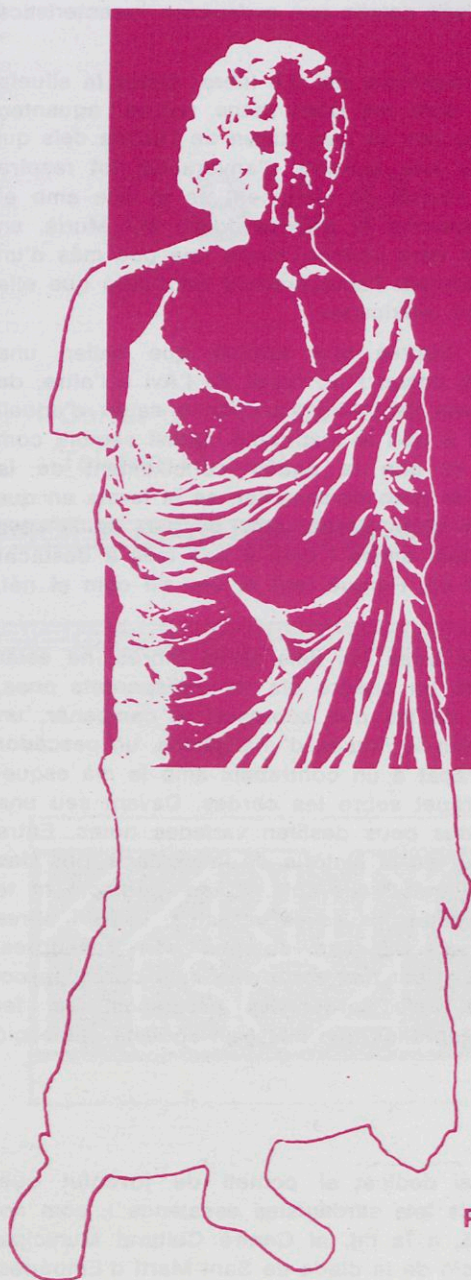
El 6.è, el llibre de l'Avi Xaxu. Quatre figures que sembla que ballen una sardana, aguanten una barca i edificis a un costat i un retrat de l'Avi a l'altre, de la part de dalt de la coberta. Quantes coses llegint-lo, s'arriben a saber d'aquell home, que, d'una manera senzilla, li rajaba a doll la inspiració. Quasi sembla com si el tinguessis davant, ple de vida. Però, el que fa agafar coneixement de la veritable dimensió de la petita figura, però de gran personalitat, és la forma en que es troba abastament descrita per gent que varen passar amb ell part de la seva vida, sigui com a músics, com a veïns o com amics i com a cas més a destacar el fet de que sigui per boca del seu propi fill. Perquè tant el seu fill com el nét, també hi aportaren el seu gra de sorra.

Arribem al 7.è, la il·lustració que, com totes les dels altres llibres, ha estat feta per Francesc Vila i Mitjà, ens presenta un quadre ple de transparents ones, al lluny el sol il·lumina un grup de cases de les que sobresurt el campanar, un estol de partícels volen en direcció de, sota la mirada d'una gavina, un pescador amb barratina i pipa als llavis que està arrapat a un contrabaix amb la mà esquerra, mentre que fa lliscar amb la dreta l'arquet sobre les cordes. Davant seu una sirena te un instrument a la boca i als seus peus desfilen variades notes. Entre els seus fulls, ofereix aquest llibre bona part de la història de la sardana, que des de Portbou a Blanes, ha presidit els fets més rellevants. Cada població hi te plasmada la seva identitat sardanística en totes les seves vessants. Unes i altres hi han abocat, segons les seves possibilitats, els fets de què són sabedores. I d'aquesta manera és com amb el treball conjunt han sortit a la llum coses desconegudes per molts, gràcies a la iniciativa dels sardanistes escalencs. Cal fer destacar en conjunt, la gran quantitat de fotografies que il·lustren aquesta col·lecció dels llibres de l'Aplec de L'Escala.

LES PUBILLES

No podia faltar a aquest resum l'espai dedicat al pomell de joventut que, format per les Pubilles, han donat relleu als fets sardanistes escalencs i, com no, a l'Aplec. El dia 16 de novembre de 1975, a la nit, al Centre Cultural Municipal «Xavier Vilanova», amb motiu de la celebració de la diada de Sant Martí d'Empúries, va ser elegida Pubilla de la Sardana, la senyoreta Mercè Costals i Torrent, que

ROSA-MARIA BALLESTA

FARMÀCIA

**CENTRE D'ESPECIFICS
FORMULES MAGISTRALS**

**Pintor Joan Massanet, 4 Tel. 771575
L'ESCALA Alt Empordà**

així esdevindria la primera Pubilla de l'Aplec. La seva successora va ser la senyoreta Núria Palau i Subirà, qui havia estat elegida el dia 14 de novembre de 1976. El 12 de novembre de 1977, el pubillatge va recaure a la senyoreta Caterina González i Fajol. Aquesta va ser la darrera vegada que l'elecció es feu en el local de costum i així durant l'any 1978 no va fer-se, per iniciar-se a l'any 1979 el que tingués lloc a la nit de la diada de l'Aplec, dins la sala de festes «La Palmera», a on ho va ser la senyoreta M.ª Teresa Flaqué i Callol. La senyoreta Mercè Pagès i Guri va ser la triada l'any que va seguir. El 1981 ens trobem amb la senyoreta Lidia Solés i Poch ostentant el pubillatge, per arribar a l'any 1982, en què l'elecció va recaure a la senyoreta Anna Brunso i Magret. D'ella he de fer esment que dona mostres palpables del bon ull dels qui la van elegir, ja que la seva presència es fa palesa, des de fa uns anys, a ballades i Aplecs dels llocs més impensables de les comarques gironines, donant prova palpable del seu amor a la sardana. De totes maneres no vo'dria que aquest comentari pogués ser interpretat com a menysteniment a les seves antecessores, de les quals, degut a que no hi he tingut cap relació —sardanísticament parlant— i desconeixent el motiu o circumstàncies que han fet que no m'hagin estat conegudes, crec que el sol motiu de que arribessin a Pubilla, ja és suficient per a reconèixer els seus mèrits.

PUNT FINAL

Espero que, aquesta petita història dels Aplecs de L'Escala, contribueixi a que els sardanistes puguin tenir una lleugera visió dels mateixos, dels que a no dubtar s'en podrien dir moltes més coses, el mèrit de les quals no és del qui les descriu, sinó d'aquells que, gràcies als seus anònims esforços, ho han fet possible: Els organitzadors de l'APLEC DE L'ESCALA.

Calonge, març de 1983

Josep Gendrau i Xifró

Acte d'obertura de l'Aplec dedicat a l'Escalenc Absent

AIGUA - ELECTRICITAT - SANITARI - CALEFACCIO

NEVERES

ELECTRODOMESTICS

CUINES

RENTAPLATS

RENTADORES

ARTICLES DE CUINA I TAULA

FERRETERIA

JARDINERIA etc.

CLOS

Carrer Maranges, 2 i a la Closa d'en Llop

Tel. 77 01 20

Tel. 77 09 18

L'ESCALA - Costa Brava

GRAN ASSORTIT DE «TAPES»

ENTREPANS VARIATS

Bar EL PESCALL

Avda. Ave Maria

L'ESCALA

**CARNISSERIA
CANSALADERIA**

Narcís

**GRAN ASSORTIMENT EN CARN PER A HOTELS
AMB SERVEI A DOMICILI**

C/. Pintor Joan Massanet, 38
Telèfon 77 02 95

L'ESCALA

FABRICA D'EMBOTITS

Muntanya Blanca

**ELS HOTELS I RESTAURANTS
QUE BUSQUEN QUALITAT
A EMBOTITS "MUNTANYA BLANCA"
HI TROBARAN EL MILLOR
I TOTA LA VARIETAT**

Paratge Muntanya Blanca
Telèfon 77 04 96

L'ESCALA

QUEVIURES

Parés - Frigola

**SI VOLEU MENJAR UN BON PA
A CAN FRIGOLA HEU D'ANAR**

Carrer del Mar, 9
Telèfon 77 03 44

L'ESCALA

JOSEP BLANCH i REYNALT

aspectes poc divulgats

La relació del músic castelloní Josep Blanch i Reynalt (1888 - 1954) amb la vila de L'Escala va anar més enllà de les estades en aquesta localitat de la cobla-orquestra que el mestre dirigí per espai d'un quart de segle (1915 - 1940): «La Principal» de Peralada.

Durant els darrers temps de la seva vida de músic en actiu el mestre Blanch fou component (instrumentista de fiscorn) de la cobla «La Principal» de L'Escala. Aquesta havia d'ésser una etapa necessàriament dolorosa per a un home de temperament, sensible i de caràcter com ell, que afegia a la seva condició d'antic capdavanter d'una de les cobles més rellevants del país, la de compositor de gran transcendència i pes específic.

Ja fa uns quants anys ens quedà gravat en la memòria un text de l'historiador Albert Compte. (1), qui esbossava una patètica visió de la darrera etapa de la trajectòria musical del mestre Blanch: «Dissolta la formació musical —la cobla de Peralada— tan identificada amb ell, Blanch, nomenat director de l'Escola Municipal de Música de Castelló, viu del minso salari que ell mateix —tan poc amant dels diners com bon artista— s'havia rebaixat voluntàriament quan anaren a oferir-li el càrrec. Però en els difícils anys quaranta els sous s'escurçaven dia a dia per als que no podien comptar amb béns tangibles i materials. En un poble de terres grasses on els agricultors, petits i grans, tallaven el bacallà, Blanch tingué treballs a viure. Això ens explica que una altra vegada hagués de tornar a fer de músic d'orquestra, primer a la de L'Escala i, més tard, en el conjunt figuerenc de ballables «Mendoza». A l'època del gasogen i del pa de blat de moro, no tenia més remei que fer a peu el camí de l'Arbre Sec per agafar l'ordinari que el portava a L'Escala o l'en tornava».

Avui voldríem tractar de recordar-lo a través d'una de les facetes més brillants de la seva activitat: la composició de sardanes, bona part de les quals gira entorn de la temàtica amorosa.

Es de tots prou coneguda l'extraordinària quantitat d'al·lusions a personatges femenins que inclouen els títols de les composicions del mestre Blanch. Segons testimoni dels seus familiars més propers —germana i nebots—, aquestes referències no són vagues imatges literàries purament casuals, sinó que corresponen a figures ben reals, que Josep Blanch havia conegut i tractat quan anava pe'l pobles amb la seva cobla-orquestra, amenitzant els actes propis de les festes majors. Tot respectant la intimitat de les persones, fóra interessant de poder situar en el seu marc exacte —lloc geogràfic, ambient familiar, etc.— totes aquelles noies anònimes de les comarques gironines immortalitzades pel mestre Blanch. Qui era «La masovera guapa»? On restava situat el seu mas? Qui era «La deixa flaires»? De quin color eren aquelles ninetes que arravataven la inspiració lírica i vehement del mestre Blanch quan aquest escrigué «A uns ulls»? Existí en realitat «La noia

(1) Albert Compte. «Josep Blanch i Reynalt». Opuscle que acompanya al disc dedicat a aquest músic, editat pels amics del mestre Blanch, de Castelló d'Empúries, per l'Obra del Ballet Popular i per l'Obra Violetes del Bosc (1978).

IMMOBILIARIA

Roser Ballesta

A. P. I.

VENDA:

TERRENYS

FINQUES RUSTIQUES

APARTAMENTS

XALETS

INFORMACIO I VENDA

Carrer de Gràcia, 2

Telèfon 77 01 77

L'ESCALA

matinera»? I «L'hostalera esquerra», «Una mitja virtut», «La cap verd» o «La cor galant»? I aquella molinera companya del músic («La molinera i el músic»? La llista podria allargar-se encara molt més si tractéssim d'esbrinar qui fou la «De Lladó la més bonica», «La noia de Banyoles», la «Donzella garrida», «La dels desenganys» «L'ermitaïna» o «La millor amiga». Tot això sense tenir en compte les protagonistes de les inacabables aventures amoroses: «L'esclat d'un petó», «Renyines d'enamorats», «Mal d'amor», «L'amor al bosc», «Ella i jo» i tantes més.

Josep Blanch i Reynalt afegí al seu temperament càlid i a la seva inspiració fecunda, un gran coneixement entorn de les possibilitats de la cobla. Solia treure gran partit d'aquest conjunt i, a més, sabia atorgar un dring especial al so dels instruments. Les seves obres s'identifiquen de lluny estant. I sembla fora de dubte que algunes sardanes del mestre Enric Morera havien estat instrumentades pel mateix Blanch, cosa que no resta pas mèrits al mestre Morera, però que deixa situats els fets en el terreny de la lògica i del sentit comú. La «càtedra» sardanista de la capital —tan poc interessada en valorar els bons músics de les comarques gironines— no pot sentir ni parlar d'aquest aspecte tan important i, a la vegada, tan negligit i oblidat de la vida del mestre Blanch. Hom considera molt normal que ell fos un expert dominador dels recursos de la cobla. I sembla igualment comprensible que el mestre Morera, amb una visió molt completa entorn del simfonisme, l'harmonia i la composició, no s'hagués entretingut mai a analitzar a fons les interioritats de la cobla, la tessitura de tots els seus instruments o els punts de suport que precisa una determinada melodia de tenor per tal d'aconseguir un efecte concret. Aquests són detalls propis de l'ofici, que no van pas en detriment de la glòria del mestre Morera. I si aquests fets s'han produït, el que hem de fer és tenir-los en compte clarificar-los i atorgar a cadascú el paper exacte que li correspon en el procés de desenvolupament de la nostra història musical.

Hem pogut esbrinar que Josep Serra, antecessor de Josep Blanch en la direcció de la cobla de Peralada, ja havia instrumentat alguna sardana d'Enric Morera. Sembla normal, doncs, que en abandonar Josep Serra la direcció de la cobla peraladenc, fos el seu successor —persona prou intel·ligent i capacitada— l'encarregat d'instrumentar les sardanes d'un músic que era, a més, mestre seu (Blanch estudià, efectivament, harmonia i contrapunt amb Enric Morera).

Els familiars del mestre Blanch que hem consultat també ens han ratificat aquesta versió dels fets. L'instrumentista de fiscorn, trombó i violí, Josep Calvet i Blanch, de la cobla-orquestra «Maravella» i el contrabaix Josep Joli i Blanch, ex-«Costa Brava» i ex-«Ciutat de Girona», tan vinculat al grup d'havaneres «Els Pescadors» de L'Escala, han corroborat igualment aquesta afirmació.

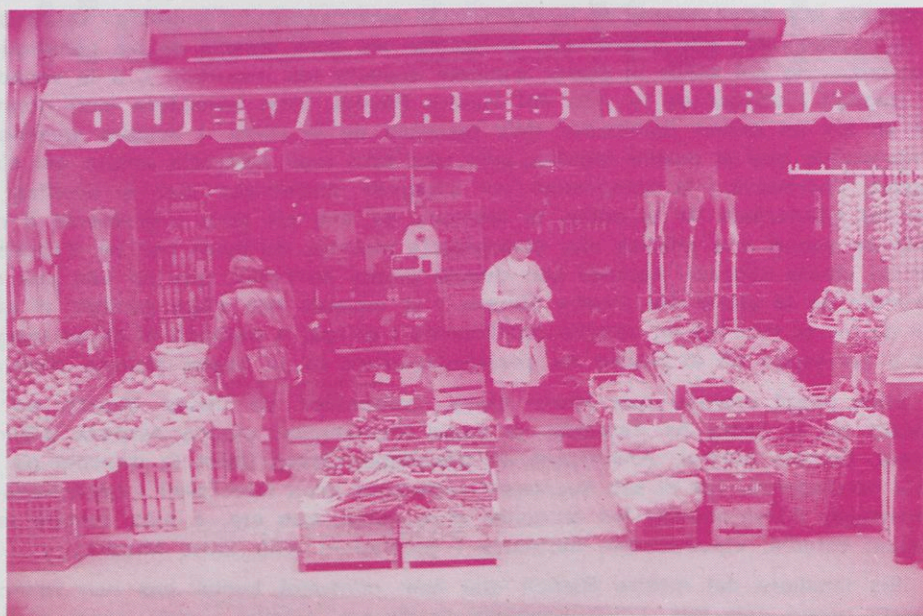
Per si existís encara algun dubte, comptem amb el testimoni d'un antic col·laborador del mestre Blanch, Josep Pagès, instrumentista de flabiol i violí de «La Principal» de Peralada, que fou entrevistat (2) per mossèn Manuel Pont. Els resultats de la conversa, pel que fa a aquest punt en concret, foren els següents: «Com ja he dit, en Blanch fou el deixeble preferit del mestre Morera en matèria sardanística, fins a tal punt que li havia confiat l'orquestració per a cobla d'algunes sardanes seves. Naturalment, aquest honor representava un prestigi que no podia pas ostentar tothom».

Eugeni Molero

(2) Manuel Pont. «Josep Pagès, abans dels 16 anys, músic de La Principal de Peralada». Llibre de l'aplec de Peralada (17-6-1976).

**AUTOSERVEI
QUEVIURES**

NURIA

**SALUDA A TOTS ELS SARDANISTES
I ELS DESITJA UNA BONA BALLADA**

c/. Maranges, 25
Telèfon 77 18 99

L'ESCALA

CARNISSERIA
TOSSINERIA

FIGUERAS

que sota la nova direcció de

Fermí Vilà

continua oferint-vos els seus serveis

Carrer Torra, 43

Telèfon 77 14 02

L'ESCALA

HOSTAL MIRYAN
HOSTAL REINA

RESTAURANT

Hostal «El Roser»

ESPECIALITAT EN PEIX I MARISC

Calefacció central - Aire acondicionat

PARKING PARTICULAR - OBERT TOT L'ANY

Darrera l'Església, 9

Telèfon 972 - 77 02 19 • 77 09 77

L'ESCALA

Costa Brava - (Girona)

Roser II

Edifici antic Hotel Marquesado

Passeig Lluís Albert

Telèfon 77 11 02

L'ESCALA

Desembarcant la pesquera (Foto Miquel Palau)

JULI
PERRUQUER
L'ESCALA

La Torre, 41, 1.er - Telèfon 77 01 18

Sardanes a Madrid/76

Era un diumenge de febrer a migdia. Feia sol, però no escalfava. Pels carrers la gent passejava, deixant de banda el ritme angoixós de les jornades escolars i laborals. El trànsit era ínfim en aquelles hores, i no hi havia pressa per arribar enlloc. Vells, petts, joves i no tan joves, aprofitaven la bonhomia del dia per relaxar-se i oblidar-se dels problemes quotidians.

Entre els transeünts, dos homes joves, mig endormiscats encara, anaven carrer Alcàntara avall. La nit del d'assabte havia estat moguda i els efectes es notaven en els seus cossos. Feia mitja hora que s'havien llevat i el seu propòsit, al sortir al carrer era passejar una estona per recuperar-se.

Devia fer vint minuts que caminaven, quan arribaren davant del Parque del Retiro.

—Millor que entrem aquí. L'absència de cotxes, el perfum dels arbres i la quietud de les aigües del llac ens aniran bé per agafar gana abans de dinar.

El més alt i prim afirmà encongint-se d'espatlles.

Quan tot just havien fet cent passos, sentiren una música que els era familiar. Els dos joves es miraren amb cara interrogativa, i sense dir-se res es dirigiren al lloc, invisible, d'on surtia aquell so tan conegut.

—Toquen sardanes!. Sardanes a Madrid?. Dubto si estem desperts, o encara dormim.

—Asseguraria que estem desperts, però amb la descomunal ressaca que portem, no estic segur del que veig, ni del que sento.

Caminaren uns metres més, fins que en un descobert veieren el que no creien. S'aturaren tan sorpresos que potser passarien un o dos minuts, abans no tancaren la boca. i els ulls hi reaccionaren.

Hi havia, a pocs metres d'ells, una sardana formada per una trentena de persones que ballaven al so d'un tocadiscs. Eren persones de totes les edats, entre els vint i els seixanta anys. No dansaven molt bé; potser era degut a que hi havia un parell de noies que semblava que n'estaven aprenent.

La sardana acabà, i els balladors es dispersaren, sense anar-se'n però. Aleshores, fou quan els dos amics veieren quelcom que els hi havia passat per alt, fins aquell moment.

—Ostres tú!. Hi ha una parella de «grisos» vigilant.

TORRES - APARTAMENTS - TERRENYS

CONSTRUCCIO PROPIA

A. Martí

Delegat de la

«Mútua General de Seguros»

Telèfon 77 01 96

Camí Ample, 11

L'ESCALA

El més alt que mirava a una altra banda, contestà:

—Dues!. Mira allà, més lluny, cap al llac.

Era veritat, no hi havia cap curios mirant. Ells dos eren els únics espectadors. Sino era algú que anés a ballar, ningú s'acostaria a tafanejar veient policies pels voltants.

Mentrestant, algú havia posat un un altre disc, i hom començà a puntejar. Al cap d'un moment, la rotllana es tornà a formar amb tots els seus integrants.

Els dos amics, més desperts, s'adonaren que a la sardana hi ballaven més dones, que homes. Aquest detall, fou el que els impulsà a ategir-se als altres balladors.

La sardana que sonava era molt maca i balladora: «Girona aimada», i els dos amics amb ganes de ballar donaren un aire jove, fort i alegre a la dansa.

Acabada la música, els dos nois es presentaren a la resta de balladors i balladores. Aquella havia estat l'última sardana del diumenge.

El jove alt i prim, restà decebut.

—Veni cada diumenge a ballar sardanes?.

—No, sols un cop al mes. El primer diumenge, per a ser exactes.

—Per què hi ha «polis» vigilant?.

—Des de fa dos mesos hi són. Des de la mort d'en Franco els tenim aquí. Per nosaltres millor, així s'evita que puguin produir-se incidents. El que passa, és que molta gent ha deixat de venir des del novembre passat. Tenen por. Normalment som un centenar de catalans els que ens trobem aquí.

Després d'acomiar-se, els dos companys es dirigiren cap al llac. Recolzats en una barana, i mirant les barquetes com talaven el tranquil mirall de les aigües, una mica brutes per cert, reflexionaren una estona sobre el descobriment que havien fet.

—D'aquí a un mes tornarem!.

—Sí, hi estic d'acord, ballar sardanes a Madrid, amb gent que no coneixes, però de la qual saps que parla la teva llengua, i que estima la nostra pàtria, provoca una sensació que no trobarem mai en una ballada a Catalunya.

A partir d'aquell diumenge, els dos amics foren fidels a la seva cita al Parque del Retiro. Els «grisos» vingueren un cop més i prou. Els dos joves ballaren i coneixeren, molts catalans i catalanes que no hi eren el primer dia. Feren amistats que durarien molts anys.

Quan arribà el dia de tornar a Barcelona, marxaren contents del retorn al seu país, però enyorant per sempre més, les sardanes del primer diumenge de mes a migdia.

La sardana, la dansa catalana per excel·lència, ha estat un signe d'identificació per a molts catalans arreu del món. Perquè qualsevol que sigui el lloc d'aquest planeta, on soni una sardana, allà hi ha un català. I qualsevol que sigui el lloc, on hi hagi un català, allà hi haurà sempre la sardana.

J. O.

NOVETATS - TEIXITS
ARTICLES PER A LA LLAR

Emili Puig Giralt

c/. Pintor Joan Massanet, 6

c/. Enric Serra, 4

Telèfon 77 03 52

L'ESCALA

Carretera s/n

Telèfon 78 80 12

ALBONS

ART i PEDRA

XEMENEIES, CUINES, ESCALES, FAÇANES...

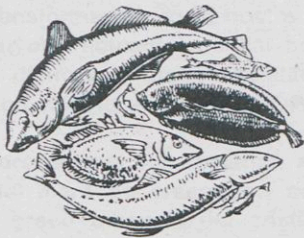
LAPIDES

Josep Massanas i Rius

C/. La Torre, 65

Tels. 75 84 18 - 77 06 05

L'ESCALA

RESTAURANT

MONTGO

JOSE Y RAMONA

Plaza Escuelas

Teléf. 77 03 36

L'ESCALA

(Gerona)

**CONFECCIONS
GENERES DE PUNT**

JUYNAR

Carrer de Gràcia, 4

Telèfon 77 07 47

L'ESCALA

Indicis sobre unes arrels ancestrals del contrapàs i la sardana

No vull entrar en el procés de transformació sardanista en el segle XIX i de les darreres manifestacions del ball del contrapàs, doncs a l'Escala i al nostre país tenim al mestre Lluís Albert (autor del llibret «CONTRA LA FALSA SARDANA» i ponent sobre el moviment sardanista i la seva història del segle XIX en el Primer Congrés de Cultura Popular Tradicional Catalana) com a reconegut especialista i erudit en aquest camp específic. Unicament vull apuntar alguns indicis sobre les arrels antigues del ball del contrapàs i de la sardana, que apunten cap a un origen ritual autòcton que es pert en la nit dels temps.

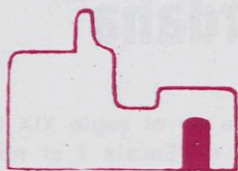
Existeix des de la «Renaixença» catalana del segle passat i primers anys del present una corrent exotocista que voldria trobar les arrels culturals del poble català en la cultura forana de Grecia i Roma. A causa d'aquesta corrent hi ha una opinió molt extensa que atribueix al ball de la sardana un origen helenístic (molta gent pensa que els grecs establerts a Empúries podrien ser els introductors de balls que més tard evolucionarien en la forma moderna de la sardana). Aquesta corrent s'ha incrementat actualment amb la popularització a casa nostra de balls grecs com l'anomenat «sirtaki».

Vull sortir al pas d'aquesta falsa història del contrapàs i de la sardana, doncs encara que tots els pobles mediterranis tinguin formes de dansa pròximes al ball de la sardana, de cap manera això vol dir que Empúries o el món hel·lenístic (o grec en general) i troduiren a l'Empordà o als Països Catalans balls que evolucionarien i es transformarien en la nostra sardana. Els orígens ancestrals d'aquesta dansa tan popular en l'actualitat no cal buscarlos fora de la nostra nació. Les tribus pirinènques i d'altres contrades catalanes es servien de danses sardanístiques molt abans de la colònia focenca d'EMPORION i del seu mercat.

Però, el que vull remarcar es el caire ritual i sagrat dels orígens de la sardana, dins del marc de creences i cultes religiosos molt anteriors a la introducció dels cultes greco-romans i del cristianisme. Per això, en varis moments de la Història de l'Església a casa nostra es va perseguir i despreciar els balls sardanístics.

En el moment en que els tribunals de la Inquisició actuaven amb duresa contra les tradicions populars ancestrals i les creences més arrelades, que el cristianisme havia tolerat o intentat de recuperar al llarg de l'Edat Mitjana, tenim un testimoni escrit de que el ball de la sardana estava perseguit a casa nostra per les autoritats catòliques, doncs tenim el document d'Olot de l'any 1552 en que es prohibeix ballar sardanes. Aquesta prohibició es una prova del caire ritual i sagrat que havia tingut aquesta dansa en els seus orígens primitius, per això la Inquisició perseguia les seves manifestacions tardanes i populars.

En canvi trobem un document cristià en que es fa referència al «BALL RODO» en el segle XIV, per part dels romeus a Montserrat (referència del «LLIBRE

Construcciones y Promociones Mediterráneas

ES COMPLAU EN DESITJAR-LIS UN BON APLEC
i OFERIR-LIS ELS SEUS SERVEIS

CONSTRUCCIONS

TERRENYS

i ASSEGURANCES

Port d'En Perris, 4 bis

Tel. (972) 77 08 71

L'ESCALA

VERMELL»). Aixó ens demostra un dels casos de recuperació cristiana de les antigues veneracions i dels seus ritus: al culte a les «verges negres» que té les seves arrels amb la veneració naturalista ancestral de les «pedres negres» (en aquest cas «la Moreneta» de Montserrat) se li ajuntava «el ball rodó» o sardana del segle XIV, que devia tenir una estreta relació amb els orígens pre-cristians i tradicionals de culte popular al lloc de Montserrat.

Un altre indicatiu que també apunta als orígens rituals pre-cristians i populars de la sardana el trobem documentat en el Diari de Francisco de Zamora, en el seu «viatge a l'Empordà». Zamora ens diu que a Vilabertràn es ballava la sardana fent una rotllana que envoltava un arbre lledoner («vimos un baile que llaman el «contrapás» y «la sardana», al son de una copla y alrededor de un lladoné...»). Era el dia 24 de gener de 1790. Queda clar que conscient o inconscient es ballava de forma ritual (voleu un rite més clar que el ritme matemàtic de la sardana) per venerar un lledoner, es a dir, un culte naturalista popular honrat amb el ball encara que la gent segurament ja havia perdut el significat profund i real del seu acte festiu.

Però, es l'erudit Josep Pella i Forgas, cent anys enrera, en la seva «HISTORIA DEL AMPURDAN» (Barcelona, 1883) qui explica contra la corrent del seu temps el caire no grec del sardanisme i el seu significat ritual autòcton. Pella i Forgas ens diu: «...la seriedad de los rostros, disposición de la rueda, el compás uniforme y la melancolía de la música, bien a las claras indican que la sardana, antes que danza, es ceremonia, más que un ejercicio de expansión, es un acto en cierto modo solemne...».

Deixant algunes interpretacions que tenim en estudi, sobre el capítol que Pella i Forgas dedica als orígens i significat de la sardana, no podem deixar de fer un homenatge a aquest historiador empordanès per l'avenç que representa entre d'altres temes, aquest estudi del contrapàs i la sardana, de la seva lectura atenta podem treure molta informació i unes explicacions molt acertades al meu entendre.

Pella i Forgas, després de parlar d'un origen ritual molt antic de la sardana, fa referència de la recuperació religiosa cristiana en l'Edat Mitjana, amb «rondes sagrades» i «balls circulars» en les esglésies i al cap d'algunes processons, parla de les prohibicions, sota la condemna de sant Domènec, es a dir, amb l'oscurantisme que va representar la Inquisició, tant per la cultura popular com per la mateixa cultura cristiana. Aixó es tradueix en casos com la prohibició del sínode de Girona de 1344 en que els capellans participessin en les sardanes o, en el Concili del Bisbat de Girona de 1717, en el bisbe Taberner prohibeix ballar en les processons religioses.

Pella i Forgas creia que l'origen ritual dels balls rodons, sardanes i contrapàs, tenia una estreta relació amb el culte al sol i als astres.

No vull entrar en noves interpretacions o anar més enfons en la qüestió, únicament he volgut apuntar el meu parer d'estudiós de la nostra història sobre aquesta temàtica tan fosca i al mateix temps tan apassionant.

Miquel-Dídac Piñero i Costa

Rouillo

ARTICLES

BRICOLATGE
PINTURES
NETEJA
FERRETERIA
JARDINS

Carrer del Mar, 6

Telèfon 77 04 86

L'ESCALA (Girona)

ATAINA, S. A.

Servicio Taller Autorizado

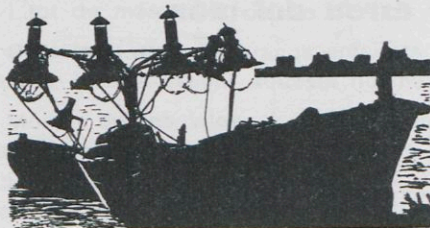
Taller: Ctra. de Vilademat a Palafrugell, km. 5'6 - Tel. 77 14 00

Exposición y ventas: Avda. Girona, 8 - Tel. 77 19 05

L'ESCALA (Girona)

CAFETERIA - RESTAURANT

Cala Riells

ESPECIALITATS:

PAELLA

SARSUELA

CALAMARS

CORDON BLEU

PLATS COMBINATS

Xef de cuina: JOSEP PERACAUULA

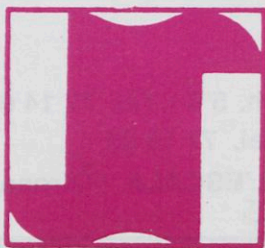
Camí Ample, 56

Telèfon 77 10 86

L'ESCALA

ES UNA COL-LABORACIO DE

BANESTO

**BANC
ESPANYOL
DE CREDIT**

**La organització més extensa del país amb més
de 2.200 sucursals al servei de tothom, i oficines
de representació arreu del món.**

ESTEM A LA VOSTRA DISPOSICIO A

L'ESCALA

Carrer Maranges, 17

Telèfons 77 07 50 - 77 07 54

LA SARDANA

Ens remuntem uns anys enrera i ens situem en un país molt i molt petit. Es deia Catalunya i era tan petit que els seus habitants havien perdut l'amor vers ell. Tots anaven passant monòtonament els dies, i els anys transcurrien sense cap al·licient.

Mentre, en un gran laboratori científic situat al bell mig del país, una colla de savis discutia el problema: —Hem de crear quelcom original i propi de la nostra terra— argumentaven.

A la fi, una tarda de primavera, mentre els rossinyols piulejaven alegrement, al més jove dels savis va acudir-se-li una idea: —Farem una música, com la dels ocells, que serà escoltada per tota la gent de la Catalunya.

Mesos després tot estava a punt. La gentada s'agrupava al voltant d'una plaça esperant impacientment el refilar del flabiol. Uns instants més tard aquella plaça silenciosa es convertí en un parrupeig de clams i aplaudiments. Però la música era tan alegre que la gent no va poder contenir la seva felicitat i va manifestar-se ballant la tonada. Unint les mans (en senyal d'amistat) uns amb altres, i formant una rotllana. Per fi el somni ja era realitat!. La dansa va ser anomenada **sardana** i la Catalunya, al cobrar importància, va perdre el seu diminutiu, convertint-se en la gran **Catalunya**.

Esther Gispert i Pellicer

LA SARDANA

La sardana, relata la llegenda, fou puntejada per primera vegada per un grup d'àngels celestials que vivien al paradís. Recomenada pel noble títol de «La sardana de l'amor», arribà a la nostra terra on per sempre s'hi quedà.

S'ha passejat amb orgull per tota la geografia espanyola, inclús als més petits racons, on sempre hi ha deixat un entranyable buit i una manifesta admiració vers la cultura catalana, representada per nostra dansa.

La immortal sardana és un llac de germanor entre les comarques catalanes, i fins i tot de més enllà de les nostres fronteres.

Puntejada amb els braços enlairats, per tal que ressalti més la sensació d'unió i amistat, intenta assolir aquesta no menys preuada meta, de la germanor i l'amor.

Moltes de les viles catalanes, per a rendir un petit homenatge a aquesta dansa, organitzen, una vegada l'any **un aplec de la sardana**, on l'afluència per part de la gent, sol ésser molt gran, si bé és veritat que aquest interès sembla que ha minvat una mica. Que vol dir això?. Que la sardana està morint?. Ho hem de permetre?. Es clar que no!. Doncs a què esperem!. Ajudem-la a ressucitar!. Tradicions com aquesta no s'han de perdre mai!.

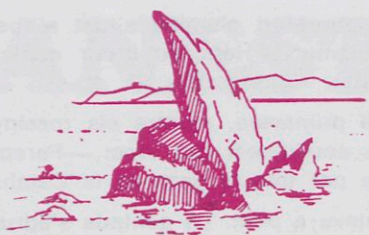
Es un símbol de la nostra terra.

Es la més bella expressió de la nostra cultura.

Es la dansa més bella de les que es fan i es desfan.

Es la sardana!!

Xavier Cortal i Escarrà

PUB TRATTORIA

RESTAURANT

«LA CLOTA»

Telèfon 972/77 08 27

(Port La Clota)

L'ESCALA

IMNE DELS DANÇAIRES

Companys!

Els de muntanya i els del pla,
trenem les mans
i a la plaça.

Ara que a tots el sol abraça
és l'hora santa de dançà,
que el cant terral
els cors enllaça
i l'hora passa
d'estimà.

Oidà!

Anem entrant tots a l'anella.
Que cada braç cerqui parella
per dançà.

I aixís que oscili la rodella
on plenament viu l'Empordà

Companys!

Que cada cor sigui germà.

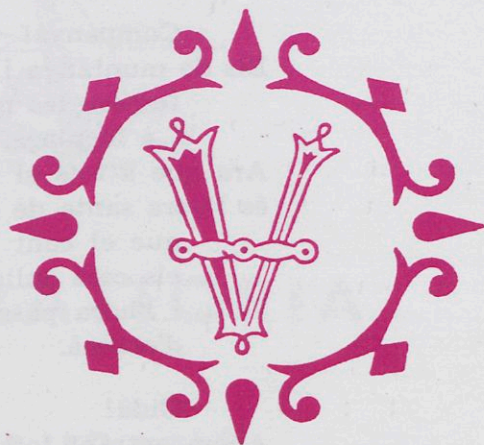
..*.*
..*.*

Ja tots hi som a la rondalla,
gràcil el peu, joiós el cor.
Si fos la vida una sardana
forem germans
i arreu hi hauria germanor.

Odis i lluites moririen,
i amb veu ferrenya, eixint del cor,
homes i dones cantarien
trenant les mans:
Visca l'amor! Visca l'amor!

M. Rouret Callol.

SASTRERIA

Vilabruí

Carrer del Port, 25 - Telèf. 77 02 21

L'ESCALA Costa Brava

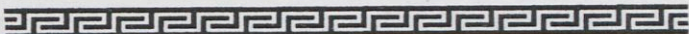
Comiat

Com que considerem que el caliu de l'Aplec no s'apaga mai, és per aixó que, en lloc d'uns mots d'acomiadament, voldriem exposar, com sempre, el nostre agraïment envers tots els que, d'una manera o altre, han fet possible la celebració del VIII APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA, així com a tots vosaltres per l'assistència, que us remerciem tot dient-vos

A REVEURE AMICS SARDANISTES !!

El nostre sincer agraïment a tots els qui han col.laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a felíç terme.

NOTES:

La Comissió organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho. Dintre el recinte de l'aplec hi trobareu per a la vostra millor comoditat un complert servei d'altaveus, d'informació i bar. Tindreu l'oportunitat d'adquirir el disc d'homenatge a Josep Vicens Juli «Avi Xaxu», grabació de la Cobla Principal del Llobregat i l'Orfeó Laudate.

Index

- 1 Convit
- 3 Per l'atractiu el Centenari de la Parròquia... és una sardana
(Mossèn Salvador Jué Rector)
- 7 Pregó del III Centenari, (Pere Bruguera i Pellicer)
- 21 Notes històriques de la Parròquia
- 35 Crònica d'un Centenari, (Ricard Guanter)
- 49 Les gàrgoles de l'Església (Francesc Sala i Balaguer)
- 53 Formós heretatge (Pilar Pellicer de Gispert)
- 57 Difinint Parròquia (Montserrat Clos i Roca)
- 63 Per molts anys escalencs (P. B. P.)
- 65 Relació d'Alcaldes
- 79 L'Escala (poesia de Gaietà Hugas i Callol)
- 81 La Pubilla de la Sardana de l'Escala
- 83 Fets que fan història (Nomis)
- 97 PROGRAMA
- 101 El cant coral a l'Escala (Lluís Albert)
- 129 Les festes d'Homenatge a la Vellea
- 139 Les Pubilles de l'Escala
- 147 Petita història dels Aplecs de la Sardana (J. Gendrau i Xifró)
- 167 Josep Blanch i Reynalt, aspectes poc divulgats
(Eugeni Molero i Pujós)
- 175 Sardanes a Madrid-76 (J. O.)
- 181 Indicis sobres unes arrels... (Miquel-Didac Piñero i Costa)
- 187 "La Sardana" (alumnes de l'Escola "Empúries)
- 189 Himne dels Dançaires (poesia de M. Rouret i Callol)
- 191 Comiat
- 192 Index

Reg. 3887

Sign cl 394.2(467.1 Em A L'Escala)
(06) Apl

BAN

BANC

BANCC

EXCLÒS DE PRÉSTEC

B 1

BANCOTRANS

Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

Casa Central: BARCELONA
MES DE 90 OFICINES A ESPANYA

assegurances

zurich

ESCALACENTER
Societat de Serveis Immobiliaris
Passeig del Mar, 4 - L'ESCALA (Girona) - Tel. 9-72. 77 02 89
Telex 57369

COMPRES
VENDES
LLOGAMENTS
ASSEGUANCES
ADMINISTRACIONS

Royal

Insurance

assegurances

CL
(46
L'E
(06